

prvi latnik

zgornjeveripavski časnik

Četrtek, 18. februar 2026 • številka: 283 • 10.000 izvodov • e-pošta: info.latnik@gmail.com • www.mojaobcina.si/ajdovscina/org/latnik.html

Podeljena priznanja najzaslužnejšim na področju kulture

Foto Primož Breclj

8. februarja je potekala osrednja slovesnost ob kulturnem prazniku. Slavnostni govornik je bil dr. Borut Koloini. Zveza kulturnih društev Ajdovščina je podelila letošnja priznanja.

2

V Tihi dolini zaživelo drsališče

Šotor Športnega parka Tiha dolina se je to zimo spremenil v drsališče. Skoraj 500 kvadratnih metrov velika ledena površina prinaša izjemne priložnosti za aktivno preživljanje prostega časa.

4

Pust in post

Škoda, zaman sem v soboto s seboj nosila ključ, da bi bila videti kot resna vrtičkarica. Res sem veliko pričakovala od svetnika, ki da odklepa korenine, še posebno v navezi z bolj ropotajočimi preganjalci zime. Ne Valentin in ne Pust na soboto, 14. februarja, nista zmagala, zmagal je pač dež. Sicer bi svojo sejalsko slo lahko potešila kar doma na okenski polici s setvijo za sejančke, a kaj ko je setveni koledar prav za Valentinov god odsvetoval kakršno koli početje. In mi vrtičkarji se pač držimo lune, kar si na tisti pedi zemlje lahko privoščimo, za razliko od ta resnih kmetov. Kam bi prišli, če bi, tako kot mi, oni špricali z (dragimi) algami ali pač z nekimi zeliščnimi zvrki in sodo bikarbono. Pravi kmetje si pač Blaževega žegna ne smejo privoščiti, da ne gre letina v maloro. Imamo pa mi vrtičkarji to zadoščenje, da vsaj vemo, kaj jemo. In tu zdaj neizogibno drvimo v konflikt z velikimi kmeti. Tako gre razumeti vik in krik glede objave prehranskih navad Slovencev v neki tujejezični reviji, po kateri naj bi moški pojedli odločno preveč mesa, Slovenke pa da smo za polovico bolj miroljubne od naših krvoželjnih partnerjev. Da gre pri tej analizi (ali kar že je) za zadnji žebelj v krsto slovenskega kmetijstva, ki ga zabijajo vegetarijanci če ne celo vegani, seveda na ideološki podlagi. Lepo vas prosim, kakšni ideologiji neki pripadam, ko za vsako kosilo ali večerjo tuhtam, kaj dati v lonec in to iz dneva v dan, iz leta v leto? Pri zelenjavi pri skoraj popolni samooskrbi ni težav, stegneš roko na vrt, kjer pa meso (razen za mačke) ne uspeva. Pri sedanjih cenah mesa mi podatki o slovenskih mesožerjih kar ne gredo v glavo, sploh če jim postavimo ob bok podobno analizo onstran Atlantika. Trumpov minister za zdravje Robert F. Kennedy ml. namreč roti rojake, naj vendarle pojejo več mesa! Seveda je pokasiral več stomilijonski odgovor, da si več mesa ne morejo privoščiti. Narobe svet – Amerika je (spet) velika in brez mesa, Slovenija pa je (še vedno) majhna, toda s preveč mesa.

Včeraj je našim živinorejcem (in trgovcem seveda) en žebliček (teksar) v trugo zabila še ideologija. Sedem brezmesnih petkov nas čaka, tisti, ki post jemljejo zares, se bodo odrekli tudi drugim (tekočim) užitkom, kar seveda ne navdušuje vipavsko najpomembnejše kmetijske panoge. In ne nasedajte številki 40 (dni brez alkohola), ker je od pepelnice srede do velikonočne sobote 46 dni, je pa res, da je po tradiciji na nedeljo dovoljeno izvleči jolija.

Ne bi bila parapsihologinja Edvarda, če ne bi rahlo videla v prihodnost. Naslednja analiza, ki jo bo seveda naročila mesojeda stran (plačal pa proračun), bo tako kot Kennedy vzpodbujala bolj mesne obroke. Nekako se mi dozdeva, da bo tedaj odziv podoben sedaj ameriškemu.

In na tej točki (pre)hrana dejansko postaja ena težka mišela med tradicijo in kulturo, tehniko in ekonomijo ter žal tudi politiko in magari še ideologijo. Kar mi čisto nič ne olajša »vsakodnevne logistične dileme, ki jo je treba rešiti znova in znova«. O vsebini tistega lonca govorim. Vem pa tudi, da kar je poceni, ni vedno zdravo, da pa tudi tisto, kar je zdravo, ni vedno mamljivo, pa spet, da neka top doživetja niso vedno najbolj zdrava.

Kdo je že nekoč dejal? »Vse, kar je dobro, je prepovedano, nemoralno ali redi.« To se seveda pozna tudi na tehtnici, s katere vam maha v postno slovo

parapsihologinja Edvarda

Osrednja slovesnost ob kulturnem prazniku v Ajdovščini

Ob stoletnici smrti osvetlili življenje in delo Arturja Lokarja

8. februarja je v Dvorani prve slovenske vlade potekala osrednja slovesnost ob slovenskem kulturnem prazniku v občini Ajdovščina. Na proslavi, ki jo je pripravila Zveza kulturnih društev – ZKD Ajdovščina, so podelili letošnja priznanja zaslužnim za kulturni utrip v občini. Priznanja so prejeli Bogdan Troha, Mirjam Kalin in Dušan Česen. Slavnostni govornik je bil dr. Borut Koloini. Slovesnosti se je udeležil tudi župan Občine Ajdovščina Tadej Beočanin.

V Zvezi kulturnih društev Ajdovščina so slavnostni govor zaupali dr. Borutu Koloiniju, muzealcu, uredniku, avtorju ali soavtorju knjig in muzejskih razstav. Dejal je, da France Prešeren za časa svojega življenja ni užival velike slave. »Narodni buditelji so v desetletjih po Prešernovi smrti svoj načrt narodnega preroda oprli na kulturno – umetniške temelje. Naslonili so se na Stritarjevo oceno, da je Prešernova poezija vrhunska in povsem primerljiva z drugimi, starejšimi evropskimi poezijami. S tem so povzdignili vrednost slovenskega jezika, ki je v očeh Slovencev prerasel iz obrobne jezika tlačanov v omikan jezik evropskih narodov. Ob tem so raziskovalci njegove poezije odkrili še globino njegovih misli, ki so prehitevale čas nastanka, in jih razložili kot občečloveško vrednoto. V Prešernovi poeziji so prepoznali nov odnos do slovenstva in do sveta, ki je ob razvoju višje stopnje splošne omike postal gonilna sila prebujanja slovenskega naroda,« je dejal Koloini in dodal, da je Prešeren v drugi polovici 19. stoletja zrasel v kulturni mit in nosilni steber narodove samozavesti.

V programu, ki ga je oblikoval Peter Avbar, so nastopili Peter Bajnoci, Liza Skrt, Dejan Slokar, Aleksandra Vončina ter Vokalna skupina Harmonija. Program je zaobjel poezijo Srečka Kosovela, osrednji programski del pa je bil posvečen Arturju Lokarju, ajdovskemu notarju, mecenu, humoristu in navdušencu nad domačim kulturnim ustvarjanjem. Letos namreč v Sloveniji obeležujemo Kosovelovo leto, mineva pa tudi stoletnica smrti Arturja Lokarja, ki je med drugim zaslužen za ponovno obuditev knjižnice in njeno poimenovanje po ustanovitelju, Karlu Lavriču. Na odru je kuliso

oblikovala masivna tabla z napisom 'Notarska pisarna'. Gre za originalno tablo, ki je visela na pročelju Lokarjeve hiše. Z začetkom fašizma je moral Lokar tablo odstraniti, vendar jo je sorodnikom uspelo ohraniti. Zaupali so jo v hrambo sedanji ajdovski notarki Lauri Čermelj.

Zbrane je ob koncu nagovoril tudi predsednik Zveze kulturnih društev Ajdovščina Artur Lipovž, ki je nanizal nekaj izstopajočih ajdovskih kulturnih dogodkov in ustvarjalcev. Tako kot Koloini se je tudi Lipovž zavzel za čim prejšnji začetek gradnje novega kulturnega doma. Občina Ajdovščina se zaveda pomena ustreznih pogojev za delovanje kulturnih ustvarjalcev. Občinski svet Občine Ajdovščina je zato prav na nedavni seji sprejel odlok o ustanovitvi posebnega proračunskega sklada za financiranje izgradnje kulturnega centra. V njem bo občina namensko varčevala sredstva za izgradnjo. Občina bo vsako leto za to namenila 1 % zneska vseh izvedenih investicij v preteklem letu, v sklad pa bodo lahko prispevale tudi pravne osebe in posamezniki, ki bi želeli pomagati pri izgradnji kulturnega centra. Za realizacijo projekta pa bo občina iskala tudi druge vire financiranja.

Prejemniki priznanj Zveze kulturnih društev Ajdovščina

Bogdan Troha je prejel za izvirno literarno ustvarjanje, promocijo poezije in proze ter za varovanje dediščine tehnične kulture. Kot je Upravni odbor ZKD Ajdovščina zapisal v obrazložitvi, je Troha prvo knjigo napisal na roko, davnega leta 1980. Ni bila natisnjena, nanjo je pozabil celo avtor sam, pod njegovo domačo streho se je vrnila po 40 letih. V pričakovanju svoje 50-letnice se je odločil, da tudi verze, zapisane v prah na karoserijah v delavnici in na

kartonastih rolicah toaletnega papirja, zapiše v zvezek s pesmimi. Tako je leta 2007 izšla njegova prva pesniška zbirka »Vrata«. Od tedaj je Bogdan Troha brusil verze na literarni ustvarjalnici Društva

Most pod mentorstvom Ivane Slamič in na delavnicah v širšem primorskem prostoru. Njegove pesmi so cenjene in ga umeščajo med ugledne literate. Njegova druga pesniška zbirka je izšla leta 2019 pod naslovom »Pogled skozi okno«. Nova knjiga »Hiša« z ilustracijami Matije Keteja tokrat ne prinaša pesmi, pač pa zgodbe iz njegovega otroštva in mladosti. Javnosti bo predstavljena v naslednjih dneh. Bogdan Troha je dejaven tudi pri ohranjanju tehnične kulturne dediščine in po celoviti obnovi znova postavlja starodobne avtomobile na kolesa in na cesto, v občudovanje in v ponos lastnikom.

Mirjam Kalin je prejela priznanje za izjemno delo na področju filmske vzgoje mladih, promocijo filmske umetnosti ter za odlično koordinacijo projekta filmske vzgoje na Vipavskem. Po študiju je Mirjam Kalin najprej službovala na Srednji ekonomski in strokovni šoli v Novi Gorici, nato na Osnovni šoli Dobravlje, kjer opravlja naloge ravnateljice. Od leta 2019 na šoli vodi tudi obvezni izbirni predmet filmska vzgoja, za katerega se je še posebej izobraževala. V času sodelovanja na mednarodnem

festivalu, kjer so razpravljali o pristopu k mlademu filmskemu občinstvu, se ji je porodila zamisel, da se na tem področju nekaj naredi. Februarja 2014 so se zamisli Mirjam Kalin povezale z zamisljo Zveze kulturnih društev Ajdovščina v skupnem načrtu z izobraževalnimi ustanovami. Leto pozneje si je prvi filmski izbor ogledalo 2.241 učencev osnovnih šol. Projektu so se v naslednjih letih pridružile še druge ustanove. Lani je v svoji dvanajsti izdaji Dvorana prve slovenske vlade v Ajdovščini gostila 3.291 osnovnošolcev, dijakov in tudi vrtičkarjev. Ne le, da si mladi ogledajo starosti primeren film ali risanko: z učitelji in mentorji se na ogled pripravijo, po njem pa se o videnem pogovarjajo, odpirajo nova vprašanja in tematike ter skušajo nanje poiskati odgovore. Mirjam Kalin je so-pobudnica, aktivna so-organizatorica, osrednja osebnost in promotorka projekta filmske vzgoje na Vipavskem ter koordinatorica aktivnosti med šolskimi ustanovami, filmskimi mrežami in ZKD Ajdovščina, kar zahteva izjemno veliko dela in veliko odgovornosti. S tem je skupaj s svojimi kolegi stopila iz polja šolstva v širše družbeno in

javno polje.

Veliko priznanje za izjemen avtorski opus, za vizionarsko in organizacijsko ustvarjanje pogojev za rast kulture ter ohranjanje kulturne dediščine pa je prejel Dušan Česen.

Pod vodstvom Dušana Česna je ob polni vključenosti sovaščanov na ruševinah stare šole na Planini zrasel nov kulturni dom, s čimer je bil vzpostavljen prostorski in vsebinski temelj za celovit kulturni preporod Planine. Ta se je odražal v živahni prireditveni dejavnosti. Česen je ves čas tudi pisal in režiral igre za otroke. Kulturni preporod je z vedno novim

dogajanjem nagovoril vaščane in obudil ponos Planincev na svojo vas in dediščino. Leta 2004 je svojo ustvarjalno moč usmeril v vodenje novoustanovljene dramske skupine znotraj Društva gospodinj Planina, ki je lani obeležilo 20-letnico aktivnega delovanja. Pomembno je prispeval k izdaji izjemno uspešne knjige »Da ne bi pozabili II«, ki združuje tradicionalne vipavske recepte in običaje. Kot vodja, scenarist in režiser pa je ustvaril impresiven opus 15 izvirnih gledaliških iger

ter številnih skečev in priredb. Prva predstava, pod katero se je podpisal, je bila leta 2004 »Večer na vasi«. Česnova besedila, ki segajo od ljudskih komedij, kot je zadnja uspešnica Mojster za vse, do zgodovinskih tematik o župniku Matiji Vertovcu, so Planino umestila na kulturni zemljevid Slovenije in zamejstva. Njegov čut za lokalno pripadnost je trajno zapisan tudi v scenarijih kratkih dokumentarnih filmov ter v besedilu planinske himne, ki jo je napisal na melodijo župnika Saša Mugerlija, in danes povezuje krajanje ob vsakem pomembnem dogodku.

S svojim dolgoletnim delom, ob podpori soproge Vilme ter članic in članov društva, je dokazal, da sta za živo kulturo na podeželju potrebna tako vizionarska organizacija kot neusahljiv ustvarjalni duh. Kot predsednik krajevne skupnosti je zgradil dom, kot dramski vodja pa mu je vdihnil dušo.

Društvo gospodinj s Planine in njegova dramska skupina, ki sta do danes pritegnila več kot 40.000 gledalcev, je prejelo priznanje Občine Ajdovščina, osvojilo 3. mesto na tekmovanju Najljubiteljska dramska skupina in nagrado Naša Slovenija, leta 2018 pa Priznanje ZKD Ajdovščina.

Foto Primož Breclj in Občina Ajdovščina

Srečanje gospodarstvenikov Primorske

Biotehnopolis v središču razprav gospodarstvenikov

V kleti Vinakoper je potekalo 29. srečanje gospodarstvenikov Primorske, največji letni dogodek, ki že tradicionalno odpira prostor za dialog o ključnih razvojnih izzivih in priložnostih regije. Dogodek je zbral skoraj 100 gospodarstvenikov in podjetnikov iz celotne Primorske ter znova potrdil pomen povezovanja gospodarstva, lokalnih skupnosti in države pri oblikovanju dolgoročne razvojne vizije.

V ospredju letošnjega srečanja so bile strateške usmeritve razvoja Primorske v luči internacionalizacije, prostorskih in kadrovskih izzivov ter umeščanja regije v nacionalne razvojne dokumente. Posebno težo pa je v razpravah dobil Znanstveno-tehnološki park Biotehnopolis v Ajdovščini, ki se vse bolj uveljavlja kot ena ključnih razvojnih priložnosti ne le za lokalno okolje, temveč

za širši slovenski prostor. Na to je opozorila tudi Vesna Nahtigal, generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije. »V naš gospodarski program smo postavili farmacijo in biotehnologijo, kjer vidimo veliko priložnost. Potrebujemo Biotehnopolis, kjer bo biotehnologija lahko rasla od ideje do končnega produkta – od raziskav na začetku razvojne faze do aplikacij in komercializacije,«

je dejala. Ob tem je dodala, da se bodo v Biotehnopolisu združili znanje raziskovalno-razvojnih institucij in gospodarstva. »V svetu takšne centre že poznajo, na primer v Veliki Britaniji. Ključno pa je, da znanje ostaja v prostoru, se ne izgubi znotraj enega podjetja, temveč se prenaša prek izobraževalnega sistema in omogoča razvoj novih generacij. To je usmeritev, ki jo podpiramo z vsemi močmi,« je še poudarila.

Srečanje je odprl predsednik Primorske gospodarske zbornice mag. Borut Fakin, ki je v uvodnem nagovoru spregovoril o aktualnih razmerah v gospodarstvu in izzivih, s katerimi se soočajo podjetja. Koprski župan Aleš Bržan je ob tem orisal gospodarske projekte v Mestni občini Koper.

Slavnostni nagovor je podala mag. Urška Klakočar Zupančič, predsednica Državnega zbora Republike Slovenije, ki je izpostavila pomen dialoga med gospodarstvom in odločevalci.

Poudarila je, da se je treba pogovarjati, poslušati in razumeti stališča ter argumente drugega ter v dialog vstopati z resnim namenom iskanja skupnih točk.

V nadaljevanju so razprave potekale v okviru dveh vsebinskih panelov. Prvi panel je bil namenjen internacionalizaciji slovenskega gospodarstva in

iskanju novih priložnosti na tujih trgih, drugi pa razvoju Primorske v okviru nacionalnih strateških dokumentov Made in Slovenia 2035 in Strategije regionalnega razvoja Slovenije 2026–2050, pri čemer so razpravljavci soočili strateške cilje države z realnimi izzivi gospodarstva.

Foto Arhiv SPGZ

Prenova Lokarjeve hiše

Oplemenitili bodo zapuščino Danila Lokarja

Začela se je prenova podstrešnega dela Lokarjeve hiše. Gre za naložbo v okviru projekta Lokarjeva literarna doživetja na poti, s katerim namerava Občina Ajdovščina življenje in delo zdravnika in pisatelja Danila Lokarja še bolj približati obiskovalcem hiše, z novimi produkti pa tudi obogatiti kulturno in turistično ponudbo v občini. Mansarda bo zaživela kot sodoben večnamenski prostor za različne dogodke.

V pritličju in nadstropju Lokarjeve hiše, ki je bila zgrajena okrog leta 1880, so razstavni prostori Lokarjeve galerije, kjer za galerijsko dejavnost skrbi Društvo likovnih umetnikov Severne Primorske. V nadstropju hiše pa se nahaja tudi spominska soba Danila Lokarja, z originalnimi predmeti, nad katero bdi Lavričeva knjižnica Ajdovščina. Podstrešni del objekta pa je neurejen in neprimeren za uporabo. Streha ponekod pušča in voda zamaka v nekatere

prostore. V sklopu prenove bo občina, ki je lastnica objekta postala konec leta 2024, med drugim zamenjala streho, izdelala nov pod in strop, uredila elektro in strojne inštalacije ter zamenjala stavbno pohištvo. Iz nadstropja na podstrešje bodo vodile nove lesene stopnice, v nadstropju pa bodo dokončali tudi sanitarije. Prostore bodo prilagodili gibalno oviranim, saj bodo za dostop v nadstropje postavili stopniščni vzpenjalnik. Podstrešni del bo urejen v večnamenski prostor s potrebno opremo za izvedbo dogodkov. Vrednost prenove znaša slabih 220 tisoč evrov z vključenim DDV. Dela se bodo izvajala pod nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Projekt Lokarjeva literarna doživetja na poti, ki je v celoti vreden več kot 750 tisoč evrov in je v višini dobrih 300 tisoč evrov sofinanciran iz Slovenskega regionalnega razvojnega sklada, pa predvideva še vrsto drugih vsebin. V Lokarjevi spominski sobi bo postavljena interaktivna tabla z zaslonom na dotik, kjer bodo lahko obiskovalci prek različnih kvizov spoznavali življenje in delo Danila Lokarja.

Zasnovala jih je skrbnica Lokarjeve zapuščine Lavričeva knjižnica Ajdovščina in jih razdelila na vsebine za otroke in odrasle.

tablami Slovenske pisateljske poti, saj je tudi Vipavski Križ z Janezom Svetokriškim ena od postojank na tej poti, le da pot v naravi še ni bila speljana.

Lokarjevo pohodno pot bodo podaljšali do Vipavskega Križa, kjer je deloval pomembni baročni pridigar in pisec Janez Svetokriški. Kot je povedala direktorica knjižnice Tina Velikonja, bo podaljšek poti izpred Lokarjeve hiše speljan čez ajdovsko polje do vasi Ustje in nato naprej proti Vipavskemu Križu: »Tudi nadaljevanje poti bo označeno z označevalnimi

Zdaj jo bomo označili in ob njej postavili tudi informativne table, kjer bomo predstavili njegovo življenje in delo. Ob poti pa bo moč prisluhniti tudi interpretacijam del obeh naših velikih ustvarjalcev.«

Pot bo primerna tudi za kolesarje – postavljene bodo polnilnice za električna kolesa in klopi.

Javno povabilo za zbiranje predlogov

Občina išče ideje za oživitve Stolpa 12

Stolp 12, manjši a simbolno pomemben objekt v mestnem jedru, potrebuje nov zagon. Občina Ajdovščina se je zato odločila, da povabi posameznike, društva, zavode in podjetja, da predlagajo svoje ideje, na kakšen način oživiti Stolp 12.

V Stolpu 12, ki je zrasel na temeljih rimskodobnega stolpa, je v preteklosti že domoval TIC, vinoteka in vinski bar ter bistro. Občina si želi, da bi v Stolpu 12 zaživele vsebine, ki bodo dopolnjevale turistično ponudbo Ajdovščine in Vipavske doline, ki bodo nagovarjale tako obiskovalce kot domačine, bodo temeljile na lokalnih vsebinah, zgodbah, produktih ali znanju, ter prispevale k živahnosti in prepoznavnosti mestnega jedra.

Idejne predloge lahko oddajo fizične osebe, zavodi in društva ter gospodarski subjekti. Predlogi

bodo podlaga za nadaljnje odločitve občine, kaj umestiti v Stolp 12.

Besedilo javnega povabila je objavljeno na občinski spletni strani. Idejne predloge bo občina zbirala po elektronski pošti, na naslovu obcina@ajdovscina.si do vključno torka, 31. marca 2026.

Za vse dodatne informacije lahko zainteresirani pokličejo na telefonsko številko 05/365-91-59 ali pišejo na elektronski naslov janja.lazar@ajdovscina.si.

Vabljeni, da posredujete vaše ideje!

Predmeja z novo pridobitvijo

V Tihi dolini zaživel zimski športni park

V šotoru v Športnem parku Tiha dolina je letošnje zimske počitnice živahno. Na pobudo Društva Gora je v njem zaživel skoraj 500 kvadratnih metrov veliko drsališče. Na drsališču je mogoča izposoja drsalk. Za tiste, ki na ledeno površino stopajo prvič, pa so na voljo tudi pomagala. Drsališče je do 22. februarja odprto vsak dan, do konca marca pa bo odprto ob vikendih. Pripravili so tudi spremljevalni program. Če se bodo temperature dovolj spustile, bodo umetno zasnežili del nogometnega igrišča in uredili sankališče ter deželo ledenih mož.

Šotor v športnem parku Tiha dolina, ki leži na 900 metrih nadmorske višine, je v zimskih mesecih sameval. Zaradi njegove velikosti ga je težko ogrevati,

zato je pozimi neprimeren za številne športne aktivnosti. So pa to idealne razmere za zimske športe. Članom Društva Gora, ki upravlja s šotorom, se

je utrnila zamisel, da bi v njem uredili drsališče. Drsališče je odprlo vrata tik pred zimskimi počitnicami. To pa ni naključje, saj, kot je povedal podžupan Občine Ajdovščina, Mitja Tripkovič, želi občina šolarjem ponuditi možnost aktivnega preživljanja počitniškega časa, gibanja v naravi in druženja z vrstniki.

Drsališče bo do nedelje, 22. februarja, odprto vsak dan od 12. ure do 20. ure. Nato pa bo odprto ob vikendih, vse do konca marca. Ob petkih bo drsališče odprto od 14. ure do 24. ure, v soboto in nedeljo pa od 12. ure do 20. ure. V Društvu Gora, ki po besedah predsednika Milka Barišiča, daje prioriteto predvsem zimskim športom, pripravljajo tudi

spremljevalni program. V marcu bo ob sobotah dopoldan potekal tečaj drsanja, ob nedeljah pa trening curlinga. Vse marčevske petkove večere pa bo popestril DJ.

V društvu pa si želijo še obogatiti zimsko ponudbo športnega parka v Tihi dolini. V kolikor

se bodo temperature spustile dovolj pod ledišče, bodo umetno zasnežili tudi del tamkajšnjega nogometnega igrišča in ga spremenili v sankališče ter deželo ledenih mož, kjer bodo lahko obiskovalci ustvarjali snežake.

Občina v dialogu z mladimi

Mi poslušamo. Ti poveš.
O življenju v občini, priložnostih za mlade in prihodnosti.

TADEJ BEOČANIN, OBČINA AJDOVŠČINA
LAN ŽVANUT, MLADINSKI SVET AJDOVŠČINA
ZARJA BIZJAK, KLUB AJDOVSKIH ŠTUDENTOV IN DIJAKOV
NATALIJA BAJC, ŠTUDENTKA
ZALA PRAH, DIJAKINJA

Petek, 6. marec, ob 18. uri
Dvorana prve slovenske vlade Ajdovščina

Stand-up nastop
in povezovanje večera: Žan Papič

Arheološka odkritja nad Budanjami

Prvi materialni sledovi spopada rimske vojske nad Budanjami

Pred slabim letom je v širšo javnost prišla novica o številnih najdbah iz rimskega obdobja, ki so bile odkrite na pobočju nad Budanjami. Izsledke raziskav sta Vesna Tratnik in Janka Istenič z arheološkega oddelka Narodnega muzeja Slovenije objavili tudi v znanstvenem članku *Late Roman Conflict Near Ajdovščina*, ki je lani izšel v zbirki *Razprave 45*, s pomenljivim naslovom *Omnia tempus revelat* (ali po slovensko *Čas vse razkrije*) pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti. V njem sta predstavili raziskave in predmete, ki, kot sta zapisali, »predstavljajo prve materialne sledove vojaškega spopada na širšem območju Ajdovščine v Vipavski dolini, kjer se je najverjetneje odvil v pisnih virih izpričan spopad med Teodozijevo in Evgenijevo vojsko leta 394«.

Številne predmete iz rimskega obdobja je odkril domačin Primož Fučka. Predmete in lokacije najdb je podrobno popisal ter jih predal Goriškemu muzeju. Ta je izbrane predmete natančno opisal v znanstvenem članku *Roman Finds from the Slopes of Trnovski gozd East of Ajdovščina* in ga objavil v prej omenjenem zvezku Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Leta 2021 je Narodni muzej Slovenije o najdbah obvestil Andrej Ferletic.

Na območju med Ajdovščino in Colom ter v severovzhodni okolici Ajdovščine je Fučka našel približno 400 predmetov. Med njimi so rimski žebeljčki za okovanje vojaških sandal, razno okovje, deli konjske opreme in bronastega posodja. Poleg tega je v njegovi zbirki veliko kosov orožja in vojaške opreme (ročaj ščita, del verižne srajce), ki jih arheologi datirajo v čas od konca 3. do 6. stoletja. Našel je dobrih dvajset kopij s svinčeno utežjo in še več puščičnih osti. Nekateri kosi so imeli poškodbe, ki nastanejo ob udarcu (zvita

njegovima sinovoma Arkadiju oziroma Honoriju.

Na podlagi teh najdb je Narodni muzej Slovenije skupaj z novogoriško enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine zasnoval obsežne terenske raziskave. V letih od 2022 do 2025 so, s finančno pomočjo Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost ter dovoljenjem domačinov, opravili več testnih izkopov in sistematično pregledali okrog 50 hektarov pobočja nad Budanjami. Kot nam je povedala arheologinja in vodja raziskav Vesna Tratnik, so že z laserskim skeniranjem površja odkrili sledi, ki običajno nakazujejo sledove zidov. S testnimi izkopi pa so nato potrdili zidane stavbe. Domnevajo, da gre za zaselek, ki je stal blizu rimske ceste med 3. in vsaj 6. stoletjem. S kombinacijo terenskega pregleda in testnih sond so uspeli odkriti manjše rimsko grobišče, številne novce in predmete, povezane z rimsko vojsko, je povedala Vesna Tratnik:

Posamezne arheološko zanimive lokacije preverijo s testno sondo, foto Ladislav Duranka

Nekoliko mlajši, iz časa med 1. in 3. stoletjem, so odkriti žgani grobovi. Poleg žar s posmrtnimi ostanki so bili v grobove položeni vrči, oljenka in železni noži. Smiselna je domneva, da so ti grobovi povezani z odkritimi stavbami v bližini. Iz tega časa so tudi rimski srebrnik – denarij s portretom cesarja Hadrijana – in nekatere druge najdbe. Te najdbe niso povezane z vojaškim spopadom.

V še poznejši čas, med 3. in 6. stoletjem, sodijo številni predmeti, povezani z rimsko vojsko, nadaljuje Tratnik: »Našli smo dele kopij s svinčeno utežjo (*plumbatae*), puščične osti različnih tipov in dele noše, kot je na primer zaponka za spenjanje vojaškega plašča. Tipi rimskega orožja se niso neprestano spreminjali, zato večine ni mogoče bolj natančno datirati. Odkrita zaponka za plašč pa je najbolj značilna za 4. stoletje. Ker so veliko takih zaponk odkrili na Hrušici, jih imenujemo kar 'tip Hrušica'. Bolj natančno pa lahko ugotovimo čas, v katerem so bili skovani novci. V manjši testni sondi smo odkrili več kot 50 novcev. Domnevamo, da so bili prvotno skupaj, morda vsebina mošnjička, ki se je izgubil. Glede na najmlajše novce se je to zgodilo čisto ob koncu 4. stoletja. Skupno število rimskih izstrelkov in poškodbe na orožju kažejo, da se je nad Budanjami odvil vojaški spopad. Če so najdeni orožje in najmlajši novci povezani, potem se je ta spopad zgodil ob koncu 4. stoletja. In če pogledamo, katere vojaške spopade izrecno omenjajo rimski pisci v tem času in na tem prostoru, potem se zdi verjetno, da smo odkrili materialne sledove spopada pri Mrzli reki.«

Kot dodaja Vesna Tratnik, so odkrita bojišča iz rimske dobe izjemno redka: »Zato na arheološkem oddelku Narodnega muzeja intenzivno preučujemo najdišče nad

predmetov. Dr. Matic Zupan in Nejc Dolinar analizirata lidarske posnetke in historične karte ter se ukvarjata s kartiranjem in obdelavo odkritih predmetov v geografskem informacijskem sistemu QGIS. Predmeti so trenutno v delu pri konservatorjih in risarjih. Kar se tiče nadaljnjih terenskih raziskav, je sedaj naša naloga, da ugotovimo, na kolikšnem območju se pojavljajo rimske najdbe, kje jih je največ, ali lahko iz razprostranjenosti vojaških najdb ugotovimo potek spopada in podobno. Zato bo potrebno nadaljnje delo na terenu. Že sedaj pa vemo, da se z rimskim obdobjem poselitev nad Budanjami ne konča, ampak se nadaljuje še v 7. stoletje. Iz tega časa je grob mladeniča, ki je bil pokopan tik ob rimskih grobovih. Ne vemo, ali je potomec domačinov iz rimskega časa ali je

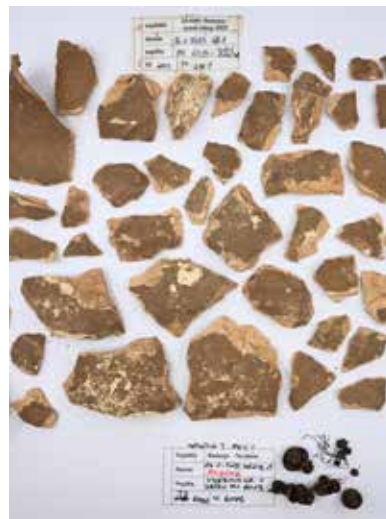

Železna rimska puščična ost, foto Ladislav Duranka

konica) in nakazujejo, da je bilo orožje uporabljeno.

Fučka je odkril tudi rimske novce, nekateri so bili najdeni v skupkih – kot bi na tla padla vsebina mošnjička. Teh skupkov je bilo šest, vsak je vseboval med 3 in 61 kovancev. Najmlajši kovanci iz teh skupkov kažejo, da so bili izgubljeni med letoma 253 in 388. Poleg tega je Fučka našel 76 posameznih kovancev, ki datirajo v obdobje od 1. do 4. stoletja. Kot kaže, je bil najmlajši rimski kovanec v zbirki kovan v Konstantinoplu med letoma 392 in 395 n. št. in ga je mogoče pripisati cesarju Teodoziju I. ali

»Tako se izkazuje, da je najdišče nad Budanjami večplastno in izjemno zanimivo. Najstarejši odkriti predmeti segajo v prvo stoletje pred našim štetjem, gre za okovne žebeljčke rimskih vojaških obuval. Običajno jih povezujemo z rimsko vojsko iz časa širjenja ozemlja rimske države pod Julijem Cezarjem. Pozneje, v času cesarja Avgusta, so zgradili cesto iz Ogleja, prek Ajdovščine, čez Hrušico v Ljubljano, ki je povezovala ozemlje Italije z vzhodnimi provincami. Trase te ceste nad Budanjami še nismo odkrili, bila pa je pred leti potrjena na Colu.«

Iz razdrobljenih odlomkov v spretnih rokah Ide Murgelj ponovno stoji rimski vrček.

Budanjami. S kolegico dr. Janko Istenič, ki je strokovnjakinja za rimsko vojsko, se ukvarjava s tipološko analizo in s tem čim bolj natančno datacijo odkritih

prišlek od druge. To je namreč že čas, ko se na slovenski prostor naseljujejo Slovani,« je zaključila Tratnik.

S tipološko analizo lahko določijo približno starost rimskega orožja in opreme. Levo dr. Janka Istenič in na desni dr. Vesna Tratnik, foto Veronika Špeh

Projekt Rimrom

Življenje Rimljanov približali številnim obiskovalcem

Konec decembra se je zaključil projekt Čezmejna rimska zgodba, v katerem sta moči združili Občina Ajdovščina in Fundacija Oglej iz Italije. Njun namen je bil povezati skupno rimsko dediščino čezmejnega prostora, saj imata tako Ajdovščina kot Oglej bogate ostaline iz tega obdobja. Projekt, ki je bil sofinanciran v okviru Sklada za male projekte Evropske prestolnice kulture Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje EZTS GO, je prav v času Evropske prestolnice kulture postregel z bogato in obsežno uprizoritvijo življenja v rimski Kastri in Ogleju.

Foto Brigita Mohorčič

Ena ključnih aktivnosti projekta je bilo usposabljanje interpretatorjev rimske dediščine. Skozi številne delavnice, ki so potekale tako v Ajdovščini kot v Ogleju, so se udeleženci naučili številnih veščin. Na zadnji dvodnevni delavnici, ki je v začetku decembra potekala v Ajdovščini, so se na primer srečali z uprizarjanjem žive zgodovine. Pod mentorstvom izkušenih interpretatorjev Evropskega združenja za interpretacijo dediščine so uprizorili prizore iz življenja v pozni antiki, pred bitko pri Mrzli reki. Skozi projekt RIMROM se je tako oblikovala skupina interpretatorjev, ki bo dobra podlaga za oblikovanje novih turističnih vsebin.

Odmevna sta bila tudi oba Festivala poznoantične kulture Ad Fluvium Frigidum, ki ju je Občina Ajdovščina izpeljala v letih 2024 in 2025. Ajdovščina se je takrat vrnila v čas rimske Kaste. Interpretatorji iz številnih evropskih držav so uprizorili življenje v njej, kot tudi znamenito bitko pri Mrzli reki. Za festival je občina prejela tudi nagrado generalne skupščine Feničanske kulturne poti Sveta Evrope za inovativnost in krepitev kulturne

dediščine. Vzporedno sta bila v Ogleju izvedena rimska festivala Aquileia Splendida Civitas.

V okviru projekta je bila realizirana tudi 3D-vizualna podoba zgodovinskega območja Kaste, pridobili smo opremo za štiri avtentične rimske legionarje, izdelana pa je bila tudi razstava o skupni rimski zgodovini, ki je do marca na ogled v avli kinodvorane skupaj z maketo bitke pri Mrzli reki. Slednjo si je mogoče ogledati po predhodni najavi na telefonski številki 05 36 59 144. S Fundacijo Oglej pa smo stkali trdne vezi, ki bodo zagotovo obrodile sadove tudi v prihodnje.

Čeprav se je projekt RIMROM končal, z veseljem napovedujemo že prihodnji Festival poznoantične kulture Ad Fluvium Frigidum, ki bo letos potekal 20. in 21. junija. Obenem vabimo vse, ki jih veseli interpretacija rimske dediščine, da se pridružijo skupini ljubiteljev rimske zgodovine. Več informacij na elektronskem naslovu adfluviumfrigidum@gmail.com.

Projekt RIMROM financira Evropska unija iz Sklada za male projekte GO! 2025 programa Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021-2027, ki ga upravlja EZTS GO.

Foto Jan Čermelj

Foto Luka Fabčić

Projekt Grennat

Popisanih novih 262 dreves, ducat je izjemnih

V sklopu Interreg projekta Zelena infrastruktura in omrežje Natura 2000 za trajnostni čezmejni razvoj - Grennat, je bila pripravljena tudi arboristična študija, ki je obravnavala širše območje zelenih površin v Palah ter posamezne zelene površine na širšem območju sotočja Hublja in Lokavščka. Študija predstavlja celovito analizo mestnega drevja, kjer so bila vključena drevesa ob prometnicah, na tlakovanih površinah, v parkovnih ureditvah ter na drugih javnih prostorih.

Popis je namreč zajemal podatke o vrsti, obsegu, višini, starosti, vitalnosti, stanju korenin, debla in krošnje; podatek o območju nahajanja in kakšna je ocena varnostnega tveganja. Zajela je tudi priporočene ukrepe in predvidela stopnjo nujnosti ukrepanja. Poleg tega študija navaja tudi priložnosti za izboljšave in strateška priporočila.

Popisanih je bilo 262 dreves. Ugotovitve kažejo, da je več kot 86 odstotkov dreves v dobrem do odličnem stanju, kar potrjuje zgodovinsko ustrezno vzdrževanje. Skoraj 77 odstotkov dreves ima dobro do odlično vitalnost. To izkazujejo tudi mlada drevesa. 92 odstotkov dreves ne predstavlja neposredne nevarnosti. Sedem dreves ima visoko tveganje in zahtevajo takojšnje ukrepanje, štiri pa so mrtva in jih bo potrebno odstraniti.

Med popisanimi drevesi je okrog 40 različnih drevesnih vrst, kar zagotavlja ekološko stabilnost. 95 odstotkov je listavcev. Prevladuje črni topol, sledijo javorolistna platana, navadni koprivovec, maklen in črni gaber.

Več kot deset dreves pa izpolnjuje pogoje za razglasitev naravne vrednote. Med izjemnimi primerki sta izpostavljena dva:

- platana, največje zdravo drevo v popisu, z obsegom 521 centimetrov, in
- črni topol, z ocenjeno starostjo med 120 in 150 let, katerega obseg meri 410 centimetrov.

Odkrita pa je bila tudi unikatna skupina desetih dreves koprivovca na območju Pal. Obseg vseh dreves namreč presega 200 centimetrov, kar je mejni obseg pri tej drevesni vrsti. Koprivovci so v Sloveniji redka vrsta. Zato je, po mnenju pripravljavca študije, ta skupina

ena večjih skupin koprivovcev takšnih dimenzij v Sloveniji in ima izjemno pomembno ekološko vrednost kot habitat in genska banka.

Rezultati arboristične študije so namenjeni vzdrževanju dreves, ki se bo pričelo spomladi. Do takrat pustimo naravi čas, da počiva.

Projekt Cross Alert

Nova oprema za učinkovito delo prvih posredovalcev

V okviru projekta CROSS ALERT je Občina Ajdovščina v sodelovanju z Zdravstvenim domom Ajdovščina izvedla pomembne nakupe opreme, namenjene izboljšanju odzivnosti in kakovosti dela prvih posredovalcev. Projekt je usmerjen v krepitev sistema prvih posredovalcev, ki ima ključno vlogo pri hitrem in učinkovitem ukrepanju ob nujnih zdravstvenih stanjih. Z nabavo sodobne medicinske in izobraževalne opreme se bistveno izboljšujejo pogoji za hitro prepoznavanje zdravstvenega stanja pacienta ter pravočasno in strokovno ukrepanje na terenu.

V sklopu projekta je bila kupljena sodobna oprema, med drugim brezžični ultrazvok in monitor vitalnih funkcij, ki omogočata natančnejše spremljanje zdravstvenega stanja pacientov že na kraju dogodka. Poleg tega sta bili nabavljeni dve lutki za vadbo veščin oživljanja, namenjeni usposabljanju ekip prvih posredovalcev, ter izvedena grafična osvežitev vozila prvih posredovalcev, ki

prispeva k večji prepoznavnosti in vidnosti na terenu. Vse navedene aktivnosti pomembno prispevajo k večji učinkovitosti sistema prve pomoči in s tem k večji varnosti občanov.

K doseganju zastavljenih ciljev pa bo projekt prispeval tudi z delavnicami za prenos dobrih praks ter s končno skupno čezmejno vajo, na kateri bodo partnerji v praksi preizkusili vse izvedene ukrepe in novo

opremo. Namen vaje je izboljšanje usklajenosti, komunikacije in učinkovitosti delovanja reševalnih služb tako na lokalni kot na čezmejni ravni.

Projekt CROSS ALERT, ki se zaključuje aprila letos, bo poleg nove opreme prinesel tudi okrepljeno sodelovanje med slovenskimi in italijanskimi službami zaščite in reševanja, poenotene postopke ukrepanja v izrednih razmerah ter boljšo pripravljenost ekip na množične nesreče in druge krizne situacije. Poseben poudarek je namenjen hitrejšemu pretoku informacij, zgodnjemu obveščanju in večji varnosti prebivalcev obmejnega območja.

CROSS ALERT se izvaja v okviru programa Interreg Italija – Slovenija 2021–2027 in predstavlja pomemben korak k sodobnejšemu, bolje povezanemu in učinkovitejšemu sistemu prvih posredovalcev.

Ne bodimo žrtve spletnih goljufov

Pozor pri nakupu zdravil

Na spletu se v zadnjem času pojavlja več lažnih spletnih lekarn. Te prodajajo ponarejena zdravila, ki lahko vsebujejo neznane ali nadomestne sestavine z napačnimi odmerki učinkovin, strupene primesi ali bakterije, so opozorili v Lekarniški zbornici Slovenije. Zato svetujejo previdnost pri nakupih.

Lažne spletne lekarne posnemajo naslove in imena zakonitih lekarn in jih je zato težje takoj prepoznati (na primer www.lekarnakoper.com). Pomagamo si tako, da na spletni strani poiščemo posebno oznako, s katero so opremljene vse zakonite spletne

lekarne v Evropski uniji. Vse imajo na svojih spletnih straneh enotno oznako, ki se razlikuje le z zastavo države, v kateri je lekarna. Klik na to oznako nas preusmeri na spletno stran ministrstva za zdravje, kjer je objavljen seznam vseh verificiranih spletnih lekarn, ki imajo dovoljenje za izvajanje dejavnosti. Seznam najdete tudi na spletni strani www.gov.si/teme/mreza-javne-zdravstvene-sluzbe.

Da gre za nelegalno spletno lekarno, lahko posumimo, če:

- so cene zdravil občutno nižje,

- zdravila na recept je mogoče kupiti brez recepta,

- onemogočeno je farmacevtsko svetovanje,

- podatki o ponudniku so nejasni.

Ponarejena zdravila predstavljajo veliko tveganje za zdravje ljudi, poudarjajo v lekarniški zbornici, saj so lahko posamezniki izpostavljeni nevarnim primesem v ponarejenih zdravilih, kot so patogeni mikroorganizmi, težke kovine ali organska topila.

Objavljeni javni razpisi Občine Ajdovščina

Javni poziv za sofinanciranje sterilizacije in kastracije lastniških mačk v občini Ajdovščina v letu 2026

Na spletni strani občine Ajdovščina je objavljen Javni poziv za sofinanciranje sterilizacije in kastracije lastniških mačk v občini Ajdovščina v letu 2026. Za sofinanciranje storitve lahko zaprosijo lastniki mačk, ki imajo stalno prebivališče na območju občine Ajdovščina, sterilizacija ali kastracija pa je bila opravljena v obdobju od vključno 10. 11. 2025 do vključno 16. 11. 2026. Lastnikom živali se sofinancira storitev sterilizacije ali kastracije živali največ do višine 50 % cene storitve vključno z DDV, vendar ne več kot 18,50 evra za kastracijo mačka in 28,50 evra za sterilizacijo mačke. Posameznemu upravičencu se sofinancira poseg pri največ dveh živalih. Razpis za leto 2026 je odprt do porabe sredstev oziroma najkasneje do 16. 11. 2026.

Javni razpis za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva v občini Ajdovščina za leto 2026

30. marca 2026 se izteče rok za prijavo na Javni razpis za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva v občini Ajdovščina za leto 2026. Predmet razpisa je dodelitev državne pomoči za posodabljanje kmetijskih gospodarstev za naložbe na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo in za pomoč za pokrivanje operativnih stroškov transporta mleka iz odročnih krajev. Celotno besedilo razpisa je dostopno na občinski spletni strani.

Javni razpis za podelitev priznanj Občine Ajdovščina za leto 2026

Objavljen je Javni razpis za podelitev priznanj Občine Ajdovščina za leto 2026. Rok za prejem predlogov je četrtek, 12. marec 2026, do 15. ure. Vsi pogoji za oddajo predlogov so navedeni v javnem razpisu, ki je objavljen na občinski spletni strani in v januarski številki Časnika Latnik. Priznanja bodo podeljena na slovesnosti ob občinskem prazniku.

Javni razpis za sofinanciranje izvajalcev letnega programa športa v občini Ajdovščina za leto 2026.

Na spletni strani Občine Ajdovščina je objavljen Javni razpis za sofinanciranje izvajalcev letnega programa športa v občini Ajdovščina za leto 2026. Cilj javnega razpisa je sofinanciranje programov športa z namenom spodbujanja športne aktivnosti prebivalcev občine, povečanje dostopnosti športnih programov in podpora društvom pri izvajanju njihovih programov. Rok za prijavo je sreda, 11. marec 2026. Celotna razpisna dokumentacija je dostopna na spletnem portalu Tendee, na naslovu <https://ajdovscina.tendee.net>, preko katerega se tudi odda vloga.

Občinski javni razpisi za spodbudo gospodarstvu

Na občinski spletni strani so objavljeni štirje javni razpisi za podporo gospodarstvu v letu 2026: za spodbujanje investicijskih vlaganj v proizvodne in storitvene kapacitete, za dodelitev subvencij za zamenjavo kritin ali fasadnih oblog na poslovnih objektih, ki vsebujejo azbestna vlakna, za spodbujanje udeležbe na sejnih in razstavah in za spodbujanje projektov inovacij. Prva dva javna razpisa bosta odprta do porabe sredstev oziroma najkasneje do 13. 11. 2026, medtem ko bosta javni razpis za spodbujanje udeležbe na sejnih in razstavah in javni razpis za spodbujanje projektov inovacij, odprta do porabe sredstev oziroma do 30. 6. 2026.

Javni razpis za sofinanciranje prireditve v občini Ajdovščina v letu 2026

Na spletni strani Občine Ajdovščina je objavljen Javni razpis za sofinanciranje prireditve v občini Ajdovščina v letu 2026. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje turističnih in športnih prireditve. Občina Ajdovščina bo sofinancirala prijavljene prireditve, ki bodo realizirane v času od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2026 na območju občine Ajdovščina. Vlogo za prijavo na razpis je potrebno oddati elektronsko preko spletne platforme <https://ajdovscina.tendee.net> od vključno torka, 10. 3. 2026.

AJDOVSKA TRŽNICA

URNIK TRŽNICE

četrtek → 7.00 – 12.00
sobota → 7.00 – 12.00

Civilna zaščita svetuje

Kako preprečiti dimniški požar?

Kurilna sezona še vedno traja, zato tokratno rubriko Civilna zaščita svetuje posvečamo dimniškim požarom. Ti so namreč eden najpogostejših požarov v gospodinjstvih v kurilni sezoni. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje letno beleži od 350 do 600 dimniških požarov. Največ jih je v decembru in januarju, ko je kurjenje običajno najbolj intenzivno. Čeprav so požari v dimniku zaradi uporabe naprednih materialov vse redkejši, pa še vedno obstaja možnost, da ogrozijo naše premoženje. To še posebej velja, če je dimnik star in zidan samo z opeko.

Dimniški požar najpogosteje nastane zaradi nabiranja saj in katrana v dimniku, nerednega čiščenja, kurjenja neprimernih goriv (kot so vlažen les, odpadki in plastika), nepravilne uporabe kurilne naprave ali slabega vleka dimnika, zaradi česar se saje hitreje nalagajo. Dimniški požar se lahko razvije zelo hitro. Na našem območju lahko k temu prispeva tudi burja. Ko močno piha, se poveča vlek v dimovodnih napravah, zato so dimniški požari v času burje pogostejši.

Na požar v dimniku kažejo različni pokazatelji: iz dimnika se vali črn dim, letijo iskre ali

manjši plameni, prasketanje postane glasnejše, rozete in stene dimnika so vroče, izogrevanje je slabše, v hiši se pojavi vonj po dimu.

Kaj storiti, če zagori:

- takoj pokličemo 112;
- o požaru obvestimo vse stanovalce, da zapustijo objekt;
- ne vstopamo v zadimljene prostore, saj se lahko zastrupimo z dimnimi plini;
- prenehamo s kurjenjem in zapremo dovod zraka v kurišče (zapremo vrata kurišča, odprtine);
- odstranimo vse gorljive predmete iz bližine dimnika;
- dimniškega požara nikoli ne

gasimo z vodo, saj lahko pride do eksplozije.

Po požaru vsaj še nekaj ur nadzirajmo temperaturo zunanje stene dimnika, dimnikar pa mora po požaru dimnik pregledati v celoti, saj je velika verjetnost, da je požar pustil posledice na tuljavah ali stenah dimnika.

Dimniški požar lahko preprečimo tako, da kurilno napravo in dimnik z ustreznimi tehničnimi lastnostmi vgradi pooblaščen podjetje, skladno z navodili proizvajalca in predpisi. Pri postavitvi naprave in dimnika upoštevajmo zahtevane odmike od gorljivih snovi. Tla in stene okoli kurilne naprave morajo biti iz negorljivih materialov. Kurilna naprava naj bo, glede na vrsto goriva, priključena na ustrezen dimnik. Podstrešje naj bo pospravljen, v bližini dimnika ne hranimo stvari, ki lahko zagorijo. Kurilna naprava in z njo povezani dimni vodi, zračniki ter pomožne naprave naj bodo redno pregledani in čiščeni skladno s predpisi, ki urejajo dimnikarsko službo. Kurimo le suha in primerna goriva; ne kurimo odpadkov in plastike.

Projekt H2READY

Ajdovščina pilotna občina pri uvajanju vodikovih rešitev

V četrtek, 5. februarja, se je Občina Ajdovščina udeležila drugega srečanja projekta H2READY v italijanskem San Vito al Tagliamento, v pokrajini Pordenone. Srečanje je organiziral projektni partner Agencija za upravljanje z energijo Furlanije – Julijske krajine (APE FVG). Občina Ajdovščina sodeluje v projektu kot partner in hkrati kot pilotna občina.

Projekt H2READY naslavlja ključne izzive energetske tranzicije na čezmejnem območju Slovenije in Italije, z namenom vključevanja občin pri razvoju in implementaciji rešitev na področju vodika. Med glavnimi cilji projekta so oblikovanje strateških načrtov, usklajenih protokolov in poenostavitev administrativnih postopkov.

Na srečanju smo partnerji predstavili pregled dosedanjih aktivnosti, osrednji del pa je bil namenjen aktivnosti Analiza energetskega potreb in prepoznavanju priložnosti za uporabo vodika, ki jo koordinirata APE FVG in GOLEA. Predstavili so tudi izbrane pilotne občine projekta: na slovenski strani Občino Ajdovščina, Ilirsko Bistrico, Koper in Novo Gorico, na italijanski pa Gemono del Friuli, Sacile, San Vito al Tagliamento, Savogno d'Isonzo,

Valvasone Arzene in Združenje SECAB.

Projekt sedaj vstopa v ključno fazo, ko se analitično delo prepleta s poglobljenim razumevanjem lokalnih energetskega potreb in dejanskih možnosti uporabe vodika v čezmejnem prostoru. Posebna pozornost bo namenjena tudi krepitvi zmogljivosti lokalnih uprav za načrtovanje in izvajanje vodikovih rešitev, izobraževanju občinskega osebja, pripravi delavnic za načrtovanje ter usklajevanju postopkov javnega naročanja za spodbujanje skupnih čezmejnih naložb na področju zelenega vodika.

Več informacij o projektu je na voljo na spletni strani <https://www.ita-slo.eu/sl/h2ready>

Il progetto H2READY è co-finanziato dall'Unione europea nell'ambito del Programma Interreg VI-A Italia-Slovenia. / Projekt H2READY sofinancira Evropska unija v okviru Programa Interreg VI-A Italija-Slovenija.

Prenova taborniškega doma na Kovku

Prijaznejši za gibalno ovirane

Na Kovku se zaključuje prenova tamkajšnjega taborniškega doma. Njen glavni namen je bila ureditev objekta na način, da bo ta dostopen in prijazen gibalno oviranim. Dom obiskujejo številne organizirane skupine, ki imajo tam delavnice, srečanja ali tam preživljajo počitniške dni. V domu pa je tudi volišče za naselje Kovk, ki bo odslej izpolnjevalo zahtevane pogoje o dostopnosti volišč gibalno oviranim.

Stavba taborniškega doma ima visoko pritličje in nadstropje. Do vhodnih vrat vodijo stopnice, prav tako tudi do prvega nadstropja. Osebe s težjo gibalno oviranostjo so v domu težko bivale. Prav zato

se je Občina Ajdovščina odločila, da bo ob vzhodni fasadi objekta uredila dvigalo. V pritličju so obstoječe okno povečali, tako da se iz dvigala dostopa naravnost v učilnico. Enak poseg je bil opravljen v nadstropju, kjer se izstopa v shrambo. Občina je v celoti prenovila tudi kopalnico, ki je zdaj prilagojena gibalno oviranim. Ko bodo vremenske razmere dopuščale, bodo zunaj uredili še rampo, ki bo omogočala dostop do dvigala z invalidskim vozičkom.

Dvigalo je velika pridobitev za objekt, ne zgolj zato, ker bo

prijaznejši do gostov, ampak tudi do volilnih upravičencev. V domu je namreč volišče za naselje Kovk. Ker morajo po zahtevah Državne volilne komisije biti volišča prilagojena gibalno oviranim, so glasovanja doslej potekala v zunanjem objektu, kjer je bilo premalo prostora, v hladnejših mesecih pa zaradi nizkih temperatur tudi neprijetno. Glasovanje na marčevskih državnoborskih volitvah bo že potekalo v prenovljenem domu.

Vrednost naložbe znaša okrog 75 tisoč evrov.

Najava javnega razpisa za sofinanciranje dejavnosti za otroke in mladino

4. marca bo objavljen Javni razpis za sofinanciranje mladinskih in otroških programov in projektov ter letovanj otrok in mladine v letu 2026. Razpis je namenjen organizacijam, ki se ukvarjajo z mladimi in so registrirane za opravljanje dejavnosti, na katero se prijavljajo. Razdeljen bo na več sklopov: V okviru sklopa A bodo financirani mladinski programi in projekti, ki bodo izvedeni v letošnjem letu. Za ta namen je rezerviranih 36.000 evrov, rok za prijave pa je 25. marec 2026. V okviru sklopa B pa bodo sofinancirana letovanja otrok in mladine, izvedena v obdobju od 1. 9. 2025 do 31. 8. 2026. Za ta namen je rezerviranih 18.500 evrov, rok prijave pa je nekoliko daljši – prijave so mogoče vse do 7. septembra 2026. Javni razpis je voden elektronsko, celotna razpisna dokumentacija je dostopna na spletnem portalu Tendee, na naslovu <https://ajdovscina.tendee.net>, preko katerega se tudi odda vloga.

Kotiček Mladost na burji

Marec je mesec prebujanja, pomladi in novih priložnosti za druženje, ustvarjanje, gibanje in osebno rast. Spodaj ti predstavljamo nekaj idej, ki jih lahko v mesecu marcu zapišeš v dnevnik Mladost na burji na vseh štirih programskih področjih.

Moja skupnost

Prvi pomladni mesec prinaša številne praznike – od mednarodnega dneva žena, gregorjevega in materinskega dneva do velike noči – zato je idealen čas za ustvarjanje dobrega vzdušja in sodelovanje v skupnosti. Lahko organiziraš lokalno tekmovanje v barvanju jajc z naravnimi materiali in jih podariš sosedom, ustvariš voščilnice za dan žena, posadiš pomladne cvetlice v domačem vrtu, posvojiš lončnico ali pošlješ cvetlice komu, ki nima dostopa do narave. Obiščeš lahko razstavo Dodekafonija v Pilonovi galeriji Ajdovščina, ki bo na ogled do 8. marca 2026, in ponuja priložnost za razmislek o tem, kako umetnost povezuje ljudi in prostor, v katerem živimo. Poleg tega se lahko vključiš v otroški abonma na Planini, ki nudi gledališke predstave in program za otroke med 3. in 12. letom.

Moj prijatelj

V marcu se odvija Festival Klementina, ki ga organizira Mladinski kulturni center Hiša mladih Ajdovščina. Gre za tradicionalno kulturno-ustvarjalno prireditev z delavnicami, razstavami, glasbenimi in družabnimi dogodki (program za leto 2026 še ni uradno objavljen). Povabi prijatelje in skupaj ustvarjajte, delite nove izkušnje ter krepite prijateljstvo, solidarnost in medsebojno razumevanje. Dogodki potekajo tudi v Klubu Štala v Lokavcu, ki nudi priložnost za druženje, izmenjavo izkušenj ob glasbi ter spoznavanje lokalnih umetniških praks.

Moje zdravje

Marec je idealen čas za gibanje na prostem. S prihodom pomladi se dnevi daljšajo, zato izkoristi priložnost za pohode, sprehode ali športne igre v naravi – neformalno gibanje s prijatelji ali družino pozitivno vpliva na tvoje fizično in duševno zdravje. V tem času lahko kot opazovalec obiščeš tudi padalski dogodek Vipava Valley Open (12.–15. 3. 2026), kjer lahko spremljaš pilotove vragolije in občuduješ šport, naravo ter energijo skupnosti.

Moj poklic

Pomlad je tudi čas za razmislek o svojih poklicnih interesih in talentih. V Hiši mladih Ajdovščina potekajo delavnice za osebno rast in veščine za prihodnost, npr. jezik, kitara ali joga. Obišči tudi Lavričevo knjižnico Ajdovščina, kjer se vrstijo knjižna srečanja, ustvarjalne delavnice in pogovori. Vsako prvo sredo v mesecu v Garaži Ajdovščina potekajo kreativne delavnice, kjer lahko razvijaš svoje tehnično znanje, domišljijo in ustvarjalne veščine ter sodeluješ z vrstniki. Vse to lahko zabeležiš v dnevnik kot del svojega osebnega razvoja.

**Članek predstavlja informacije o dogodkih in priložnostih, ki so lahko zanimive za mlade pri uresničevanju vrednot programa Mladost na burji. Ti dogodki se izvajajo in organizirajo s strani različnih organizacij, društev ali ustanov in niso organizirani s strani programa Mladost na burji.*

Bi znal/a pomagati, če bi bilo potrebno danes?

Nekomu lahko rešiš življenje tudi, če nisi zdravstvenik! Rdeči križ Ajdovščina bo izvedel več tečajev temeljnih postopkov

oživljanja z uporabo defibrilatorja po krajevnih skupnostih z osrednjim dogodkom v ponedeljek, 23. marca, ob 18. uri v Dvorani 1. slovenske vlade. Kako se odzvati v prvih ključnih trenutkih vas bo na njem naučil domačin Primož Velikonja, vodja reševalne postaje ZD Kočevje, ki ni le izkušenj reševalec, ampak tudi inštruktor oživljanja in

predavatelj, ki ga hvalijo laiki in stroka. Val 202 (RTV Slovenija) ga je izbral za “Ime leta 2018”, kot priznanje za humanitarno delo in izobraževanje javnosti o temeljnih postopkih oživljanja.

Pridi in pripelji še koga – prijatelja, partnerja, starše! Morda boš prav ti nekoč tisti, ki bo naredil razliko.

Tečaji oživljanja z uporabo defibrilatorja po krajevnih skupnostih:

Zavino, stanovanjska hiša Zavino 33	sobota, 21. 2., ob 18.00
Skrilje, prostori KS	torek, 3. 3., ob 18.00
Batuje, prostori KS	četrtek, 26. 2., ob 18.00
Predmeja, prostori KS	petek, 6. 3., ob 18.00
Črniče, prostori KS	torek, 10. 3., ob 18.00
Gozd	petek, 13. 3., ob 18.00
Brje, Turistična kmetija Birska	torek, 17. 3., ob 18.00
Gojače-Malovše, prostori KS	petek, 27. 3., ob 18.00
Potoče, Gostilna Sivi Čaven	petek, 20. 3., ob 18.00
Vodice, stanovanjska hiša Vodice 10	petek, 20. 3. ob 18.00
Gojače-Malovše, prostori KS	petek, 27. 3., ob 18.00
Tečve, Avtokleparstvo Kristjan Štrancar s.p.	torek, 7. 4., ob 18.00
Zagolč	četrtek, 9. 4., ob 18.00
Vrtovče, stanovanjska hiša Vrtovče 20	ponedeljek, 13. 4., ob 18.00

Letos 17 pobud projekta Moja pobuda

V začetku februarja je potekal uvodni sestanek s predlagatelji pobud in predstavniki krajevnih skupnosti v okviru projekta Moja pobuda. Na sestanku so se predlagatelji pobud, ki bodo

izvedene v letu 2026, seznanili z njihovimi skrbniki v občinski upravi Občine Ajdovščina in se z njimi pogovorili o izvedbi projektov. Letos bo izpeljanih 17 pobud. Vse so umeščene v

letošnji proračun, za njihovo izvedbo je predvidenih 287 tisoč evrov. Lanske pobude so v veliki večini zaključene, le pri peščici je potrebno urediti še nekaj podrobnosti.

Kino Ajdovščina v marcu

nedelja, 1. marec ob 17:00
TOM & JERRY : ČUDEŽNI KOMPAS, animirana družinska pustolovščina, sinhronizirano v SLO

Maček Tom in mišek Jerry se bosta odpravila na dogodivščino, ki ju bo popeljala skozi čas. Navihani Jerry se skuša pretihotapiti v Metropolitanski muzej na razstavo z mitološkim “astralnim kompasom”, vstop pa mu prepreči Tom, ki je varnostnik v muzeju. Med njunim brezglavim preganjanjem kompas pade po tleh in sproži zaslepljujoč vrtinec, ki ju bo ponesel skozi čas in prostor.

nedelja, 1. marec ob 19:00
TO JE ROP, komedija

Rajko, poklicni čarovnik, si med nastopom zlomi roko, a mu zavarovalnica zaradi namensko banalne napake zavrne izplačilo. V želji, da popravi krivico, mu skuša pomagati agent Marcel, toda njegova dobra namera se konča v kaosu: direktor je ugrabljen, Rajko postane sosterilec, birokracija pa glavni zlikovec. Absurdna komedija o ljudeh, ki verjamejo v pravico – dokler jih sistem ne okrade še te.

nedelja, 8. marec ob 17:00
SKOKCI, animirana družinska pustolovščina, sinhronizirano v SLO

Znanstveniki razvijejo revolucionarno tehnologijo, ki omogoča “skok” človeške zavesti v telo živali. Nenadoma lahko ljudje govorijo z živalmi, razumejo vsak njihov odgovor in doživijo svet skozi njihove čute. Zgodba spremlja Mabel, strastno ljubiteljico živali, ki izkoristi to izjemno možnost. Njeni skoki v različna bitja razkrijejo skrite navade, čustva in neverjetno bogat notranji svet, ki je ljudem do zdaj nepoznan.

nedelja, 8. marec 19:00
OHCET, komedija

Zgodba spremlja znanega hrvaškega podjetnika Miljenka, katerega rojstni dan doživi nenaden preobrat — med praznovanjem prispe klic njegove hčere iz Londona: noseča je, oče otroka pa je sin srbskega ministra. Od tega trenutka se začne popolni kaos — situacija je napeta, izjemno duhovita in čustveno večplastna.

nedelja, 15. marec ob 19:00
GREŠNIKI, grozljivka akcija

Brata dvojčka, ki želita pobegniti pred težavno preteklostjo, se vrneta v domači kraj, da bi začela znova, a ju tam pričaka še večje zlo.

nedelja, 22. marec ob 17:00
DAVID, družinska animacija, sinhronizirano v SLO

Davidova zgodba se začne v tišini, med pesmimi njegove matere in šepetom Boga, ki oblikuje njegovo usodo. Mladi pastir, znan po skromnosti in predanosti, stopi v ospredje, ko se velikan Goljat dvigne in ogrozi ves Izrael. Oborožen le s fračo, nekaj kamenčki in neomajno vero se David sooči z nemogočim ter postane simbol upanja za ves narod.

nedelja, 22. marec ob 19:00
EPIC : ELVIS PRESLEY NA KONCERTU, glasbeni dokumentarec

Film razkriva še nikoli videne posnetke slavnega ameriškega pevca in igralca Elvisa Presleyja, ki pripoveduje in prepeva svojo zgodbo.

nedelja, 29. marec ob 20:00
ZA VEDNO DEL TEBE, romantična drama

Kenna po popolnem zmenku s fantom naredi neznosno napako, zaradi katere konča v zaporu. Sedem let pozneje se vrne v svoj domači kraj v Wyomingu v upanju, da bi ponovno zgradila svoje življenje in dobila priložnost, da se ponovno sreča s svojo mlado hčerko Diem, ki je nikoli ni poznala.

Volitve v državni zbor 2026 – kandidati z realnimi možnostmi za izvolitev

22. marca bodo potekale parlamentarne volitve, na katerih bomo izbirali novo sestavo državnega zbora. V volilnem okraju Ajdovščina, ki obsega občini Ajdovščina in Vipava, bodo po doslej znanih podatkih kandidirali trije dosedanji poslanci: za stranko SDS bo to Zvone Černač, za Demokrate Anžeta Logarja bo kandidirala Eva Irgl, za NSi pa predsednik stranke Jernej Vrtovec. Za Svobodo bo kandidirala državna sekretarka Vesna Humar, za Socialne demokrate pa se bo za izvolitev potegoval podžupan Občine Ajdovščina Mitja Tripkovič.

Tradicionalno gre v našem okraju pričakovati izvolitev kandidatov SDS in NSi, realno možnost za izvolitev pa imata ob upoštevanju specifik volilne enote in okraja Ajdovščina še kandidatka Demokratov Irgl in kandidat Socialnih demokratov Tripkovič. Prav ajdovskim SD se je namreč izvolitev na zadnjih parlamentarnih volitvah za malo izmuznila, zasedli so drugo mesto v volilni enoti. S podporo, ki jo je Tripkoviču že javno izrekel ajdovski župan Tadej Beočanin in stabilno podporo, ki jo stranka uživa na območju Ajdovščine in Vipave, letos računajo na prvo mesto na listi SD v volilni enoti. Nasprotno kandidati Svobode in Levice običajno zasedajo zadnja mesta na listah v volilni enoti, kar jim ne daje realnih možnosti za izvolitev v okraju.

Vsem štirim kandidatom z realnimi možnostmi za izvolitev smo v uredništvu poslali enaka vprašanja. V nadaljevanju objavljamo njihove odgovore.

Mitja Tripkovič, kandidat SD

1. Zakaj ste se odločili za kandidaturo?

V lokalni politični prostor sem vpet že dve desetletji, zato je bila odločitev za kandidaturo naraven korak naprej. Želim, da se glas lokalnega, naše Vipavske doline, v državnem zboru sliši bolj jasno, glasno in odločno, s čimer želim povezati uspešno zgodbo lokalnega razvoja z državo in tako pospešiti pomoč države pri nadaljevanju zastavljenih projektov v dolini.

2. Katere so glavne točke vašega volilnega programa?

Socialni demokrati se zavzemamo za dolgoročen družbeni dogovor o razvoju države do leta 2040, ki temelji na pravicah delavcev, inovativnem gospodarstvu ter močnih javnih sistemih socialne varnosti. Podpiramo pravično davčno prestrukturiranje, socialno pravičen zeleni prehod, varovanje naravnih virov ter večjo prehransko samooskrbo.

Zavzemamo se za aktivno razvojno državo, ki vlaga v inovacije, nove tehnologije in regionalni razvoj ter ustvarja kakovostna delovna mesta z visoko dodano vrednostjo. Poudarek dajemo močnemu javnemu zdravstvu, kakovostnemu javnemu šolstvu ter dostojni in varni starosti.

3. Katerim področjem boste, če boste izvoljeni, namenili največ pozornosti?

Posebno pozornost bom namenjal zagotavljanju enakih možnosti, ki temeljijo na kakovostnem javnem šolstvu in zdravstvu. Krepitev socialne države in zaščita pridobljenih pravic sta zame ključni prioriteti. Med vsebinskimi usmeritvami izpostavljam tudi trajnostni promet, predvsem razvoj hitrih železniških povezav, razbremenitev srednjega sloja ter nove strateške investicije v Vipavski dolini.

4. Kje vidite prednosti in izzive zgornje Vipavske doline? Katera področja zahtevajo več pozornosti?

Zgornja Vipavska dolina se je v zadnjem desetletju izjemno razvila, kar potrjujejo številni kazalniki. Občina Ajdovščina je v enajstih letih pod vodstvom socialnih demokratov prešla iz povprečja na 1. mesto razvojno

najbolj prodornih občin v državi in je danes zgled marsikateri občini v Sloveniji, tudi večjim. Gospodarstvo se tu razvija dinamično in premišljeno.

Kljub temu izzivi ostajajo predvsem na področju infrastrukture, mobilnosti, stanovanjske politike ter nadaljnega usklajenega razvoja celotne regije. Prav zato se zavzemam za kakovostnejše in tesnejše povezave občin Ajdovščina in Vipava z državo, saj so dobre institucionalne povezave ključne za uresničitev velikih razvojnih projektov ter dolgoročen, uravnotežen razvoj Vipavske doline. Moja ključna zaveza je, da bom pri uresnitvi lokalnih ciljev polno pomagal županoma Ajdovščine in Vipave.

5. Kateri lokalni projekti v občinah Ajdovščina in Vipava se vam zdijo ključni?

Med ključnimi projekti izstopa Expo Vipavska dolina, projekt in priložnost, da svetu predstavimo najboljše, kar Vipavska dolina ponuja. Pomemben je tudi projekt Biotehnoopolis, prav tako generacijske narave, ki odpira vrata znanju, inovacijam in razvoju. Vzpostavitev nove baze helikopterske nujne pomoči pa bo bistveno izboljšala odzivni čas ter infrastrukturo za prvo oskrbo naših ljudi.

Vipava kot kraj s svojo izjemno naravno in kulturno dediščino ponuja velik, še ne povsem izkoriščen potencial. Prav razvoj trajnostnega turizma vidim kot eno ključnih priložnosti za prihodnji razvoj Vipave in celotne regije.

Seveda ne smemo pozabiti na kmetijstvo, bistven projekt na tem področju je namakalni sistem, ki mora v prihodnjih letih zaživeti in omogočiti večjo stabilnost ter konkurenčnost kmetijske pridelave v Vipavski dolini.

Jernej Vrtovec, kandidat NSi

1. Zakaj ste se odločili za kandidaturo?

Slovenija potrebuje nov veter, ki bo zagotovil več reda, stabilnosti in razvoja. Zadnja 4 leta Slovenija nazaduje, tako ekonomsko kot tudi družbeno. Vedno več je

omejitev in davčnega stiskanja. Moj cilj je, da Slovenijo ponovno naredimo za deželo priložnosti, kjer ljudje lahko razvijamo svoje potenciale tako, da je država naš partner, in ne breme!

2. Katere so glavne točke vašega volilnega programa?

Naš gospodarski program temelji na razumnih davkih, ki bodo omogočili konkurenčnost v globalnem okolju. Delo je vrednota in kdor dela, mora dostojno živeti, država pa si mora od našega dela vzeti manj! V zdravstvu bomo naredili red. Vsak mora priti do zdravnika, ko ga potrebuje, ne pa da čaka nanj tudi po več let! Denar mora slediti pacientu, ki se svobodno odloča, kje bo opravil zdravstveno storitev. Odločno moramo podpreti slovenske družine in v našo družbo vnesti več optimizma. Stanovanjska politika je ključna, zato smo pripravili urgenten načrt, ki bo z takojšnjo aktivacijo obstoječih kapacitet in zemljišč, gradnjo z ničelno birokracijo in z jamstvom za prvi nakup stanovanja zagotovil prek 20.000 lastniških stanovanj. Ne smemo pozabiti na varnost, ki bila dolgo let samoumevna, a ni tako. V državo in varnostne organe, še posebej Policijo, bomo povrnili zaupanje in red, ki mora veljati za vse enako.

3. Katerim področjem boste, če boste izvoljeni, namenili največ pozornosti?

Zagotovo v prvi vrsti izgradnji ustrezne infrastrukture ter cestnih in železniških povezav, ki so osnova za gospodarski razvoj. Iz lastne izkušnje vem, kako velik

zalogaj za mlade družine je lastno stanovanje. Cene nepremičnin so poletele v nebo, zato moramo z že zgoraj navedenimi ukrepi začeti takoj. Veliko pozornosti želim nameniti tudi kmetijstvu, zlasti mladim, ki se odločijo nadaljevati kmetijsko dejavnost, je treba ustvariti tako okolje, da jih država ne bo stiskala z davki in birokracijo.

4. Kje vidite prednosti in izzive zgornje Vipavske doline? Katera področja po vašem mnenju zahtevajo več pozornosti?

Zagotovo imamo zanimivo geografsko lego z dobro cestno povezavo z ostalim svetom, kar velja še bolj izkoristiti. Sončna lega in rodovitna zemlja kmetijstvu ponujata veliko priložnosti, kar smo v preteklosti znali obrniti v svoj prid. Nove priložnosti vidim zlasti v nadaljnjem razvoju turizma, povezanim z naravnimi danostmi vipavske doline – npr. izgradnja kolesarskih povezav v povezavi z vinogradniškim turizmom.

5. Kateri lokalni projekti v občinah Ajdovščina in Vipava se vam zdijo ključni in si boste v prihodnjem obdobju prizadevali za njihovo uresničitev?

Več pozornosti bi namenil mladim družinam, da bodo svoje življenje in karierno pot gradili v Vipavski regiji. Sem spada tudi gradnja vrtca in kulturnega centra v Ajdovščini. Nujno je dokončanje gradnje v Podskali in širitev VDC Vipava. Začeti je treba z drugo fazo obnove glavnega trga v Vipavi in obnovo kulturnega doma, da se zagotovi prostore za delovanje prostovoljnih društev.

Eva Irgl, kandidatka Demokratov Anžeta Logarja

1. Zakaj ste se odločili za kandidaturo?

Da kandidiram v Ajdovščini in Vipavi je bila moja želja. Ker imam rada svoje domače okolje in ljudi, ki tu živijo in ustvarjajo. To je bila zame najbolj naravna odločitev, saj kot domačinka, Vipavka, zelo dobro poznam te kraje in njihov potencial, pot razvoja in izzive s katerimi se soočajo. V Državnem zboru vas zastopam že več kot 20 let in veliko smo v tem času skupaj uredili, popravili, zgradili. V dobro Vipavske doline in v dobro Slovenije.

2. Katere so glavne točke vašega volilnega programa?

Glavne točke našega programa in tudi ključne prioritete stranke Demokratii. Anžeta Logarja v času volilne kampanje so in bodo: oster boj proti korupciji, kjer je naša zaveza jasna: ustanovitev specializirane tožilske enote za pregon korupcije in organiziranega kriminala (SKOK), preoblikovanje NPU v posebno enoto v podporo SKOK – u, postopki za oblikovanje finančne policije po zgledu nekaterih sosednjih držav.

Ugodno gospodarsko in davčno okolje, razbremenitev plač, kar bo zagotovilo višje neto prejeme vse zaposlenih, ureditve razmer v zdravstvu, ukrepi za izboljšanje položaja upokoјencev, mladi in stanovanjska problematika, varnost in manj birokracije na vseh področjih.

Demokratii. Želimo povezano Slovenijo, kjer lahko vsak udejanji svoje potenciale. Ideološki boji, maščevanja in spori nas ne zanimajo, namesto tega ponujamo jasne rešitve, ki bodo izboljšale kakovost življenja in naredile Slovenijo uspešno.

Pri pripravi našega programa USPEŠNA SLOVENIJA so sodelovali mnogi strokovnjaki, med njimi dr. Matej Avbelj, dr. Igor Masten, dr. Janez Šuštaršič. Vzpostavili bomo tudi KOMPAS USPEŠNOSTI, preko katerega boste vsi državljani lahko spremljali napredek po posameznih področjih in terjali odgovornost Vlade. Omogočili vam bomo torej vpogled v jasno zastavljene in merljive cilje, česar do sedaj ni naredila še nobena politična stranka. Od prvega dne Vlade, boste lahko spremljali napredek in kam gredo finančna sredstva.

3. Katerim področjem boste, če boste izvoljeni, namenjali največ pozornosti?

Zvone Černač, kandidat SDS

1. Zakaj ste se odločili za kandidaturo?

Zaključujem peti poslanski mandat, vmes sem bil dvakrat minister, nazadnje za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. V zadnjem obdobju nepovratna evropska sredstva niso bila najboljše uporabljena. Iz 4. mesta, kjer je bila Slovenija ob zaključku našega mandata leta 2022, smo padli na 4. mesto od zadaj. V Slovenski demokratski stranki imamo izkušnje, znanje in dobre ekipe, ki bodo Slovenijo ponovno popeljale med najboljše, kjer smo v preteklosti že bili. Ker želim tudi sam dati svoj prispevek pri tem razvojnem preboju, sem se odločil za ponovno kandidaturo.

2. Katere so glavne točke vašega volilnega programa?

Podpora zaposlenim, podjetnikom, kmetom in ostalim preko nižjih davčnih obremenitev in preko odprave birokratskih ovir. Kvalitetne javne storitve. Delujoče javno zdravstvo brez čakalnih dob in skrb za starejše. Boljša povezljivost Slovenije. Dograditev manjkajočih AC povezav. Izboljšanje javnega potniškega prometa in uvajanje sodobnih tehnoloških rešitev. Decentralizacija države in podpora občinam. Deregulacija in sprostitve postopkov za umeščanje v prostor ter pridobitev gradbenih dovoljenj. Skrb za cenovno dostopno energetska varnost. Podpora mladim, da se izobrazijo, uresničijo svoje poklicne ambicije in si ustvarijo dom ter družino. Učinkovit pregon gospodarskega kriminala in korupcije. Varnost.

3. Katerim področjem boste, če boste izvoljeni, namenjali največ pozornosti?

Vsem prej naštetim.

4. Kje vidite prednosti in izzive zgornje Vipavske doline? Katera področja po vašem mnenju zahtevajo več pozornosti?

Dobra infrastrukturna povezanost doline nudi številne razvojne možnosti. Močno gospodarstvo, ki se pospešeno razvija, predstavlja podlago za zdrav razvoj. Razvojne iniciative morajo biti podprte tudi z nepovratnimi sredstvi iz evropskih skladov. Okrepiti je potrebno povezljivost

Zagotovo že prej omenjenemu boju proti korupciji, saj ta zavira razvoj in ustvarja nepošteno družbo.

Po podatkih namreč več kot 80% Slovencev korupcija v Sloveniji zelo skrbi. Še posebej na Vladni in državni ravni. V času te Vlade pa se je naravnost razbohotila, o čemer pričajo medijska razkritja. Sicer pa je delo poslanca večplastno, pokrivamo različna področja, vsekakor pa med pomembna uvrščam tudi vprašanja duševnega zdravja, izzive domačega okolja, decentralizacijo, področje socialne politike in pravne države ter gospodarstva,

Foto: Robert Ferjančič

kmetijstva, starejših in mladih.

4. Kje vidite prednosti in izzive zgornje Vipavske doline? Katera področja po vašem mnenju zahtevajo več pozornosti?

Občina Ajdovščina je v zadnjih letih, zlasti zaradi izjemnega razvoja gospodarstva (visoko tehnološka podjetja) in podjetništva, zagotovo lahko zgled ostalim občinam. To prinaša nova delovna mesta, posledično višjo kupno moč prebivalcev in s tem še dodatne možnosti za

razvoj. Občina Ajdovščina je zavezana tudi trajnostnemu razvoju, kar ne krepi le odgovornosti do okolja, temveč tudi povečuje privlačnost občine in odpira dodatne poslovne in bivanjske priložnosti. Ne smemo pa pozabiti, da imata obe občini, tako Ajdovščina kot Vipava, zaradi vrhunske lege še dodaten potencial za optimizacijo kmečkega turizma, zlasti po vzoru npr. znanih družinskih podjetij in kmetij v Avstriji, in visokokakovostnega butičnega turizma.

POSEBNO POZORNOST zasluži večja skrb za podeželje in s tem enakomernejši razvoj z urbanimi središči. Ohranitev oddelkov vrtcev in šol ter njihovo povečevanje na podeželju, kar daje možnost da ljudje ostajajo in soustvarjajo v svojem okolju. Prednosti so v prelepi naravi, legi in krepitvi turizma. Prednosti zgornje Vipavske doline so tudi v številnih domačih avtorjih s področja kulture, umetnosti in glasbe ter številnih prostovoljnih društvih, ki to z velikim zanosom prenašajo naprej. Prednosti so v številnih športnikih in športnih društvih, ki spodbujajo zdrav duh in zmagovalno miselnost.

IZZIVI: Izgradnja namakalnega sistema za zgornjo Vipavsko dolino, brez namakanja ni prihodnosti za kmetijstvo saj so suše vse obsežnejše, po drugi strani namakalni sistemi služijo tudi ob posebah za oroševanje, vse to je za obstoj kmetijstva nujno.

5. Kateri lokalni projekti v občinah Ajdovščina in Vipava se vam zdijo ključni in si boste v prihodnjem obdobju prizadevali za njihovo uresničitev?

Ključni projekti v občini Ajdovščina so: kulturni dom v Ajdovščini, zagotovitev zadostnih in ustrežnejših kapacitet za sprejem otrok v vrtce skozi celotno leto, kot tudi kapacitete vrtcev na podeželju.

Reševanje stanovanjske problematike, glede na povečevanje novonastalih delovnih mestih v občini, stanovanjske kapacitete temu ne sledijo, zato je problematika na tem področju velika.

V občini Vipava je potrebno dokončati projekt Podskale, ki je pravi turistični biser, več vlagati v poplavno ogroženost, izboljšati prometno infrastrukturo in ostopnost, zlasti po vaseh. Izgradnja novih in bolj primernih prostorov za CIRIUS Vipava.

tudi preko javnega prevoza. Kmetijstvo, predvsem vinogradništvo in sadjarstvo delata dolino prepoznavno v svetovnem merilu, zato je potrebno izboljšati pogoje pridelave, predvsem preko učinkovitih namakalnih sistemov. Vedno bolj se razvija tudi turistična ponudba. Krepitev izobraževalnih institucij na območju ustvarja

podlago, da izobraženi ljudje ostajajo v domačem okolju. Vsemu temu pa morajo slediti tudi delujoče in dostopne javne storitve: na področju zdravstva, šolstva, vrtčevskega varstva, dostopnost do stanovanj in ostale.

5. Kateri lokalni projekti v občinah Ajdovščina in Vipava se vam zdijo ključni in si boste v prihodnjem obdobju prizadevali za njihovo uresničitev?

AJDOVŠČINA

- Podpora nadaljnjemu razvoju gospodarstva, kmetijstva, turizma in javnih storitev.

- Regijski center za helikoptersko prvo pomoč, zdravstveni dom, nove kapacitete za šolstvo, vrtčevsko varstvo.

- Zagotavljanje pogojev, da mladi in družine pridejo do primerne stanovanja oz. lastnega doma, starejši pa imajo delujočo in dostopno oskrbo na domu oz. v institucionalnem varstvu (posebej sem vesel, da je bil v prejšnjem mandatu z 12 mio evrov nepovratnih evropskih sredstev, ki smo jih izpogajali julija 2020, zgrajen nov dom za starejše v Ajdovščini).

- Nadaljevanje in zaključek izgradnje komunalno gospodarske infrastrukture (namakalni sistemi, kanalizacije,...).

- Podpora športu in kulturi (nov Kulturni dom,...).

- Boljša povezljivost preko sodobnega in delujočega javnega potniškega prometa.

VIPAVA

- Poslovna cona V4.

- Podpora gospodarstvu, kmetijstvu in razvoju z njim povezanih turističnih dejavnosti ter ostalim dejavnostim.

- Nadaljevanje in zaključek izgradnje komunalno gospodarske infrastrukture (kanalizacije, namakalni sistemi,...).

- Zagotavljanje pogojev, da mladi in družine pridejo do primerne stanovanja oz. lastnega doma, starejši pa imajo delujočo in dostopno oskrbo na domu oz. v institucionalnem varstvu.

- Razvoj športne, kulturne in turistične infrastrukture (celovita prenova Kulturnega doma Vipava, nova večnamenska dvorana na Slapu,...).

- Sofinanciranje sanacije osnovne šole s sredstvi državnega proračuna.

- Novi prostori za zavod CIRIUS...

- Boljša povezljivost preko sodobnega in delujočega javnega potniškega prometa.

Okusi Vipavske 2026 kot praznik vina in kulinarike Vipavske doline

Del festivalskega dogajanja bo tudi Vipavska tržnica z lokalnimi pridelki ter kulinarična ponudba izbranih lokalnih gostincev, ki bodo obiskovalcem ponudili jedi iz sezonskih in lokalnih sestavin.

Poseben poudarek letošnje izvedbe bo namenjen mladim in vinu. V okviru festivala bo izveden strokovni masterclass, ki se bo posvetil vprašanju, kako mlajše generacije doživljajo vino, kakšni so aktualni trendi in kako se ti odražajo v praksi. Program bo dopolnila okrogla miza z mladimi vinarji iz Vipavske doline in sosednjih regij, namenjena izmenjavi izkušenj in pogledov na začetke v vinarstvu ter prihodnost panoge.

Festival bo v soboto zvečer zaokrožen s koncertom v atriju Dvorca Lanthieri, ki bo spremljevalni del programa in priložnost za sproščeno druženje obiskovalcev in sodelujočih ponudnikov.

Festival Okusi Vipavske se bo letos odvijal v petek, 29. maja, in soboto, 30. maja, v Dvorcu Lanthieri v Vipavi. Festival, ki ga organizira Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina, ostaja osrednji eno-gastronomski dogodek Vipavske doline, ki na enem mestu povezuje vinarje, kulinarike in lokalne ponudnike ter predstavlja aktualno vinsko

podobo regije.

Na festivalu bo na voljo več kot 100 vin vipavskih vinarjev, ki skupaj predstavljajo raznolikost doline. Med njimi so tudi vina iz avtohtonih sort zelen in pinela, ki sta del lokalne vinogradniške tradicije in pomemben element prepoznavnosti Vipavske doline, ob številnih drugih belih in rdečih vinih.

Predstavitev vinskih zgodb Vipavske doline v Severni Makedoniji

V Severni Makedoniji smo vinarjem predstavili vinsko-turistično zgodbo Vipavske doline – od osebnih zgodb in festivala

Okusi Vipavske do posebnih turističnih produktov. Predavanje za združenje družinskih vinarjev Severne Makedonije je bilo

namenjeno približno 35 vinarjem iz različnih vinorodnih območij države ter osredotočeno na prikaz, kako se v Vipavski dolini vinska ponudba razvija kot celostna in povezovalna izkušnja. Srečanje je spodbudilo razpravo o razvoju vinskega turizma in možnostih sodelovanja med deležniki.

Dejan Levpušček iz podjetja Dionysos je podal kratek pregled vinorodnih območij v Sloveniji ter izpostavil ključna pričakovanja sodobnih obiskovalcev vinskih kleti, predvsem pomen osebnega stika, jasne zgodbe in organiziranega obiska. Opozoril je tudi na vlogo dobrih praks v vinskem turizmu, ki temeljijo na sodelovanju, profesionalnem

upravljanju in dolgoročni usmeritvi.

Iz družinske vinske kleti Štrancar so predstavili pomen jasne identitete, doslednega dela in odnosa z obiskovalci. Njihova predstavitev je pokazala, kako lahko klet z jasno vizijo postane aktiven in prepoznaven del vinsko-turistične ponudbe regije.

Matjaž Zgonik iz Winestronaut je predstavil razvoj vodenih vinskih degustacij v Vipavski dolini ter projekt Vinski vlak Vipavska dolina, ki vino povezuje z doživetjem prostora ter

Vipavske je bil izpostavljen kot pomemben eno-gastronomski dogodek in kot primer, kako lahko strokovno zasnovan festival prispeva k večji prepoznavnosti vinarjev, kulinarike in lokalnega okolja. Poudarjeno je bilo, da festival ni zasnovan kot množičen dogodek, temveč kot vsebinsko usmerjen format, ki spodbuja sodelovanje in kakovostno predstavitev.

Predstavitev v Severni Makedoniji je omogočila primerjavo razvojnih pristopov ter odprla prostor za razmislek

obiskovalcem ponuja drugačen način spoznavanja regije.

Del predstavitve s strani Regijske razvojne agencije ROD Ajdovščina je bil namenjen festivalu Okusi Vipavske in drugim vinskim dogodkom Vipavske doline. Festival Okusi

o nadaljnjem sodelovanju med vinskimi regijami. Takšna srečanja potrjujejo pomen izmenjave izkušenj in usklajenega razvoja vinskega turizma, ob tem pa se nadejamo, da se bo sodelovanje nadaljevalo v prihodnje.

Starejši na Ljudsko univerzo Ajdovščina množično na delavnice za uporabo zVEM

Na Ljudski univerzi Ajdovščina smo se v februarju odzvali na aktualne spremembe na področju zdravstvene komunikacije in organizirali brezplačne delavnice

za uporabo portala in mobilne aplikacije zVEM. V šestih ponovitvah delavnice Pridobitev in uporaba zVEM ter dveh ponovitvah delavnice Spoznajmo

zVEM smo skupaj vključili več kot 160 starejših udeležencev.

Zdravstveni dom Ajdovščina namreč postopno uvaja komunikacijo z ambulantami osebnih zdravnikov preko portala in mobilne aplikacije zVEM. Predvidoma bo elektronska komunikacija z ambulantami omogočena izključno preko sistema zVEM. Za marsikoga, predvsem za starejše, je ureditev dostopa in sama uporaba aplikacije lahko zahtevna, zato smo pripravili praktično zasnovane delavnice, prilagojene njihovim potrebam.

V okviru šestih ponovitev delavnice Pridobitev in uporaba zVEM smo več kot 120 starejšim pomagali pri ustvarjanju računa SI-PASS, pridobitvi SMS PASS ter namestitvi in aktivaciji aplikacije zVEM na mobilnem telefonu. Delavnica je potekala v dveh srečanjih. Na prvem srečanju so udeleženci uredili ustvarjanje

računa SI-PASS, oddali vlogo za SMS PASS in prejeli navodila za obisk upravne enote, kjer je potrebna osebna aktivacija. Na drugem srečanju so si namestili aplikacijo zVEM, jo aktivirali ter se naučili osnovne uporabe aplikacije in portala. Poleg tega smo izvedli še dve ponovitvi delavnice Spoznajmo zVEM, na katerih smo 40 starejšim predstavili funkcionalnosti sistema. Udeleženci so se seznanili z vpogledom v recepte, napotnice, izvide, naročanjem na zdravstvene storitve ter drugimi možnostmi, ki jih ponuja portal.

Odziv na objavo izobraževanja je bil zelo velik, kar jasno kaže na potrebo po sistematični podpori pri uporabi digitalnih javnih storitev. Mnogi so poudarili, da si želijo ostati samostojni pri urejanju zdravstvenih zadev, vendar pri tem potrebujejo strokovno in potrpežljivo pomoč. Vloga Ljudske univerze

Ajdovščina je, da kot odprt prostor znanja prepoznava potrebe lokalnega okolja in se nanje pravočasno odziva. S tem programom smo ponovno potrdili, da digitalna podpora starejšim ni le vprašanje tehničnega znanja, temveč tudi vprašanje dostopnosti, razumevanja in enakih možnosti za vse generacije.

Velik interes za delavnice zVEM odpira tudi širše vprašanje digitalne pismenosti starejših. Elektronske storitve postajajo standard na različnih področjih, zato je pomembno, da starejšim omogočimo dovolj priložnosti za učenje, praktično podporo in varno uporabo digitalnih orodij. Na Ljudski univerzi Ajdovščina bomo zato tudi v prihodnje pripravljali vsebine, ki odgovarjajo na konkretne izzive ljudi v lokalnem okolju.

Čuk, 22. 1. 2026

Cvetroč je mlajši zaselek v Braniku. Nastal je na rodovitnih naplavinah reke Branice. Ime je dobil v povezavi s cvetenjem, po cvetočih češnjah, ki jih je bilo v tem kraju nekoč veliko. Četrtekovi pohodniki za dušo in srce smo parkirali malo pred zaselkom. Šli smo na Čuk, na katerega vodi več gozdnih poti, nobena pa ni označena, a smo kljub temu našli pot do njega. Zakorakali smo čez most čez reko Branico, po cesti med vinogradi, sadovnjaki in hišami, med katerimi smo se podali navkreber na gozdni kolovoz. V začetku so bila tla pomrzljena, zato smo se izognili blatu. Kolovoz prečka most nad železniško progo, ki pelje iz Nove Gorice proti Krasu. Ob poti so nas pozdravili cvetoči zvončki in trobentice. V nadaljevanju je bila hoja prijetna. Hodili smo po poti, obdani z mogočnimi kostanji. Bila je posuta z listjem, ki je šelestelo pod nogami, izpod listja pa so se bohotile kostanjeve ježice, kar pomeni, da je kostanj jeseni bogato rodil. Okolica gozda

na nekaterih delih spominja na pragozd. Ob poti smo bili nagrajeni z lepimi razgledi na Braniško dolino, spodnjo Vipavsko dolino, od Čavna do Sinjega vrha in na zasnežene Julijske Alpe.

Nekaj metrov smo morali krepko zagristi v strmino, do pod vrha 322 metrov visokega Brda, do razpotja poti. Vzeli smo si nekaj minut za oddih. Zavili smo v levo, navzdol po grebenu in vijugastem kolovozu. Ob poti so bile smerne table (Pedrovo, Trstelj, Branik), a brez table, ki bi nam pokazala pot na Čuk. Nadaljevali smo v levo, malo pod vrhom je bil še krajši vzpon. In bili smo na 286 metrov visokem hribu. Čuk je majhen hrib, ki se dviga nad vasjo Branik. Kljub svoji majhnosti vas ovija v senco. Leži na robu kraške planote in spada med gozdne rezervate. Vrh ni izrazit, komaj opaziš, da si na vrhu. Poraščen je predvsem z listnatim gozdom in grmičevjem, zato razgledov skoraj ni. Del grebena je obdan s suhozidjem,

na katerega je prislonjena lestev. Kdo bi vedel zakaj? Malica sredi gozdička je zelo teknila. Čuka tu nismo slišali peti, smo pa mi njemu med skupinskim fotografiranjem zapeli njegovo pesem – Čuk se je oženil.

Zakaj ime Čuk? Morda ime izvira iz ljudskega poimenovanja za osamel, nekoliko zaobljen hrib, ki so mu rekli čuk. Najverjetneje pa je ime povezano s ptico čukom - majhno sovo, ki je nekoč pogosto gneznila v teh gozdovih.

V dolino smo se vračali po krožni poti, nekaj časa po poti prihoda, nato po kolovozu proti Braniku. Lepi pogledi so se odprli na pobočje Šumke. Pred nami se je pokazal grad Rihemberk. Šli smo pod kamnitim mostom nad železniško progo, skozi vas, ter med vinogradi do parkiranih avtomobilov. Zimske temperature v plusu, brez burje, so bile prijetnejše od prejšnjih dni. Lepa pot, dobra družba, nekaj oblakov, malo sonca je bilo dovolj, da smo si ogreli dušo in srce.

Mostova čitalnica: pogovori: dvogovori, samogovori

modrostjo ... S svojo hudomušnostjo so nas dobesedno popeljali od neba do pekla! Naše bivanje pravzaprav nima meja, razprostira se tudi onkraj življenja ... Tekoče povedane besede so napolnile Mostovo dvorano, odpirale shrambe naših spominov in se zlivale z našimi osebnimi zgodbami. Vokalno instrumentalna skupina Unikum je kulturni dogodek popestrila z glasbenimi vložki ...

V sklopu praznovanja kulturnega praznika smo se tudi na UTŽO Ajdovščina – Društvu Most poklonili slovenski besedi. V petek zvečer, 13. februarja, so nam članice in člani krožka Ustvarjalno pisanje, ki deluje že vrsto let pod mentorstvom prof. Slamičeve, v naši dvorani pripravili kulturni dogodek.

Vsako leto nas s svojo Mostovo čitalnico popeljejo v svet lepe besede in spominov, lani pa so nas razveselili tudi z lično Knjigo, polno zgodb - izdali so zbornik svojih literarnih prispevkov.

Letos so delili z nami svoja razmišljanja o pogovorih: dvogovorih, samogovorih ... S svojo iskrivostjo so nam pričarali utrinke iz svojega življenja: včasih so bili brezskrbni in lahkotni, včasih globoki in sočutni, vedno pa prežeti z vseživljenjsko

*Moji topoli dihamo
v poletnem jutru z menoj,
poznajo mojo pot.
sanjajo o svetlobi v višinah
in miru v globinah.*
(Stanka Goričan: Moja drevesa)
Vlasta Iljič Breclj,
koordinatorka UTŽOA

Veliki imeni lekarništva na Vipavskem

Lekarna v Vipavi leta 1956

Letos mineva 200 let od prve omembe lekarne v Vipavi v listinah zemljiškoknjižnega gospostva v Ložah pri Vipavi. Ob tej obletnici objavljamo zapis o dveh magistrih farmacije, ki sta pomembno zaznamovala lekarništvo na širšem Primorskem in se ju starejši domačini še danes radi spominjajo.

Najprej predstavimo dr. Marijo – Majdo Jamšek, rojeno 27. januarja 1903 v Ajdovščini. Po končani osnovni šoli v domačem kraju je obiskovala gimnazijo v Gorici. Leta 1915, ko je Italija napadla Avstro-Ogrsko in so se boji približali mestu, so dijake in profesorje premestili v Novo mesto, kjer so nadaljevali šolanje.

Po maturi je odšla na univerzitetni študij v Nemčijo. Na očetovo željo se je vpisala na študij rimskega prava, saj je želel, da bi postala sodnica. Med njenim študijem pa je bil sprejet zakon, ki ženskam ni več dovoljeval opravljanja sodniškega poklica. Po štirih letih se je razočarana vrnila domov.

Svoje znanje je najprej dopolnila z učenjem italijanščine, nato pa se vpisala na študij farmacije na Univerzi v Padovi, kjer je diplomirala leta 1930. Leto pozneje je v Firencah opravila še izpite za naziv samostojne in podeželske lekarnarice.

Šolanje v tujini je pomembno vplivalo na njeno široko razgledanost. Poleg slovenščine

in hrvaščine je obvladala še nemščino, italijanščino in francoščino. Domačini so bili ponosni, da je njihova lekarna v rokah tako izobražene domačinke. Prebivalci Vipave in okoliških krajev so se pogosto obračali nanjo po nasvet in ji zaupali tudi v primerih, ko zdravnika niso obiskali. Če je vedela, da je kdo v denarni stiski, za zdravilo ni vedno zahtevala plačila.

Tudi med farmacevti je bila zelo cenjena, zlasti zaradi bogatega znanja o zdravilih in njihove priprave. Mnogi kolegi, predvsem iz primorskih lekarn, so pri njej iskali strokovne nasvete.

Marca 1931 je z lastnikom Massopustom sklenila najemno pogodbo za lekarno v Vipavi, ki jo je leta 1933 dokončno odkupila. Kot lastnica jo je vodila vse do nacionalizacije leta 1948, ko je lekarna prešla v državno last, sama pa je postala državna uslužbenka.

V istem obdobju je v Ajdovščini deloval magister farmacije Venceslav Ščuka, rojen 22. oktobra 1897 v Barkovljah pri Trstu v narodno zavedni slovenski družini. Kljub uspešno opravljenim sprejemnim izpitom

ni bil sprejet na gimnazijo v Trstu, zato se je vpisal na hrvaško gimnazijo v Pazinu. Po maturi je eno leto delal v tržaški lekarni, kjer je pridobil prve izkušnje. Farmacijo je študiral na Univerzi v Padovi in diplomiral leta 1925. Nato je nastopil s službo v Ajdovščini pri lekarnarju Simonettiju (prej Simčič).

Junija 1945 je postal poverjenik za zdravstvo pri PNOO v Ajdovščini, nato pa vodja centralnega skladišča za cono B v Pivki. Kasneje je odšel v Ljubljano, kjer je sodeloval pri ustanavljanju podjetij Kemofarmacija in Droga. Organiziral je tudi ustanavljanje lekarn na Goriškem, saj je to območje po odhodu Italijanov ostalo brez lekarniške oskrbe. Tako so bile ustanovljene lekarne v Kanalu, Solkanu, Dornberku in Dobrovem.

Leta 1948 se je vrnil v Ajdovščino, ko je država odkupila tamkajšnjo lekarno od lastnika Simonettija. Zaradi pomanjkanja tovarniško izdelanih zdravil je bila takrat priprava magistralnih zdravil po receptih, pa tudi za prosto prodajo, zelo obsežna. Recepture so skrbno varovali kot »hišne skrivnosti«, v ajdovski lekarni pa jih je bilo veliko.

S svojim strokovnim znanjem, vestnim delom in globoko humanostjo do bolnikov je pustil močan pečat. Slovensko farmacevtsko društvo mu je septembra 1978, že po upokojitvi, podelilo Minařikovo odličje.

Občinski ljudski odbor občine Ajdovščina je 1. julija 1962 izdal odločbo o združitvi Lekarne Ajdovščina in Lekarne Vipava v lekarniško zdravstveno organizacijo z imenom Centralna lekarna Ajdovščina. Za direktorico je bila imenovana dr. Marija Jamšek, ki je še naprej delala v Vipavi, vodja enote v Ajdovščini pa je postal magister Venceslav Ščuka, ki je to funkcijo opravljal do upokojitve leta 1965. Po upokojitvi dr. Marije Jamšek je leta 1965 direktorske naloge honorarno prevzel magister Venceslav Ščuka in jih opravljal do leta 1966, ko je direktor postal magister Branko Morenčič.

Ime dr. Marije – Majde Jamšek in magistra Venceslava Ščuke tako ostaja zapisano z velikimi črkami v zgodovini primorskega lekarništva in slovenske farmacije nasploh.

(Povzeto po knjigi *Lekarništvo na Primorskem*)

V duhu pusta, valentinovega in prijateljstva

Na dan sobote 14. februarja, ko sta se prepletla razigrani pust in srčno valentinovo, je DZA Postojna pripravilo prijetno in vsebinsko bogato srečanje društev, povezanih v Zveza klubov zdravljenih alkoholikov Slovenije. Dogodek je potekal na Srednji gozdarski, lesarski in zdravstveni šoli v Postojni, kjer so se zbrali predstavniki društev, strokovni sodelavci ter številni prijatelji.

Srečanja se je z veseljem udeležilo tudi Društvo Abstinent Vipavske doline, ki je s svojo prisotnostjo prispevalo k občutku povezanosti, medsebojne podpore in skupnega poslanstva – krepiti zdrave življenjske navade ter ohranjati trdne odnose med člani.

V uvodnem delu je gostitelj predstavil delovanje društva

v preteklem letu – uspešne programe, redna srečanja, vključevanje novih članov ter sodelovanje z drugimi organizacijami. Poseben poudarek je bil namenjen načrtom za prihodnje leto, ki prinašajo nove aktivnosti, dodatna izobraževanja in še več medsebojnega povezovanja. Sledili so pozdravi gostov in predstavnikov društev, ki so izpostavili pomen sodelovanja znotraj zveze ter poudarili, da je prav skupnost tista, ki posamezniku daje moč in oporo na poti osebne rasti.

Posebno težo je dogodku dalo predavanje prof. Andreje Brenčič Vukmir, specialistke zakonske in družinske terapije, z naslovom 'Čustva kot lepilo odnosa'. Predavateljica je na razumljiv

in življenjski način spregovorila o pomenu izražanja čustev, poslušanja in razumevanja v odnosih – tako partnerskih kot prijateljskih. Njene besede so bile še posebej simbolične prav na valentinovo, ko se spomnimo, da so toplina, spoštovanje in bližina temelj vsakega zdravega odnosa.

Po uradnem delu je sledila večerja ter zabavni 'lov na košaro', polno dobrot, ki je v dvorano prinesel dodatno mero smeha in tekmovalnega duha. Večer se je nadaljeval v plesnem ritmu ansambla Mali Bend, številni udeleženci pa so si nadeli tudi pustne maske in s tem še dodatno obogatili prijetno vzdušje.

Srečanje je znova pokazalo, kako dragocena so tovrstna druženja – ne le zaradi formalnih vsebin, temveč predvsem zaradi pristnega človeškega stika. Društvo Abstinent je s ponosom sodelovalo na dogodku in potrdilo, da ostaja aktivni del skupnosti, ki gradi na solidarnosti, spoštovanju in medsebojni podpori.

V duhu pusta, ki simbolizira veselje, in valentinovega, ki poudarja moč čustev, je bilo srečanje lep opomnik, da so prav odnosi tisti, ki dajejo življenju globlji pomen.

I. Hočevar - Dono

Prijetno februarско druženje v Dnevnom centru Rdečega križa

V mesecu februarju je v Dnevnom centru Rdečega križa potekalo prijetno in toplo obarvano druženje ob skupnem kulinaricnem dogodku. Center so obiskali mladi iz programa PUM-O, ki so s svojo energijo in odprtostjo polepšali dopoldan uporabnikom dnevnega centra.

Sproščeno srečanje je ponudilo priložnost za pogovor, spoznavanje in medgeneracijsko povezovanje. Ob sladkih dobrotah in klepetu se je ustvarilo prijetno vzdušje, ki je vsem udeležencem prineslo občutek povezanosti in medsebojnega razumevanja.

Takšna srečanja pa niso edina dejavnost, ki jih pripravljajo v dnevnem centru Rdečega križa. Center skozi vse leto izvaja številne redne aktivnosti, med katerimi so telovadba, joga, ustvarjalne dejavnosti, šivanje za vsakdanjo rabo, kulinarika ter različna predavanja. Poleg rednega programa občasno organizirajo tudi izlete, ogleda muzejev in razstav ter druge dejavnosti, s katerimi uporabnikom omogočajo aktivno preživljanje časa, učenje novih veščin in širjenje socialne mreže.

Pomemben del delovanja dnevnega centra predstavlja tudi individualna podpora uporabnikom. Strokovna delavka nudi osebne svetovne pogovore ter pomoč pri iskanju zaposlitve, s čimer uporabnikom pomaga pri reševanju vsakdanjih stisk in krepitvi njihove samostojnosti.

Dnevni center Rdečega križa je namenjen socialno šibkejšim in pomembno prispeva k večji socialni vključenosti ter izboljšanju kakovosti življenja svojih uporabnikov.

Prešernov dan

Pilonovci smo s šolsko proslavo obeležili slovenski kulturni praznik – Prešernov dan. Ni

naključje, da smo ga Slovenci postavili prav na obletnico smrti velikega slovenskega pesnika, ki je s svojo poezijo

pomembno sooblikoval temelje naše kulture. Med drugim se njegove velike misli o miru, svobodi in sožitju narodov razlegajo tudi iz slovenske himne kot enega izmed simbolov naše države.

V znamenju razmišljanj o kulturi, glasbe in recitala smo želeli ozavestiti dejstvo, da kulturo ustvarjamo in živimo vsak dan – z besedo, dejanjem in medsebojnim spoštovanjem.

Alenka Vidmar, prof., organizatorica proslave

Razmišljanja o kulturi

»Slovar slovenskega knjižnega jezika pravi, da je kultura skupek dosežkov in vrednot človeške družbe kot rezultat človekovega delovanja. Jaz pa pravim, da je kultura še veliko več kot definicija v slovarju.

Je način življenja in vedenja – skupine in posameznika, v širši skupnosti in v najbolj intimnem odnosu, tudi do samega sebe.«

Anjara Lucija Gaberšček, 3. d

»Ko govorimo o kulturi, pogosto najprej pomislimo na knjige, glasbo, umetnost. Redko pa se vprašamo, koliko kulture je v tem, kar imamo vsak dan pred sabo – na krožniku.

Spoštovati hrano, pomeni spoštovati naravo, ljudi, sebe. In takrat hrana ni več zgolj potreba, ampak postane tih, a zelo pomemben del kulture. Morda celo najpomembnejši. Kultura hranjenja je zato več kot navada – je ogledalo človeka. Ko znamo biti hvaležni za kruh, ki ga lomimo, za zemljo, ki rodi, in za ljudi, s katerimi sedimo za mizo, takrat kultura stopi z odra, stopi med nas. In morda prav ob preprostem obroku človek pove največ o sebi.«

Judita Volk, vodja šolske kuhinje

»Kultura nastaja tam, kjer človek dovoli, da se njegovi občutki prepletejo z umetnostjo – naj bo to pesem, spomin ali kulturni izraz, ki povezuje ljudi in ohranja njihove zgodbe.«

Leni Koron, 1. c

»Vsak gol, vsak gib, vsak plesni korak ali akrobacija je zgodba – zgodba o trudu, lepoti, preseganju samega sebe in o tem, kako gibanje bogati našo notranjost in našo skupnost. Šport je jezik, ki povezuje generacije, izraža identiteto in ohranja skupnost.«

Igor Sever, učitelj športa

Obisk Pariza

Dijaki na programu Gimnazija se v 3. letniku udeležimo jezikovnih ekskurzij, destinacija pa je odvisna od izbranega drugega tujega jezika. Tisti, ki se učijo italijanščine, so odkrivali Rim, tisti, ki usvajajo nemški jezik, so obiskali Berlin, dijakinje, ki smo izbrale francoščino, pa smo skupaj z našim profesorjem spoznavale Pariz.

Naše potovanje se je začelo 13. januarja ob petih zjutraj z odhodom izpred šole. Do cilja smo poleteli z letališča v Benetkah, kar je bilo posebej vznemirljivo za dijakinje, ki so z letalom potovale prvič.

Že prvi dan smo navdušeno pričeli z odkrivanjem mesta. Ker je bila naša skupina majhna, smo se lažje uskladili in tudi sproti dogovarjali o znamenitostih, ki smo jih želeli obiskati. Veliko smo prehodili, a brez metroja ni šlo. Z njim smo se tako odpeljali do umetniške četrti Montmartre, kjer je del življenja ustvarjal tudi Veno Pilon. Po ozkih ulicah smo se sprehodili še do zabavišča Moulin Rouge, zvečer pa smo si ogledali Eifflov stolp, ki se takrat zablešči v vsej svoji veličastnosti.

Drugi dan je bil namenjen obisku Louvra, najznamenitejšega umetnostnega muzeja na svetu. Občudovali smo najpomembnejša dela, med katerimi je na prvem mestu gotovo da Vincijeva Mona Liza. Po slavnih Elizejskih

poljanah smo se sprehodili do Slavoloka zmage in se nanj tudi povzpeli, saj se z vrha ponuja prekrasen razgled na mesto. Popoldan smo si vzeli nekaj prostega časa za nakupe v stari judovski četrti Marais, pozno popoldan pa smo si ogledali še obnovljeno katedralo Notre-Dame.

Tretji dan smo ponovili pot do Eifflovega stolpa, a tokrat smo se z dvigalom povzpeli do drugega nadstropja ter uživali v razgledu na prestolnico in reko Seno. Nato smo si pri zgradbi Les Invalides ogledali Napoleonov grob, v Rodinovem muzeju pa se

seznanili še z deli pomembnega francoskega umetnika. Dan smo zaključili v Latinski četrti, kjer smo si ogledali univerzo Sorbono, Luksemburške vrtove in Panteon. Po dolgem dnevu smo si privoščili palačinke in vročo čokolado v eni izmed mnogih znanih pariških

kavarn.

Četrty dan smo obiskali Musée d'Orsay, ki se nahaja v zgradbi nekdanje železniške postaje, in nakupovalno središče Galeries Lafayette. Na zadnji dan naše ekskurzije smo si vzeli več časa, da se poleg umetnosti posvetimo tudi trgovinam. To smo počeli do popoldneva, ko nas je začela preganjati ura. Pred šolo oz. domov smo se vrnili v večernih urah, polni vtisov iz mesta umetnostni in ljubezni.

Ela Valič, Benamina Furlan in Kaja Valič, 3. a

Vtisi dijakinj

»Najbolj zanimiv mi je bil Musée d'Orsay, kjer so me pritegnila predvsem dela iz obdobja realizma.«

»Izjemni so se mi zdeli vsi razgledi na mesto, najbolj pa tisi s Slavoloka zmage. Pod njim je namreč krožišče, kjer se združi dvanaest avenij, v njem pa vlada prava zmeda.«

»Na ekskurzijo je šlo le devet dijakinj, zato smo se med sabo zelo zbližale. V družbi sem zelo uživala.«

»Najbolj zabavna izkušnja je bila vožnja z metrojem, saj smo se skoraj vsa dekleta z njim peljala prvič. Razbiranje, katero linijo moramo izbrati, ter občasna manjša zmeda, sta nas nasmejala do solz.

»Začudena sem zrla v trgovski center z osmimi nadstropji.«

Zima na Pohorju

V torek, 6. 1. 2026, ko je večino Slovenije pobelil sneg, smo se dijaki 2. letnika programa Predšolska vzgoja odpravili na zimski tabor na Pohorje. Nastanjeni smo bili v hotelu Tisa, kjer nam je prijazno osebje nudilo vse, kar smo potrebovali za prijetno bivanje, druženje in izobraževanje.

Že prvi dan smo se po kosilu odpravili na popoldansko smuko oz. na pohod, na toplem in suhem pa smo se spet zbrali na pozno popoldanskem predavanju o astronomiji. Po večerji so sledile delavnice z volno, na katerih je vsak član skupine izdelal del pohorskega škratka. Ta je nastal naslednji večer, ko smo mu dijaki dodali še poljuben rekvizit, ga poimenovali ter o njem napisali zgodbo.

V sredo smo po celodnevni smuki gostili drugega predavatelja, in sicer lovca, ki nam je povedal veliko zanimivosti o divjih živalih ter o človekovi odgovornosti do njih in do narave same.

V četrtek smo opazovali sončni vzhod, ki je napovedal sončen dan na smučišču. Tega smo dobro izkoristili, popoldne pa potem preživeli v pripravi na reklamo za Pohorje, ki smo jo predstavili v večernem programu. Med vsemi so profesorji izbrali najboljšo, s simboličnimi darilci pa nagradili tudi drugo in tretje mesto. Nato

so posameznim dijakom razdelili še nagrade za »posebne dosežke«.

V petek zjutraj smo se kljub utrujenosti celega tedna po zajtrku podali zadnjim dogodivščinam naproti. Smučali in tekli na smučeh smo do kosila, nato pa odrinili proti domu.

4-dnevni zimski tabor je minil, kot bi mignil. Vse dni je prevladovala dobra volja in zadovoljstvo, da smo tako dobro izkoristili težko pričakovan sneg.

Slab mesec kasneje, v torek, 3. 2., se je v okviru obveznih izbirnih vsebin na Pohorje odpeljala še večina gimnazijcev iz 1. in 2. letnika. Del dneva so preživeli na smučeh, v nadaljevanju pa so sledila različna doživetja: vožnja s pohorsko vzpenjačo v štajersko prestolnico, potopisna in druga predavanja, preverjanja znanja s kvizi ipd. Čeprav jim vreme ni bilo najbolj naklonjeno, so bili zadovoljni s 4-dnevnim umikom iz vsakdana.

Dijakinje 2. č in 2. d

Biorazgradljive odpadke je najbolj ekološko kompostirati

Zeleni vrtni odpad je biorazgradljiv odpad, ki nastaja pri delu na vrtovih, zelenicah, sadovnjakih in urejanju živih mej (rože, plevel, listje, pokošena trava, ostanki od obrezovanja, veje dreves ...). Najbolje ga je kompostirati na svojem vrtu z namenom pridobivanja koristnega organskega gnojila, ki izboljšuje sestavo prsti ter povečuje zadrževanje vlage in toplote v tleh. Z nastalim kompostom vračamo zemlji, kar smo ji s pridelki vzeli, hkrati pa zmanjšujemo količino odpadkov. V kompostnik pa lahko dodajamo tudi ločeno zbrane biorazgradljive kuhinjske odpadke, kot so kuhani ostanki hrane, ostanki zelenjave in sadja, papirnate brisače ...

Zakaj bi kompostiral doma?

- ker skrbim za kroženje snovi in nenastajanje odpadkov;
- ker si lahko kvalitetno gnojilo za vrt in sadovnjak pridelam sam;
- biorazgradljivih kuhinjskih odpadkov mi ni treba odnašati na ekološki otok;
- da koristno uporabim zeleni vrtni odpad in mi ga ni potrebno odvažati v zbirni center;
- s kompostom izboljšam sestavo prsti in prezračevanje tal;
- s kompostom povečam zadrževanje vlage v tleh;
- za pridelavo zdravih rastlin s plodovi polnega okusa.

Kompostiranje

- V kompostnik sodijo vse organske snovi, razen ostankov mesa, ki privabljajo glodavce, koreninskih in o semenjenih plevelov, ki se vam lahko zasejejo na vrtu, ter iztrebkov hišnih ljubljencev, ki se v hišnem kompostniku ne higienizirajo in so posledično lahko vir bolezni. Izogibajte se tudi večjih količin pelina, vratiča in žajblja, pa tudi orehovega lubja, ker zavirajo proces kompostiranja.

- Če imate v vrtu kompostnik in kompostirate biorazgradljive kuhinjske odpadke ter zeleni vrtni odpad, izpolnite izjavo o kompostiranju, ki jo najdete na naši spletni strani www.ksda.si. Izjavo bomo upoštevali pri obračunu ravnanja z biološkimi odpadki.

Kaj pa, če za kompostiranje nimam pogojev?

- V kolikor za kompostiranje nimate časa, prostora in veselja, biorazgradljive kuhinjske odpadke odlagajte v rjav zabojnik na ekološkem otoku.
- Odvoz zelenega vrtnega odpada lahko naročite nam, s klicem na telefonsko številko 031 302 985.
- Če vam bo zeleni vrtni odpad na vrtu nastajal dalj časa, se lahko odločite za najem kolesnega zabojnika, ki vam ga praznimo po dogovoru.
- Zeleni vrtni odpad lahko sami odpeljete v zbirni center pod Dolgo Poljano in ga brezplačno oddate.

Ločevanje odpadkov je eno najosnovnejših dejanj, ki jih k ohranjanju okolja lahko prispeva posameznik. Je kapljica v morju, a vsaka kapljica šteje. Hišno kompostiranje prispeva v morje trajnostnega ravnanja in ohranjanja naravnih virov kar nekaj kapljic, saj doma pridelan kompost pomeni manj kupljenih gnojil. Res je, da so kupljena gnojila lahko organska, naravni nadomestek domačim gnojilom, a je bilo za njihovo izdelavo porabljene veliko energije, katere proizvodnja obremenjuje okolje.

Zbirajmo torej kapljice, vsak dan in vsak zase, ter uživajmo v čudoviti naravi!

Odpadki, primerni za kompostiranje:

KUHINJSKI ODPADKI

- zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst
- jajčne lupine
- kavna usedlina
- filter vrečke
- pokvarjeni prehranski izdelki
- kuhani ostanki hrane
- papirnati robčki, brisače in papirnate vrečke

ZELENI VRTNI ODPAD

- odpadno vejevje
- trava
- listje
- stara zemlja lončnic
- rože
- plevel
- gnilo sadje

Kulinarična delavnica štrukljev na Gočah

V prostorih Krajevne skupnosti Goče je 24. januarja potekala kulinarična delavnica izdelave štrukljev, ki jo je organizirala KS Goče. Delavnico je vodila Martina Fratrik, profesorice na Biotehniški šoli Šempeter, ki je udeleženkam predstavila tako tradicionalne postopke kot tudi

nekoliko sodobnejše pristope k pripravi te značilne slovenske jedi. Delavnica je bila zasnovana praktično. Udeleženske so se seznanile s celotnim postopkom priprave štrukljev: od izdelave testa in nadeva, pravičnega zavijanja, do kuhanja, rezanja in postrežbe. Pripravili so

tradicionalne orehove štruklje iz kvašenega testa. Posebno zanimanje je vzbudila tudi nekoliko sodobnejša različica štrukljev s skuto in korenčkom, ki je udeleženske pozitivno presenetila.

Ob zaključku delavnice so udeleženske prejele tudi recept, da bodo lahko štruklje pripravile doma. Namen kulinaričnih delavnic je prenašanje znanja o pripravi tradicionalnih slovenskih jedi na nove generacije, hkrati pa tudi predstavitev sodobnejših različic, ki klasične jedi približajo današnjim okusom in navadam. Krajevna skupnost Goče si z različnimi delavnicami in predavanji prizadeva za širjenje znanja, izmenjavo izkušenj in ohranjanje dediščine v sodobnem kontekstu, kar dokazuje bogat program, ki se mesečno odvija bodisi v prostorih KS Goče bodisi v dvorani podružnične šole Goče. Množična udeležba je dokaz, da skupnost na Gočah deluje povezano in aktivno, kar nas spodbuja, da delamo naprej za in v skupnosti.

Anja Godnič

Obisk Sejma okusov GASTexpo

Po 4. šolski uri 4. februarja smo se učenci sedmega razreda OŠ Draga Bajca Vipava, ki obiskujemo izbirni predmet sodobna priprava hrane, odpravili na obisk Sejma okusov GASTexpo na Gospodarsko razstavišče v Ljubljani.

Sejem GASTexpo je eden najpomembnejših strokovnih sejmov na področju gastronomije, gostinstva in hotelirstva. Na njem se vsako leto predstavi več kot 500 razstavljalcev iz Slovenije in tujine, obišče pa ga več kot 20.000 obiskovalcev. Hkrati s Sejmom okusov poteka tudi turistični sejem Alpe Adria, kar še dodatno popestri dogajanje.

Na sejmu smo si lahko ogledali najnovejšo gostinsko in hotelsko opremo, sodobne kuhinjske pripomočke, zanimive prehranske izdelke ter tehnološke inovacije, ki jih uporabljajo v restavracijah in hotelih. Spoznali smo številne nove trende v kulinariki in pomen znanja pri pripravi hrane.

Posebno zanimive so bile delavnice, izobraževanja in tekmovanja, ki jih vodijo priznani mojstri in strokovnjaki s področja

gastronomije ter omogočajo učenje in izmenjavo izkušenj.

Z obiska sejma smo se vrnili polni novih vtisov, idej in znanja. Videli smo veliko zanimivih stvari in se naučili marsikaj novega, kar nam bo zagotovo koristilo tudi pri pouku in v vsakdanjem življenju.

Tina Bevk

»Jaz pa pojdem na Gorenjsko, v Kranj Prešerna obiskat ...«

... v nedeljo, 8. februarja, na slovenski kulturni praznik, s krožkoma Zgodovinska ptepanja in Spoznavanje narave Univerze za tretje življenjsko obdobje društva Most Ajdovščina. Še

rovih v konglomeratnih stenah pod starim Kranjem, kjer je v opuščenem zaklonišču urejen jamski laboratorij Tular. »To je eden od dveh tovrstnih laboratorijev v Evropi. V njem

na etični pogon, brez sredstev iz državnih jasl,« je obisk skrivnostnega sveta človeške ribice oz. močerila povzela mentorica krožka Spoznavanje narave Irena Breščak. Kot biologinja je imela tudi sama že izkušnjo z naplavljenjo človeško ribico iz Podskale v Vipavi. Tudi Gregor Aljančič, vodja laboratorija Tular, je potrdil, da vsake toliko prejmejo klic iz Vipave, naj prevzamejo to občutljivo, a dragoceno najdbo.

Kar 1.300 m rogov so kot zaklonišča zgradili pod starim Kranjem med drugo svetovno vojno. Danes so urejeni za turistične ogled in so svojevrstna likovna galerija. Tako smo se nagledali portretov Prešerna, ki so jih ustvarili učenci tamkajšnjih šol. Po vrnitvi na svetlo sta nas vodički popeljali po starem Kranju. Prebijali smo se med množico, ki je

na praznik preplavila mesto. Srečevali smo kostumirane Prešerne in slikovito gosposko iz njegovih časov, narodne noše, lajnarje, na dveh odrih so se menjavali pevski zbori, glasbene in folklorne skupine ... vabile so obložene stojnice. Toda še prej smo seveda pozdravili skoraj pet metrov visok kip Prešerna pred gledališčem njegovega imena. Z značilnimi 'kolonami' ga je opremil sam Plečnik, prav tako pa nekdanji vhod v mesto s stopniščem, oboki in vodnjakom, iz katerega bronasti petelin vliva vodo v terasaste bazene. Obisk notranjosti Prešernove hiše in v muzej preurejenega gradu kot tudi gotske cerkve sv. Kancijana

smo pustili za drugič, saj je sonce tako prijetno gredo ...

Mimo hiše slikarjev bratov Layer (Leopold je naslikal brezjansko Marijo z Jezusom) in mimo laboratorija izumitelja fotografije na steklo Janeza Puharja smo se čez Maistrov

trg prebili do mirnejšega Prešernovega gaja in se poklonili Prešernu in Simonu Jenku, ki sta tam pokopana.

na počivališču Voklo smo se spraševali, če niso bili vremenarji pri napovedih preoptimistični, pa so se popoldne 'vremena Kranjcem vendarle zjasnila', čeprav nismo videli 'očakov kranjskih sivga poglavarja'.

opazujejo, raziskujejo in negujejo človeške ribice v naravnem okolju. V zavetišču okrevajo tudi človeške ribice, ki jih je naplaval iz kraških jam. Potem jih vrnejo v domačo ali drugo jamo. Ustanova osvešča ljudi o ogroženosti in varstvu človeške ribice. Deluje

Četrtošolci spoznavali Srečka Kosovela

Ob praznovanju slovenskega kulturnega praznika so se učenci četrtih razredov, ki na matični šoli v Vipavi obiskujejo podaljšano bivanje, posvečali pesniku Srečku Kosovelu. Vlada Republike Slovenije je ob 100-letnici njegove smrti leto 2026 razglasila za Kosovelovo leto.

Učenci so spoznavali življenje in delo našega izjemnega pesnika Krasa, ki je pomembno zaznamoval slovensko literarno obdobje 20. stoletja. V svojem kratkem življenju je bil zelo ustvarjalen, zapustil nam je

obsežno literarno zapuščino.

Učenci so v prostem času po pouku prebirali njegove zbirke pesmi in brali o njegovem življenju. Izbrano pesem so podrobno prebrali in ob njej ustvarili svoje unikatne ilustracije. Izjemno zanimanje so izkazali tudi za knjigo Srečkonstrip avtorjev Žige X Gombača in Jake Vukotiča. Iz nje so izbrali citate in ilustracije ter jih likovno preoblikovali. Učenka Žana Pregelj iz 5. a razreda je za razstavo narisala portret pesnika.

Pesem Srečka Kosovela Lepo je

biti mlad so zapisali v pesnikovem rokopisu, ob tem pa dodali tudi svojo lastno rokopisno različico pesmi. Učenci so zelo dejavno vključeni tudi v projekt Pišemo z roko, ki prav tako poteka na naši šoli. Vsa besedila so zapisali ročno, pri tem pa so se učili natančnosti ter razvijali in krepili pisne veščine.

Četrtošolci vam Srečka Kosovela priporočamo v branje in razmislek. Njegove pesmi in misli so še danes zelo aktualne. Bralca spodbujajo k razmišljanju o negotovosti današnjega časa, o izgubi osebnega dostojanstva ter o vrednosti vsakega človeka.

Kot je zapisal tudi sam: »Krivica je krivica, naj se zgodi enemu, tisočem ali milijonom. Mi pa smo proti krivici. Kajti tudi eden je človek. Naše načelo je: za človeka.«

Urška Milač

Robotske kosilnice

Feel The Difference
Servisno prodajna mesta:

Totum d.o.o.
Goriška cesta 29/a, 5720 **Ajdovščina**
(05)366 50 88
Obrtniška ulica 6/i, 1370 **Logatec**
(01)750 93 48

Strokovno svetovanje

Prodaja in servis

Profesionalna montaža

Poprodajni suport in vzdrževanje

MOČ ZA VAŠ VRT – IZBERITE NAJBOLJŠE!

STIHL, HUSQVARNA, HONDA – VRHUNSKA KAKOVOST ZA PROFESIONALNE REZULTATE.

Planinsko društvo Ajdovščina

31. zimski pohod na Čaven

Tradicionalno vsako leto ajdovski planinci na kulturni praznik organizirajo zimski pohod na Čaven.

Velika večina 8. februarja obeležuje slovenski kulturni praznik, nekateri pa so se Francetu Prešernu dodatno poklonili z 31. zimskim pohodom na Čaven. Čeprav so bile vremenske napovedi sprva negotove, se je dan razvil v pravo zimsko pravljico z lepim, sončnim vremenom, ki je pohodnikom omogočilo prijetno in varno hojo ter čudovite razglede na Vipavsko dolino. Pohoda se je udeležilo več kot sto pohodnikov, kar je prvič po letu 2010.

Ob 11. uri je pri koči Antona Bavčerja potekala krajša slovesnost, ki se je začela s slovensko himno. Navzoče je nagovoril predsednik Planinskega društva Ajdovščina Damjan Pregelj, ki je poudaril, da kultura

in zgodovina hodita z roko v roki ter da je razumevanje preteklosti temelj za kakovostno življenje v sedanjosti in ustvarjanje prihodnosti. Slovesnost je z glasbenim vložkom obogatil Anže Gerželj, ki je s svojo izvedbo dodatno prispeval k prijetnemu

in povezovalnemu vzdušju.

Posebno mesto so imela tudi priznanja za dolgoletno zvestobo pohodu, ki se jih podeljuje vsako leto. Planinsko društvo Ajdovščina namreč že vrsto let nagraduje jubilejne pohodnike, letos pa sta izstopala dva. Jožko Krkoč se je zimskega pohoda udeležil že dvajsetič, Edvard Gerželj pa je dosegel izjemen mejnik tridesete udeležbe.

Pohvalo si zaslužijo tudi novi najemniki koč Antona Bavčerja na Čavnu, Erika in Damjan Petrovič, ki sta skupaj s svojo ekipo poskrbela, da se je po končanem vzponu vsak pohodnik počutil več kot dobrodošlega. Topel sprejem, prijazna beseda in skrbno pripravljena domača ponudba so hitro napolnili koč

in ustvarili pravo planinsko vzdušje. Med ponujenimi dobrotami je še posebej izstopala ocvirkovka. Prav takšne malenkosti, pripravljene s srcem in občutkom za tradicijo, dajejo koči poseben čar in razlog več, da se pohodniki na Čaven radi vračajo. Zagnanost, gostoljubnost in kakovostna ponudba novih oskrbnikov so jasen znak, da je koča na Čavnu v dobrih rokah in da bo tudi v prihodnje priljubljena

postojanka tako za planince kot za izletnike od blizu in daleč.

Planinsko društvo Ajdovščina se ob tej priložnosti iskreno zahvaljuje vsem udeležencem zimskega pohoda, oskrbnikom koč ter članom Gorske reševalne službe enota Ajdovščina, ki so skrbeli za varnost pohodnikov in s svojo prisotnostjo zagotavljali miren in varen potek dogodka.

Lana Marc, foto Damjan Pregelj

Kultura sva jaz in ti

Učenci in zaposleni CIRIUS Vipava ter OŠ Črni Vrh smo v letošnjem februarju združili moči ter ob kulturnem prazniku pripravili skupno proslavo z naslovom Kultura sva jaz in ti. Z njo smo želeli poudariti, da kultura nista le oder in beseda, ampak tudi odnos, srečevanje in sprejemanje različnosti.

V četrtek, 5. februarja 2026, smo v dvorani kulturnega doma v Vipavi posvetili čas Kosovelovemu letu. Nastopali so otroci in učenci CIRIUS Vipava (Prilagojenega programa za predšolske otroke, Prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom ter Posebnega programa vzgoje in izobraževanja) ter učenci 3., 4. in 5. razreda OŠ Črni Vrh. Skupno ustvarjanje in druženje je bilo dragocena izkušnja za vse sodelujoče ter lep primer inkluzije v praksi.

Prireditve je bila polna mladostniškega veselja in igrivosti. Otroci so s pomočjo mentorjev uprizorili pravljico Babica zima, ki se iz naših krajev še ni poslovila. Ker burja še vedno žvižga okrog vogalov,

je bila pesem Burja trese našo hruško še posebej aktualna za ta čas in prostor. Spremljali smo poezijo Srečka Kosovela in drugih avtorjev za otroke in odrasle, ritmizacije, plesne točke ter nastope instrumentalne skupine in Žoga benda. Učenci OŠ Črni Vrh so zaplesali in zapeli na pesem Lepa Anka, nekateri so se predstavili s pesmico Zlata ladja, drugi pa so z energičnim plesom popestrili oder ob ritmihi skladbe Wellerman. Skupaj smo se preizkusili tudi v reševanju ugank ter soustvarili pester kulturni mozaik.

Skozi program so se prepletali različni izrazi, sposobnosti in pogledi, ki so se dopolnjevali in dokazovali, da se lahko drug od drugega učimo, rastemo in se bogatimo prav v svoji različnosti. Ker sta naša radovednost z vprašanji drug o drugem ter želja po medsebojnem druženju prekoračila naš čas, smo sklenili, da se ponovno družimo tudi v naslednjem šolskem letu ob kakšni drugi, manj formalni priložnosti.

M.K.Č in K.R.K.

Ni vsak dan navaden - včasih je kar festival smeha in dobre volje!

Po prazničnem premoru in obdobju sezonskih prehladov smo v DSO Ajdovščina leto začeli z veliko pozitivne energije. In kaj je lepši začetek kot terapija v pravem pomenu besede. Gostili smo prav posebne obiskovalce - rdečo nosko Tonko Harmon'ko in naše štirinožne terapevte, Tačke pomagačke.

Tonka je v naš dom prinesla pravo dozo sonca. Najprej se je predstavila širši družbi, nato pa se je podala od sobe do sobe in si vzela čas za vsakega posebej. Pogovori, smeh, petje in celo kak plesni korak so celoten oddelek spremenili v mali festival dobre

volje. Stanovalci so bili ganjeni in navdušeni - slišali smo: »A prav mene ste prišli obiskat?« in »Kako sem si pa jaz zaslužila tako čast?« Ena od stanovalk je celo povedala, da ji je obisk podaljšal življenje.

Stanovalci so Tonko spraševali, ali je to njena služba, a hitro je bilo jasno, da gre za poslanstvo. Njena dobra volja ni ostala le pri stanovalcih, nalezla je tudi zaposlene. Tudi Tonka je pohvalila naš dom in povezanost, ki jo čuti med stanovalci in zaposlenimi. Majhen rdeč nosek, a tako velik učinek!

Nadaljujemo pa tudi s programom Tačke pomagačke. Nova pripravnica Hera pridno

stopa po poti izkušenega veterana Primusa. Srečanja s psom prebujajo spomine, spodbujajo komunikacijo, kognitivne funkcije, fino motoriko ter zmanjšujejo napetost. Potekajo sproščeno, v spodbudnem in varnem okolju, dvakrat mesečno. Heri in njeni vodnici želimo veliko sreče na poti do terapijskega para, hkrati pa se zahvaljujemo tudi naši ekipi za predanost in sodelovanje.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo še Lavričevi knjižnici za Prešernov obisk ob kulturnem prazniku ter otrokom OŠ Danila Lokarja, skupini Višaji, za lep kulturni program.

Novo poglavje za veterane Vipavske doline

Vrednote osamosvojitve in tradicija policijskega dela povezujejo generacije.

Društvo Veterani policije Vipavske doline je 4. februarja na redni letni skupščini doživelo pomemben in zgodovinski trenutek. Po osemnajstih letih zanesljivega, predanega in odgovornega vodenja je dosednji predsednik Nedeljko Andjelič simbolično predal štafeto novemu predsedniku Ivanu Hočevarju – Donotu.

Skupščina je potekala v svečanem, spoštljivem in tovariškem vzdušju, prežetem z občutkom pripadnosti ter ponosa na skupno prehojeno pot. Člani so se Andjeliču iskreno zahvalili z dolgim aplavzom in toplimi besedami zahvale. V času njegovega mandata je društvo zrastle iz majhne ustanovne skupine v močno, povezano in prepoznavno organizacijo, ki združuje veterane policije, neguje spomin na njihovo poslanstvo ter ohranja ponos policijske uniforme tudi po zaključku aktivne službe.

Društvo s svojim delovanjem že vrsto let ohranja vrednote slovenske osamosvojitve, poguma, odgovornosti in domoljubja. Mnogi člani so v času nastajanja

samostojne države aktivno sodelovali pri zagotavljanju varnosti državljanov, varovanju meje ter zaščiti demokratičnih procesov. Prav te izkušnje, zvestoba prisegi in občutek dolžnosti danes predstavljajo temelj delovanja društva.

Novoizvoljeni predsednik Ivan Hočevar – Dono je ob prevzemu funkcije poudaril pomen teh vrednot ter nadaljevanje skupnega poslanstva: »Čast mi je stopiti na mesto, ki ga je Nedeljko tako vzorno vodil. Naša naloga ostaja enaka – ohraniti vrednote, ki so nas nekoč združile v službi domovini, ter jih prenašati na mlajše generacije. Skrbeli bomo za solidarnost, za pomoč tistim, ki jo potrebujejo, in za to, da ostanejo vezi med nami žive in močne.« Ob tem je dodal: »Veterani policije smo del zgodovine nastanka naše države. Na to smo ponosni. Naše izkušnje, znanje in tovarištvo želimo ohraniti ter z njimi prispevati k skupnosti tudi danes.«

Za podpredsednika društva je bil izvoljen Boris Leban, dolgoletni steber društva in

aktiven soustvarjalec številnih dejavnosti. Ob tej priložnosti mu je bila podeljena Plaketa društva kot priznanje za izjemno prizadevnost, nesebično delo in neomajno zvestobo društvu skozi leta.

Po uradnem delu skupščine je sledilo sproščeno druženje, polno smeha, spominov in stiskov rok. Člani so znova potrdili, da društvo ni le formalna organizacija, temveč skupnost prijateljev in tovarišev, ki stojijo

drug ob drugem v dobrem in slabem.

Z novo energijo, spoštovanjem do preteklosti ter jasnim pogledom v prihodnost se za Društvo veteranov policije Vipavske doline začel novo poglavje. Veterani so dokazali, da čas ne izbriše tovarištva – temveč ga krepi in prenaša v nove roke.

I. Hočevar - Dono

Z burjo v svet po novo znanje

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje Ajdovščina – Društvu MOST je 30. 1. 2026 potekal zaključni dogodek projekta Erasmus+ Z burjo v svet po novo znanje, ki ga je financirala Evropska unija. Namenjen je bil predstavitvi projekta, njegovih ciljev in doseženih rezultatov. Dogodek je pritegnil približno 60 udeležencev – članov našega društva, prostovoljcev ter predstavnikov UTŽO Ilirska Bistrica in UNITRI Nova Gorica.

Ajdovska univerza za tretje življenjsko obdobje je sklenila razširiti svoje delovanje na mednarodni nivo, zato je prijavila projekt Z burjo v svet po novo znanje, ki je bil tudi odobren. Projekt je uspešno vodila Tanja Princes, Društvo Most pa je tako postalo del mednarodnega učnega prostora. Za 'ogrevanje' sta najprej prišli v Ajdovščino dve skupini Turkinj, kar je od domačinov zahtevalo veliko organizacijskih spretnosti in logistične priprave, v obeh primerih na veliko zadovoljstvo gostij. Pridobljene izkušnje so prišle še kako prav, ko so Mostovi člani začeli obiskovati mednarodne seminarje. Udeležencev je bilo kar 29. Skupinski mobilnosti učečih se odraslih sta potekali v Soveratu (Italija) in Torunu (Poljska). Gre za organizirano učno izkušnjo, kjer odrasli udeleženci spoznavajo nove pristope, kulturo, načine dela ter pridobivajo praktične veščine, ki jih lahko prenesejo v svoje okolje. Obe skupini sta šteli po šest članov, ki na Mostu obiskujejo različne tečaje in krožke.

Tečaji so kratki, intenzivni izobraževalni programi, ki potekajo v manjših skupinah in vključujejo veliko praktičnega dela. Udeležencem omogočajo poglobitev znanja, pridobivanje novih idej ter osebno rast v mednarodnem okolju. Ajdovci so jih pridobivali v Italiji (4 x), na Irskem in celo na Islandiji. Pridobljena znanja udeleženci že vključujejo v svoje programe, vsebine in razvojne načrte.

Pri sledenju na delovnem mestu (job shadowing) udeleženci opazujejo del strokovnjakov (v tem primeru v Turčiji, Italiji in na Švedskem), spremljajo procese in se učijo neposredno iz prakse, kar lahko s pridom prenašajo v svoje okolje.

Na desiminacijskem dogodku, ki je tudi obvezni del projekta Erasmus+, so sledile osebne predstavitve udeležencev mobilnosti. Vsak je na svoj način delil svojo izkušnjo učenja in bivanja v tujini, kar je dogodku dalo posebno toplino, raznolikost in avtentičnost.

»Upam, da smo s predstavitvijo navdihnili tudi druge organizacije in naše člane, da se opogumijo in stopijo na pot mednarodnih projektov. Skupaj lahko gradimo skupnost, ki raste, se uči in se povezuje,« je dogodek sklenila Tanja Princes, koordinatorka projekta. Podpredsednica UTŽO Jana Črnigaj se ji je s šopkom rož zahvalila za izjemno delo (na fotografiji), ki odpira nove priložnosti za razvoj. Projekt je nedvomno prispeval k večji prepoznavnosti UTŽO Ajdovščina – Društva Most in okrepil svojo vlogo v lokalnem okolju.

Projektne aktivnosti so okrepile povezanost med udeleženci, spodbudile aktivnost in samoiniciativnost ter odprle prostor za nove ideje. Veseli nas, da so ob povratku izrazili željo po nadaljnjem sodelovanju in vključevanju še več članov v Erasmus+ mobilnosti.

Kako oljke prenašajo nizke temperature?

Stasneg, ki smo mu bili priča v začetku januarja, in izrazit mraz, ko se je tudi pri nas temperatura spustila do -8 stopinj Celzija, vplivala na nasade oljk? Na Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica pravijo, da so oljke trenutno v fazi zimskega mirovanja, zato so tkiva rastline bolj odporna na nizke temperature kot v času aktivne vegetacije in prenesejo tudi bistveno nižje temperature, kot bi jih lahko spomladi ali jeseni. Vseeno pa svetujejo, naj pridelovalci ne hitijo z zimsko rezjo.

Pri zdravih drevesih v polni rodnosti, ki imajo dobro olesenelo tkivo, kratkotrajne temperature okoli -6 stopinj Celzija praviloma ne povzročajo poškodb. Tudi temperature do približno -8 stopinj Celzija so za takšna drevesa v mirovanju večinoma še sprejemljive, zlasti če mraz ne traja dalj časa. Bolj občutljiva so mlajša drevesa in sadike, kjer les še ni povsem dozorel. Pri teh se lahko pojavijo poškodbe enoletnih poganjkov ali delno sušenje tanjših vejic. Pri najmlajših nasadih so ob

močnejšem mrazu možne poškodbe skorje, v skrajnih primerih razpoke ali propad posameznih delov rastline. Občasno se lahko po mrazu pojavi tudi rjavenje ali odpadanje listov, kar pa še ne pomeni trajne ali večje škode, saj se stanje spomladi pogosto stabilizira, pravijo na zavodu.

Po obdobju nizkih temperatur je, kot so zapisali na Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica, priporočljivo, da pridelovalci ne hitijo z ukrepi. »Zimsko rez ni smiselno opravljati prezgodaj,

saj se dejanske posledice mraza pogosto pokažejo šele kasneje, ko se začne pomladanska rast. Takrat je tudi lažje ločiti med zdravim in morebiti poškodovanim lesom ter rez prilagoditi dejanskemu stanju in poškodbam dreves. Prav tako se odsvetuje spomladansko gnojenje z visokimi odmerki dušičnih gnojil, saj lahko prevelika količina dušika spodbudi novo rast in zmanjša odpornost dreves proti morebitnim nadaljnjim stresom,« še svetujejo na KGZ Nova Gorica.

Več informacij dobite na <https://www.kmetijskizavod-ng.si>.

Pohod po Šavrinskem gričevju

Zadnjo soboto v januarju smo se pohodniki UTŽO Ajdovščina - Društva MOST zapeljali proti Obali. Velik del Slovenske Istre smo že prehodili in področje že kar dobro poznamo. Precej

neraziskani del za nas pa je bilo Šavrinsko gričevje, področje okoli Nove vasi, Krkavč, doline reke Dragonja in lepe vasice Koštabona. V lepem, sončnem vremenu smo naš pohod začeli

v Novi vasi nad Dragonjo. Skozi vas smo se spustili na stezo in šli mimo obnovljenega starega vodnega vira 'Studeneč', ki je bil zgrajen leta 1874. Pot smo nadaljevali do Krkavč, vasice na živi skali. Skozi vas in mimo cerkve smo se spustili v dolino reke Dragonje. Reka, imenovana po svoji vijugasti obliki, ki spominja na zmaja (italijansko 'drago'), je ena najlepših naravnih znamenitosti Slovenske Istre. Izvira na obronkih Šavrinskega gričevja in se vije po istoimenski dolini, kjer ustvarja slikovite slapove, soteske, prodišča, meandre in tolmane.

Dragonja je dolga približno 30 kilometrov in je mejna reka med Slovenijo in Hrvaško, pri čemer njena struga ostaja neokrnjena,

saj reka ne teče skozi naselja.

Obiskali smo še lepo ohranjen in obnovljen Kodarinov malen, kjer smo v res lepem okolju imeli malico iz nahrbtnika. Siti in očarani od lepega ambience smo se podali samo še navzgor do Koštabone, ki je ena najlepših strnjenih vasi. Malo strma pot, vendar smo jo zmogli brez večjih težav. Koštabona stoji na naravnem pomolu oziroma flišnem slemenu nad reko Dragonjo in potokom Supot. Tam nas je pričakal avtobus. Skoraj 13 km dolžine, slabih 300 višinskih metrov navzdol in skoraj enako potem navzgor. Kljub predhodnemu raziskovanju pa smo vseeno naleteli na potok,

ki je običajno suh, tokrat pa je bilo kar veliko vode in malo smo 'potelovadili', da smo prišli čez, potem smo se pa še malo prebijali skozi grmovje. Kljub blatnim čevljem in malo utrujenim nogam smo vsi zadovoljni zapustili ta del Istre in se zapeljali še v Šalarno, v našo že večkrat obiskano gostilno Miranda na popoldansko malico in klepet ter tako zaključili še en lep pohod.

Branko Lavrenčič

Planinsko društvo Ajdovščina

Nočni pohod na Golake ob polni luni

Tradicionalni nočni pohod na Golake se izvede ob polni luni in je poleg nočnega pohoda na Čaven na prvo soboto v letu drugi nočni pohod Planinskega društva Ajdovščina v letu.

Že četrto leto zapored smo s planinskim društvom izvedli pohod na Mali Golak. Razmere so bile čudovite; luna je sijala, sneg je pa odbijal njeno svetlobo, da smo se tudi s pomočjo lučk podali proti vrhu. V bunde zavita četica sedemindvajseterice je s strunnim korakom začela pot od glavne ceste Predmeja - Lokve na križišču, kjer se reče pri Volkovi bajti. Seveda ne v tišini, pogovor, smeh nas je spremljal celo pot. Snega je bilo z vsakim višinskim metrom več in nad višino kočje

bila steza že popolnoma prekrita s snegom, tako da je spotikanje ob kamenje odpadlo.

Po uri in pol smo dosegli vrh. Vesele nas je pobožala rahla burja, ravno prav, da smo dobili motivacijo za obisk Iztokove kočje pod Golaki, ki je že vabila s toplino.

Koča je bila polna, vendar smo nekako vseeno dobili dovolj sedišča za nadaljnje druženje. Tam se pa rado zavleče, zato smo se proti izhodišču podali v več manjših skupinah.

Lepa sobotni večer smo preživeli in se že veselimo naslednjega pohoda.

Tomaž Velikonja, Planinsko društvo Ajdovščina

Skriti svet Dušana Likarja

V Mercator Centru Supernova Ajdovščina se je v okviru Fotografskega društva Veno Pilon Ajdovščina zgodila prva samostojna razstava Dušana Likarja z naslovom Skriti svet.

Razstava obiskovalce popelje v drobni, pogosto spregledani svet žuželk in hroščev, kjer se razkrivajo oblike, izrazi in strukture, ki jih človeško oko običajno ne zazna. Makro fotografija, umetnost zajemanja motivov v povečani velikosti, omogoča vpogled v izjemno

majhne organizme in njihove fascinantne podrobnosti. Dušan Likar se osredotoča predvsem na glave žuželk, njihove oči in fine texture, ki v naravni velikosti ostajajo skrite. Vsi posnetki so nastali v naravi, iz roke, v povečavah 1:1 in 2:1. S pomočjo makro objektiv, bliskavice in difuzorja je avtor ujel čudovite trenutke v nepredvidljivem gibanju drobnih bitij, kar daje fotografijam dinamiko in živost.

Na razstavi je predstavljenih petnajst fotografij, ki

obiskovalcem razkrivajo očem nevidne detajle in presenetljive izraze drobnih organizmov. »Prav v teh drobnih obrazih in strukturah najdem neizčrpen vir navdiha,« je ob otvoritvi povedal avtor. Dogodek je privabil številne ljubitelje fotografije in narave, ki so pohvalili tako tehnično dovršenost kot tudi estetski čar fotografij. Obiskovalci so posebej navdušeni nad tem, kako fotografije razkrivajo skrite detajle, ki jih večina ljudi v naravi nikoli ne opazi. Razstava je tako postala prostor, kjer se občudovanje narave prepleta z umetniškim navdihom. Po mnenju strokovnjakov in ljubiteljev fotografije je Skriti svet primer, kako makro fotografija omogoča nov pogled na svet, ki ga sicer spregledamo. Razstava ne prikazuje le žuželk kot bioloških organizmov, temveč odpira okno v detajle, strukture in izraze, ki bogatijo naše dožemanje narave.

Fotografsko društvo Veno Pilon, Ajdovščina

Pust v Lokavcu

Foto Nevenka Vidmar in Andreja Bolko

Kulturni praznik v Podnanosu

Ob slovenskem kulturnem prazniku, v nedeljo, 8. februarja, je v Podnanosu zazvenela pesem, ki je povezala preteklost in sedanjost. Otroški pevski zbor Stanko Premrl Podnanos pod vodstvom zborovodkinje Vide Fabčič in s spremljavo pianistke Anje Jurca je pripravil bogat in raznolik program, s katerim so mladi pevci počastili spomin na največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna ter se ob Kosovelovem letu poklonili tudi pesniku Srečku Kosovelu.

Otroci niso navdušili le s prepevanjem, temveč so občinstvu predstavili tudi življenje in ustvarjanje Franceta Prešerna. Skozi besedo in pesem so približali njegov pomen za slovenski jezik, kulturo in narodno zavest. Poseben poudarek je bil namenjen tudi Srečku Kosovelu, čigar poezija še danes nagovarja s svojo globino in občutljivostjo.

Program je bil prepleten s pesmimi, ki so jih otroci zapeli s toplino in iskrenostjo. Kot gostje

so z ljudskimi pesmimi nastopili tudi člani kvarteta Bršljan. Veronika Čuk, Peter Ušaj, Andrej Kodelja ter umetniška vodja Vida Fabčič s svojim delovanjem skrbijo za ohranjanje pevske kulturne dediščine ter jo z zgledom in sodelovanjem prenašajo na mlajše generacije. Njihov nastop je večeru dodal posebno slovesnost in medgeneracijsko povezanost.

Poseben trenutek prireditve je bila premierna predstavitev filma Zgodba furje burje, ki pripoveduje o nastanku slovenske himne skladatelja rojaka Stanka Premrla ter o življenju otrok nekoč. Film je bil za zbrane še posebej dragocen, saj v njem s petjem in igro nastopajo prav otroci otroškega pevskega zbora Stanko Premrl Podnanos in igralci igralske skupine Ga pihnemo. S tem so mladi pevci pokazali, da njihovo ustvarjanje sega tudi onkraj odra in da z veseljem raziskujejo zgodovino ter kulturno dediščino svojega kraja.

M. F.

DEŠK-ovci pod Istrskimi ušesi

Kraški rob vedno vabi obiskovalce na ogled mogočnega spodmola, imenovanega Istrska ušesa. Ker večina pohodnikov iz društva DEŠK iz Žapuž še ni videla teh 'valov', smo se pretekli vikend odpravili na ogled. Zbralo se nas je več kot dvajset in v upanju na uresničitev ugodne vremenske napovedi smo startali po robu od cerkve sv. Kvirina. Pot ni bila zahtevna, le vreme ni bilo

po naših željah. DEŠK-ove majice so se med potjo napile deževnice, a kljub temu smo cilj dosegli in videli to čudo Krasa.

Vračali smo se po isti poti ter bili deležni Janjinih prvih krofov, ki so že zaznamovali začetek pustnega časa. Z Jankovim razkužilom smo preprečili prehlad ter pregnali bacile. Generalka za naslednji pohod na Sinji vrh je uspela.

Aleš Breclj

Literarni obisk pisatelja Žige X Gombača

Osnovno šolo Dobravlje je 3. februarja 2026 obiskal pisatelj Žiga X Gombač, ki je učencem pripravil prijetno, zanimivo in navdihujoče literarno srečanje. V okviru obiska je nastopil dvakrat – naprej pred učenci matične šole, nato pa še pred tistimi iz podružničnih šol.

Srečanje se je začelo z uvodnim pozdravom šolske knjižničarke, ki je predstavila gosta ter učence povabila k razmišljanju o knjigah, branju in moči zgodb. Besedo je nato prevzel pisatelj, ki je s sproščenim, toplim in hudomušnim nastopom hitro pritegnil pozornost učencev. Med pripovedovanjem je z njimi delil utrinke iz svojega življenja, spregovoril o svojih literarnih delih in na zanimiv ter razumljiv

način razložil, kako nastane knjiga.

Najmlajše je še posebej razveselil, ko je zaigral na ukulele in ob glasbi ter petju predstavil del zgodbe, s čimer je ustvaril sproščeno in veselo vzdušje.

Učenci so ves čas aktivno sodelovali in pisatelju zastavili številna vprašanja, na katera je z veseljem odgovarjal. Ob tem je poudaril, da so bila vprašanja

premišljena in zahtevna, kar kaže, da so se učenci dobro pripravili na njegov obisk.

Največ zanimanja je vzbudilo vprašanje o črki X v njegovem imenu, za katero je pojasnil, da predstavlja zdrav in pozitiven način življenja.

Po končanem obisku so z gostom kratek intervju opravile tudi novinarke šolskega radia. Gospod Gombač je ob tem povedal, da se je na naši šoli izjemno dobro počutil, in pohvalil sodelovanje ter zavzetost učencev.

Obisk Žige X Gombača je bil tako za učence dragocena izkušnja, ki jim je približala svet literature in jih spodbudila k branju, razmišljanju ter ustvarjalnosti.

Nika Papež, foto Ivana Capuder, Erika Košir, Anastazija Remec pod mentorstvom Petra Valiča

Na OŠ Danila Lokarja odprli vrata in pokazali srce programa

Na Osnovni šoli Danila Lokarja Ajdovščina je 11. februarja 2026 potekal dan odprtih vrat prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom (OPP NIS).

Strokovni delavci so tradicionalno odprli vrata svojih učilnic ter obiskovalcem omogočili vpogled v vsakdan pouka, v dejavnosti in v učno okolje, v katerem učenci razvijajo svoja znanja, spretnosti in samostojnost. Obiskovalci so lahko začutili utrip dela, si ogledali različne oblike prilagoditev ter spoznali predanost in strokovnost zaposlenih.

Kot poudarja ravnateljica Kristina Angelov Troha, v OPP NIS poučuje več kot 25

strokovnih delavcev. »Med njimi so tudi predmetni učitelji, ki poučujejo tako v rednem oddelku kot v prilagojenem programu. Na ta način povezujemo delo obeh programov ter gradimo vključujoče in povezano šolsko okolje. S pomočjo vseh strokovnih delavcev in ob odličnem

sodelovanju med njimi lahko učenci uspešno razvijajo svoja mnogoteri področja ter dobijo ustrezno podporo tam, kjer jo najbolj potrebujejo,« je poudarila ravnateljica.

Svetovalna delavka OPP NIS Lara Bizjak poudarja, da je ključno, da vsak otrok, ki se vključi k njim, pridobi samozavest, prepozna svoja močna področja in jih zna tudi razvijati, saj je tako bolj pripravljen na nadaljnje poklicno šolanje.

OPP NIS v šolskem letu 2025/2026 obiskuje 64 učencev. Na prav vsakega izmed njih so strokovni delavci izjemno ponosni, saj vsak s svojim napredkom, trdom in edinstvenostjo soustvarja srce programa.

France Prešeren na obisku v OŠ Draga Bajca Vipava

V petek, 6. februarja 2026, je prišel na našo šolo zelo nenavaden obisk. V organizaciji Lavričeve knjižnice Ajdovščina nas je obiskal sam France Prešeren (zaigral ga je Boris Jež). Svoj čas je podaril posameznim razredom in učencem delil sladke trenutke kulture in nas pogostil s Prešernovo poezijo. Učence je povprašal, ali vedo, kdo je. Učenci so ga takoj prepoznali, zato ga je zanimalo, katere njegove pesmi poznajo in kaj vedo o kulturi. Na koncu je recitiral Zdravljico ali O

Vrba in vsem zaželel vesel praznik kulture. Za desert smo dobili še Prešernove verze v spomin na ta dogodek.

V 4. a razredu nas je Prešeren obiskal ravno med poukom likovne umetnosti, kjer smo risali njegov portret. Občudoval je učence pri delu in z veseljem prisluhnil tudi 7. kitici Zdravljice, slovenski himni, ki so mu jo učenci zapeli ob kitari kot generalko pred šolsko prireditvijo ob prazniku.

Vida Trošt

Učenci delili kulturo

V mesecu februarju smo na OŠ Danila Lokarja pripravili kar lepo število prireditev, kjer smo predstavili zanimive kulturne drobtinice.

Prvošolci in drugošolci matične šole ter prilagojenega programa so otrokom iz vrtca predstavili ljudske plesne in izštevanske ter deklamacije pesmi različnih slovenskih pesnikov.

Tretješolci in petošolci so se tudi predstavili s petjem razigranih pesmi in plesom. Nekateri učenci so zaigrali tudi na glasbila. Nastop so najprej načrtovali na Lavričevem trgu, zaradi slabega vremena pa so nastop izvedli v avli naše šole.

Učenci četrtilih razredov so obiskali Varstveno delovni center Ajdovščina–Vipava (VDC) in varovance razveselili s predstavo, plesom, živo glasbo in pesmijo. S ponosom so se poklonili našemu največjemu pesniku, dr. Francetu Prešernu.

V petek pred kulturnim praznikom pa nas je na šoli obiskal France Prešeren, ki nam je deklamiral Zdravljico. Tako smo si lahko še bolj živo predstavljali našega največjega pesnika.

Deljenje kulture nas je povežalo, nasmejalo in objelo s toplino. Prireditve so potekale v prijetnem in kulturnem vzdušju, nastopajoči pa smo dokazali, da znamo kulturo ne le ustvarjati, temveč tudi deliti.

Zbrala in uredila Mateja Vuga, OŠ Danila Lokarja Ajdovščina

Delavnica kot priprava za otroški parlament

Kot koordinator programa Otroški parlamenti za občini Ajdovščina in Vipava smo v Medobčinskem društvu prijateljev mladine Ajdovščina organizirali pripravljano delavnico na temo šolskega sistema. Delavnica je potekala v MKC Hiši mladih Ajdovščina, vodila pa jo je psihologinja Nastja Minja.

Na srečanje smo povabili učence zadnje triade osmih osnovnih šol ter njihove mentorje. Mladi parlamentarci so bili razdeljeni v pet skupin, v katerih so razpravljali o problematikah šolskega sistema, ki jih osebno nagovarjajo. Poseben poudarek so namenili iskanju konkretnih rešitev ter razmisleku, na katere deležnike se lahko obrnejo, ko

želijo svoje pobude tudi dejansko nasloviti.

Delavnica je mladim ponudila prostor za aktivno participacijo in jih spodbudila k razumevanju,

V Ajdovščini potekalo usposabljanje za mladinske delavce DD-dostojno delo

V Hiši mladih Ajdovščina se je med 20. in 22. januarjem ter 27. januarja 2026 uspešno izvedlo usposabljanje za mladinske delavce DD – dostojno delo, namenjeno poglobljenemu spoznavanju tematik, povezanih z delovnimi pogoji mladih in izzivi sodobnega trga dela.

Usposabljanje je potekalo v sproščenem, a vsebinsko bogatem in interaktivnem okolju, ki

je udeležencem omogočalo pridobivanje novega znanja, izmenjavo izkušenj ter krepitev kompetenc za delo z mladimi.

V okviru programa so bili obravnavani trije glavni vsebinski sklopi: področje delovnega in socialnega prava, kjer so udeleženci spoznali delavske in socialne pravice, oblike dela ter vidike varnosti in zdravja pri delu; ekonomsko-socialni vidiki prekarne dela, s poudarkom na stanju na trgu dela v Sloveniji, revščini in socialni izključenosti; ter področje zdravja, zlasti vpliv prekarne dela na duševno zdravje mladih in prepoznavanje stisk. Program je bil dopolnjen še z dodatnimi vsebinami s področja mednarodnega povezovanja in podjetništva, ki mladim ponujata širši vpogled v priložnosti doma in v tujini.

Svoje znanje in praktične izkušnje so z udeleženci delili Maruša Goršak (e-ŠS), Urška

da kot mladi demokratično sodelujejo v družbi ter imajo moč, da se njihovo mnenje in predlogi slišijo. Srečanje je uvodoma odprla predsednica MDPM Ajdovščina, Kristina Valič, ki je mlade nagovorila z mislijo, da so odprta razprava, kritično razmišljanje in pobuda pomembne priložnosti za njihov osebni in družbeni razvoj.

Udeleženci so na delavnico že prinesli izkušnje sodelovanja na šolskih otroških parlamentih, srečanje pa so zaključili bogatejši za nova znanja, izmenjane poglede in konkretne ideje.

Z veseljem se že oziramo proti nadaljnjemu srečanju na Medobčinskem otroškem parlamentu, ki bo potekal 5. marca v sejni sobi Občine Ajdovščina.

Česnik (Zavod TiPovej!) in Nejc Benčič (Creation hub). Usposabljanje je udeležencem ponudilo celosten vpogled v tematiko dostojnega dela ter okrepilo njihovo vlogo pri ozaveščanju in podpori mladim na poti v svet dela.

Usposabljanje je organiziral Inštitut za mladinsko politiko, ki je del konzorcija partnerjev projekta "Z mladinskim delom proti prekarosti mladih". Projekt sofinancira EU iz ESS+.

Anja Prašnikar

Literami obisk pisateljice Nine Mav Hrovat

V jesenskem času smo učenci sedmih razredov Osnovne šole Draga Bajca Vipava obiskali Lavričevo knjižnico v Vipavi, kjer smo v projektu Rastem s knjigo v dar prejeli književno delo Orientacisti – Škorpionov pik.

Na šoli pa nas je 13. februarja obiskala avtorica omenjenega dela, to je Nina Mav Hrovat, ter nam podala zanimivo in duhovito zgodbo o začetku njene avtorske kariere. Najprej je predstavila sebe in svoja pravljicična literarna dela, ki so bila prevedena v več jezikov. Nato pa smo spregovorili o kriminalki, ki smo jo vsi sedmošolci predhodno prebrali v okviru pouka slovenščine.

Literarna ustvarjalka nam je odgovarjala z dolgimi in zanimivimi odgovori, ki so delovali bolj kot eden izmed delov njene izjemne zgodbe. Na koncu te zanimive in smešne ure druženja z našo duhovito gostjo si je ta vzela čas tudi za podpisovanje naših izvodov njene izvrstne kriminalke.

Nekateri učenci so nam zaupali, kaj jim je bilo pri samem dogodku najbolj všeč. »Najbolj me je pritegnilo, kako so knjige Nine Mav Hrovat sploh nastale in kaj vse avtorica čuti do pisanja. Zanimivo mi je bilo tudi mnenje avtorice o knjigah, saj nam je povedala, da če bi le lahko, bi vse svoje življenje posvetila pisanju literature. Razkrila nam

je svojo manj znano skrivnost o preizkušanju rekvizitov iz določenih dogodkov, ki so zapisani v njenih kriminalkah. V svoje romane namreč vključuje samo resnične in uresničljive dogodivščine.«

»Bilo je super, saj smo izvedeli veliko stvari o avtorici, ki jih prej nismo poznali. Nekaterne njene knjige so bile prevedene tudi v kitajščino in španščino ali izdane v cirilici.«

»Na dogodku nam je bilo lepo in tudi smešno. Sploh ko je pisateljica pripovedovala, kako je preverjala razne rekvizite in poizkuse. Preverila je namreč, ali se lahko resnično prebode avtomobilsko gumo, kako pokrov WC-školjke stoji okrog vratu, pri razredničarki svojega sina pa se je pozanimala, kako se naredi prava dimna bomba.«

Zapisale šolske novinarke Eneja, Jerneja, Roza in Sanja pod mentorstvom Tee Furlan

Poklon kulturnemu prazniku z novim romanom

Februar je res mesec, ko vse drhti od kulturnih vibracij. Da bi zavibriral tudi sam, sem namenoma tokrat načrtoval izid romana takoj po 8. februarju, da bi zvestim bralcem ponudil nov roman, tokrat je ta že 27.

Roman Počen krog se dogaja na prelomu tisočletja v pozni jeseni

leta 1999. Glavna akterja sta tipična predstavnika družbenih in družabnih vzgibov, ko je bilo še veliko tega možno in so se ideje iskriale: zdelo se je, da je nov čas prinesel nešteto možnosti, tudi če ni zmožnosti. Glavni akter vodi znano restavracijo, se pa mu življenje zapleta, sledi ločitev ... Njegov prijatelj pa je drvel skozi življenje; tudi njemu se zakon razlomi in ga to še bolj naveže na zabavnjaštvo, ki ga turboletno posrka; umre. V romanu je nekaj idiličnih slik s planote; spet nekaj kapelj avtobiografskih vsebin, samo za vzorec – bolj oddaljene refleksije na neki čas, ki je sprhnel. Glavna nosilna zgodba je pravzaprav problem alkoholizma in posledično - stanja v bolnici – bogat opis bolnišnične dinamike, ki odslika dinamiko in

tehnologijo zdravljenja – seveda ni navedena konkretna bolnica in ne konkretne osebe, ampak je to spet povzeto po lastnih izkušnjah in literarno predelano za potrebe zgodbovne gradnje. To je roman, ki je dobra sociološka in psihološka študija tistega časa in družbe. Osebnost stiske obeh akterjev se stapljajo s splošno družbeno klimo in so na ta način dober dokument nekega časa. Jezikovno sem se trudil dodajati zgodbi primerno atmosfero in dramaturško dinamiko – slednja je ciklična – odvisna od narativne rasti. Stranski liki poskrbijo, da dobi zgodba širši družbeni kontekst in dodatno svežino. Če strnem: roman je psihosocialna študija glavnega lika Simona v času na prelomu tisočletja.

Bojan Bizjak Zakawsky

Silva Karim in Katarina Spacal v Lokarjevi galeriji

Lokarjeva galerija se je zaradi gradbenih del na matični stavbi, ki bodo trajala predvidoma pol leta, začasno preselila na Lavričev trg. V rekordnem času dveh tednov smo uspeli preurediti prostore nekdanje banke v lepo začasno galerijo. Na predvečer kulturnega praznika je bila tako odprta prva razstava v novih prostorih.

Kot prvi se na razstavi predstavljata dve ustvarjalki, obe članici društva likovnih umetnikov Severne Primorske, na videz različni, v resnici pa v pristopu do svojega umetniškega izraza in ustvarjanja zelo podobni.

Silva Karim je svoje umetniško ustvarjanje vrsto let združevala s pedagoškim delom. Ob pedagoški karieri je skoraj trideset let za polovičen delovni čas delovala tudi kot samostojna ustvarjalka, zadnja tri leta do upokojitve pa je bila samozaposlena v kulturi za polni delovni čas. Posveča se slikarstvu, skulpturi, ilustraciji ter grafičnemu in unikatnemu oblikovanju, v zadnjem desetletju pa se intenzivneje ukvarja tudi s kamišibaj gledališčem.

Za tisto, kar danes nastaja v njenem ateljeju, je bil stik z naravo že od njenega otroštva zelo pomemben. Odločilne so bile izkušnje eksperimentiranja s kosi lesa, zemljo, glino in kamenjem.

Silva se tokrat predstavlja s Skulpturami miru in tišine v tehniki žgane gline. Barvna glazura nosi v njenih formah zgolj sekundarni pomen, avtorica posveča veliko večji poudarek liniji in teksturi. Gre

za nekakšne osebne toteme, sestavljene iz mehkih arhetipskih oblik. Čeprav so v izhodišču oblike krogle, avtorica te krogle organsko preoblikuje, tako da dobimo vtis, kot da so k nam zašle nekje od zunaj, iz naravnega okolja. V nekaterih primerih se površine njenih form neposredno navezujejo na njeno slikarstvo in grafiko. V drugih primerih gre za intervencije, pri katerih avtorica odtiskuje texture s pomočjo kamnov in drugih predmetov, prinešenih iz soteske Bele. Prav zato v teh površinah odzvanjajo zgodbe, ki jih avtorica nosi v sebi že celo življenje.

Skulpture so statične, umirjeno kipeče proti nebu. Na nekaterih slutimo prisotnost ptice, ki je prav tako stalnica v njenem likovnem izražanju. Prav zaradi te statičnosti nas pogled nanje navdaja z mirom, vabi nas h kontemplaciji. Stolpi Silve Karim nas pobožajo v najglobljih plasteh naše biti – če si le vzamemo čas in se zazremo vanje.

Katarina Spacal se je po končanem študiju na Naravoslovno tehniški fakulteti v Ljubljani, smer oblikovanje tekstilij in oblačil, posvetila

unikatnemu tkanju na starih, lesenih ročnih statvah stenskih tkanih slik, danes pa se ukvarja tudi s tkanjem uporabnih izdelkov notranje opreme ter različnih modnih dodatkov.

Katarina preko različnih debelin, materialov in oblike niti, ki ji služijo kot osnovno sredstvo pri izražanju svojih občutij, tvori ročno tkan material, ki ga kot vmesni medij z rezanjem, gubanjem, šivanjem in z dodajanjem raznih detajlov nadgrajuje v končno kompozicijo. Tkana slika z vsemi prepleti niti, barvnimi prelivami in skupki vozličkov tako tvori celoto.

Svoje tkane slike predstavlja kot slikarska dela, saj se čuti slikarka. Kot medij pri izražanju namesto platna, čopiča, barv uporablja raznovrstne niti, s katerih prepletanji ustvarja prelivajoče se odtenke mnogih barv, ki zaradi različnih struktur in debelin tvorijo vibrirajoče barvne ploskve.

Ustvarjanje tkanih slik pomeni Katarini izpopolnjevanje sebe na njeni umetniški poti.

Razstava je na ogled do 28. februarja.

Vladimir Bačić

Hvaležnica Čas za srečo

»Ko si dovoliš opaziti, za kaj si hvaležen, se spremeni prav vse. Od pogleda na dan do pogleda nase,« pravi Katjuša Kosovel, avtorica na spletu priljubljene strani Ulica lepih misli. Katjuša je izdala posodobljeno in nežno zasnovano hvaležnico Čas za

srečo, ki združuje vsakodnevne zapise hvaležnosti, vizualizacije in kratke spodbude za osebno rast.

V hvaležnici bralec ne zapisuje le tistega, za kar je hvaležen, temveč tudi misli, ki pomagajo razumeti, zakaj je danes boljši človek, kaj ga je premaknilo, česa se je naučil in kaj želi negovati v prihodnje. Prav ta kombinacija nežnih misli, refleksije in vizualizacije ustvarja majhen, a pomemben vsakodnevni ritual, ki bralca vrača k sebi.

Nova različica hvaležnice Čas za srečo je posodobljena, oblikovana v avtoričinem tonu in napisana tako, da jo lahko uporablja vsak, ne glede na starost ali izkušnje z zapisovanjem.

Primorski škljoc DU Ajdovščina

Pesnikom je dano, da lepoto predstavijo v besedah, podobe si ustvarjamo sami. A v šumenju življenja, norem vrtincu ropota, hreščanja postajajo besede nejasne in takrat nastopijo podobe, jezik fotografije. Ni črk, ni glasov, so oblike, sence, svetloba, so barve. Jezik podob in fotografije je univerzalen – razumejo ga vse generacije in vsa ljudstva. Jezik fotografije je igra svetlobe in senc, posnetki govorijo na svoj način – a enako bogato kot besedila. Pomembno je zaslutiti, kako povedati več, kako ujeti čustva in misli v nebesedno zgodbo.

Naše fotografije so pripoved o spreminjanju narave v kroženju letnih časov. So zamrznjeni,

okamneli trenutki. So pripovedi o lepota naše pokrajine tu pod Čavnom, Nanosom in kraškimi pobočji, gradovi, ki pripovedujejo zgodbe davnih časov. Znani fotograf je rekel: »Fotografija je kot šala, če jo je potrebno razlagati, ni dobra.«

Tokrat so ovekovečeni dvorci in gradovi v naši bližini. S pomočjo Občine Ajdovščina smo jih uspeli pokazati na velikih panojih ob grajskem obzidju.

Letos načrtuje skupina še dve novi razstavi v avli Ljudske univerze. Prva bo v maju, druga pa novembra. Fotoaparati že škljocajo, kar oči vidijo. Uspešno v nove zgodbe.

Nevenka Vidmar

Larin ABONMA
Preplet gledališča,
glasbe in
čarnih besed

**7. 3. 2026
ob 19.30**

v Dvorani prve
slovenske vlade
Ajdovščina

Jure Ivanušič: KABARET

Gledališko – glasbena satira za igralca in klavir. Igra in poje: JURE IVANUŠIČ

ZA ABONMA IN IZVEN

eventim Karte dobite na EVENTIM (Petrol, Pošta, splet)

INFO ► libertart71@gmail.com, 040 705 529

Larin abonma

OBČINA AJDOVŠČINA
POKROVITELJ

Anton Tratnik razstavlja v Mariboru

Anton Tratnik, član Fotografskega društva Veno Pilon Ajdovščina, razstavlja svoja dela v Fotogaleriji Stolp v Mariboru. Razstava bo na ogled do 14. marca, nosi pa naslov Geometrija pogleda.

Fotograf Anton Tratnik se že vrsto let posveča raziskovanju prostora skozi objektiv fotoaparata. Čeprav izhaja iz žanrske fotografije, se njegovo delo jasno umešča v polje arhitekturne in avtorsko zasnovane fotografije, kjer prostor ni zgolj dokumentiran, temveč premišljeno preoblikovan v samostojno vizualno celoto.

V središču njegovega zanimanja je arhitektura – njene linije, ritmi, strukture in odnosi. Stavbe, notranjosti javnih prostorov, nakupovalna središča, postaje ali sakralni objekti v njegovih podobah izgubijo svojo vsakdanjo

funkcijo in postanejo vizualni sistemi, zgrajeni iz ponavljajočih se vzorcev, kontrastov in geometrijskih razmerij. Gledalec tako ne gleda več prostora kot kraja, temveč kot likovno strukturo.

Značilnost Tratnikovega opusa je dosledna uporaba črno-bele fotografije. S premišljenim ravnotežjem med svetlobo in senco, z močnimi kontrasti in natančno odmerjenimi sivinami dosega izjemno čistost podob. Prostori so pogosto reducirani na osnovne likovne elemente – linijo, ploskev, ritem in teksturo – kar fotografijam daje skoraj

grafični značaj.

Človeška figura se v njegovih delih pojavlja redko in diskretno. Pogosto deluje kot drobna prisotnost ali merilo prostora, ki poudari razsežnost arhitekture in človekov odnos do nje. Človek je v teh podobah del sistema, ki ga skuša razumeti, se v njem orientirati in mu pripadati.

S prehajanjem med širokimi pogledi in natančno izbranimi detajli ter z uporabo nenavadnih zornih kotov avtor gledalcu ne ponuja klasične predstave prostora, temveč izkušnjo gledanja. Njegove fotografije vabijo k počasnemu opazovanju in razmisleku o prostoru kot estetski, pa tudi psihološki in bivanjski kategoriji.

Delo Antona Tratnika presega dokumentarno vrednost fotografije. Njegove podobe niso zgolj zapisi arhitekture, temveč premišljeni vizualni premisleki, ki se umeščajo v širši kontekst sodobne vizualne umetnosti in bogatijo kulturni prostor tudi na lokalni ravni.

Fotografsko društvo Veno Pilon Ajdovščina

Lavričeva knjižnica ponesla Prešernove verze v ustanove po Ajdovščini in Vipavi

Ob prihajajočem Prešernovem dnevu, slovenskem kulturnem prazniku, smo v Lavričevi knjižnici Ajdovščina pripravili niz dejavnosti, s katerimi smo želeli Prešernovo poezijo predstaviti tudi izven knjižničnih prostorov. Namen pobude je bil obeležiti kulturni praznik v širšem lokalnem okolju ter približati literarno dediščino različnim

generacijam.

Program smo izvedli v ajdovski in vipavski knjižnici, hkrati pa smo se z branji in predstavitvami Prešernove poezije odpravili tudi v več vzgojno-izobraževalnih in socialnovarstvenih ustanov. Obiskali smo Osnovno šolo Danila Lokarja, enoto vrtca Ob Hublju, podružnični šoli v Lokavcu in Vipavskem Križu,

enoto vrtca Vipavski Križ, Dom starejših občanov Ajdovščina ter Osnovno šolo Draga Bajca v Vipavi.

Vlogo Franceta Prešerna je na posameznih obiskih uprizoril gospod Boris Jež, ki je z interpretacijo izbranih pesmi in nagovorom poslušalcev poskrbel za neposreden stik z literarnim izročilom. Program smo v posameznih ustanovah prilagodili starosti in interesom udeležencev ter ga dopolnili s kratkimi vsebinskimi poudarki o Prešernovem življenju in pomenu njegovega ustvarjanja za slovensko kulturno identiteto.

Dejavnosti so bile namenjene spodbujanju bralne kulture in ozaveščanju o pomenu kulturnega praznika. S to pobudo smo želeli poudariti vlogo knjižnice kot odprte javne ustanove, ki kulturne vsebine prinaša tudi izven knjižničnih prostorov. Aktivnosti so potekale kot del širšega praznovanja Prešernovega dne ter nadaljujejo naše sodelovanje z lokalnimi ustanovami.

Dan kulture na Gočah

Na predvečer slovenskega kulturnega praznika, 7. februarja, je na Gočah potekal dogodek, posvečen slovenski besedi in ustvarjalnosti. V izvedbi Društva gospodinj in dramske skupine Planina pri Ajdovščini smo uživali v komediji Mojster za vse, ki je s svojo preprostostjo in iskrenim humorjem pritegnila tako mlajše kot starejše obiskovalce.

Komedija se osredotoča na mojstra, ki se znajde v poplavi naročil in vsakdanjih težav. Mojster se spopada z zamašenim straniščem in drugimi hišnimi popravili, ob tem pa rešuje še vrsto drugih zapletov, ki nastanejo zaradi njegove neorganiziranosti in pozabljivosti. Njegov komični ritem in izrazita igra sta pritegnila največ smeha in pozornosti v dvorani.

Z gledališko predstavo smo počastili slovenski kulturni praznik, ki nosi močno sporočilo, še posebej pomembno za današnji razdvojeni svet. Kot pravi Prešeren: »Živé naj vsi naródi, ki hrepené dočakat' dan, da koder sonce hodi, prepír iz sveta bo pregnan.« Ob tem se spomnimo tudi Kosovelovih besed, čigar stoletnico smrti letos obeležujemo: »Vse boš doživel, vse, če boš prenehal vojno, če ne boš več umiral, če ne boš več ubijal, če ne boš več upal na smrt. Vse boš doživel, vse...« Ob dnevu kulture zato KS Goče vošči vsem, da bi praznovali svoje življenje in domovino s pesmijo, lepo besedo, svobodo in upanjem ter da bi pustili vse razprtije daleč zadaj.

Anja Godnič

Dodekafonija v Pilonovi galeriji

V Pilonovi galeriji je na ogled začasna razstava z naslovom Dodekafonija. Gre za projekt, ki povezuje tri institucije: Mestno galerijo Nova Gorica, Pilonovo galerijo Ajdovščina in Deželno galerijo sodobne umetnosti Luigi Spazzapan iz Gradišča ob Soči. V projekt Dodekafonija so vključeni umetniki Duša Jesih, Mario Palli in Manuela Toselli – prva prihaja iz Slovenije, druga dva iz Furlanije - Julijske krajine.

Duša Jesih predstavlja cikel Matrix. Dela so globoko introspektivna in hkrati družbeno kritična. Geometrijske mreže sugerirajo medsebojno povezanost vseh nas znotraj globalne matrice, medtem ko dinamična rotacija oblik slavi individualno unikatnost.

Umetniško raziskovanje Maria Pallija se napaja iz neoavantgardnih eksperimentov

in predstavlja slikarski odziv na konceptualno umetnost sedemdesetih let. Njegov opus zaznamuje vrnitev k primarnim prvinam slikarstva – k strukturi, barvi in površini – z močnim poudarkom na analitičnem preučevanju vizualnih učinkov.

Dela Manuele Toselli iz cikla Skin Types (Tipi kože) so interpretirana kot travme – izkušnje, ki jih čustveno telo predela na enak način, kot se fizično telo odzove na zunanjo poškodbo. Umetnica v tej seriji del sooča tri materiale z različnimi termičnimi lastnostmi: kožo, svilo in les.

Razstava bo v Pilonovi galeriji na ogled do 8. marca. To je druga od treh razstav, ki so nastale v okviru projekta Dodekafonija. Zadnjo razstavo bodo nato v Deželni galeriji Luigi Spazzapan odprli 12. marca.

Kultura ni okras – je kruh (skupnosti)

Priznam: če kulturo danes merimo po tem, kolikokrat se pojavi v dnevnih naslovih, bi jo lahko zamenjali za obrobno rubriko – za tisto tiho opombo pod črto, ki jo oko, utrujeno od hitrosti, preskoči brez slabe vesti. A kultura je pravzaprav tisto, kar ostane, ko se hrup umakne; je notranja arhitektura skupnosti, njena razporeditev vrednot, njena sposobnost, da se ne sesede vase, ko se zunaj zabliška še ena kriza in se zdi, da šteje le neposredna korist. V času, ko se vse pospešuje, kultura vztraja v počasnosti – ne kot kaprica, temveč kot nuja: kot dihanje, ki ga ne moreš skrajšati na povzetek.

Če je kaj, kar bi morali znova in znova ponavljati, je to, da kultura ni naravno stanje, temveč izbor; ni udobna podedovana samoumevnost, temveč prostor, ki so ga generacije pred nami izbojevale s trmo, s potrpežljivostjo in z vero v besedo. Naša zgodovina ni linearna zgodba o nenehnem napredku, temveč polje nihanj, v katerem so se jezik, knjiga in ustvarjalnost pogosto znašli na udaru – včasih grobo, včasih prefinjeno: z neposrednimi prepovedmi ali z bolj zvito, skoraj neopazno erozijo, ko se vrednost kulture raztopi v cinичnem vprašanju: "Čemu to sploh služi?" In vendar je prav v takih trenutkih kultura pokazala, da je več kot razvedrilo: bila je zavetje identitete in disciplina duha, način, kako človek ostane človek tudi takrat, ko ga čas sili

v poenostavitve.

Danes se "boj" za kulturo redko odvija z žigi in uradnimi prepovedmi; pogostejše se zgodi v drobnih kapitulacijah, ki jih skoraj ne opazimo: ko nehamo brati daljše besedilo, ker "nimamo časa"; ko začnemo misliti v odsekih, ne v stavkih; ko se poslušanje skrči na čakanje, da bomo spet na vrsti mi. Kultura v takem svetu ni luksuz, ampak protiutež – mehka, a vztrajna sila, ki nas uči kompleksnosti, dvoma, sočutja, predvsem pa sposobnosti, da ostanemo v pogovoru, ne da bi drug drugega razglasili za sovražnika.

V tem smislu kulturne ustanove, ki kulturo ne le predstavljajo, temveč jo vsak dan potrpežljivo varujejo, niso zgolj producenti dogodkov, ampak njeni tihi nosilci: spomin, delavnica in mirni trg skupnosti, kjer človek ni kupec, temveč udeleženec. V njih se srečata dve nujnosti, ki se na videz izključujeta, a se v resnici dopolnjujeta: tišina, ki ni praznina, temveč možnost – in srečanje, kjer kultura dobi obraz, glas in vprašanja. Tak prostor nastaja počasi, iz drobnih dejanj in pozornosti: iz odzivnosti na kulturne potrebe prebivalcev, na neizrečene lakote po smislu, po pripadnosti, po razumevanju sveta – in, navsezadnje, po lepoti, ki je včasih edina tolažba, drugič pa edina resnica, ki ji še zmoremo verjeti.

In ko govorimo o takšnih prostorih pri nas, govorimo tudi o Lavričevi knjižnici Ajdovščina: o hiši, ki ni zgrajena le iz zidov

in polic, temveč iz posluha za človeka in skupnost, iz povabila, da vstopimo – in ostanemo.

Ko se knjižnica vpenja v skupnost, ne "izvaja programa", temveč tke mrežo: med generacijami, med jeziki, med izkušnjami; med tistimi, ki pridejo po knjigo, in tistimi, ki pridejo po pogovor; med otrokom, ki šele odkriva, da je v zgodbi mogoče živeti več življenj, in odraslim, ki se v zgodbi ponovno spomni, da njegovo življenje ni le seznam opravkov. In potem je tu branje, to brezčasno, skoraj subverzivno dejanje: vzeti si čas, se umakniti iz toka dražljajev, sprejeti, da te bo stavek vodil in ne obratno. Branje ni hobi za redke; je vaja v svobodi, ker človeku vrača notranji prostor, v katerem se oblikujejo misli, ne refleksi.

Kultura, če jo mislimo resno, ni prireditev, ki jo "obkljukamo", in ni dekor, ki ga postavimo na oder proslav; je način, kako skupnost govori sama s seboj – včasih nežno, včasih ostro, vedno pa tako, da se ne odpove kulturi dialoga. Kultura nikoli ne prebiva »tam nekje« – živi natanko toliko, kolikor jo živimo mi: ko se vključimo, ko znamo prisluhniti, ko beremo, ko podpremo kulturo v vseh njenih pomenih in ko si sredi vsega praktičnega dovolimo užiti tudi tisto še kako potrebno širino duha, brez katere se življenje skrči na golo opravilo.

**Tina Velikonja, direktorica
Lavričeve knjižnice
Ajdovščina**

Lavričeva knjižnica Ajdovščina

Podkast 'Zgodba zate'

Lavričeva knjižnica Ajdovščina je z začetkom nove sezone obogatila svojo ponudbo kulturnih vsebin z novim podkastom **Zgodba zate**, ki je namenjen vsem generacijam poslušalk in poslušalcev. Podkast prinaša izvirne zgodbe in branja, zasnovana kot prostor umirjenega poslušanja, razmisleka in povezovanja.

V ospredju so pripovedi, ki nagovarjajo otroke, starše in stare starše ter ponujajo skupno izkušnjo poslušanja – doma, na poti ali pred spanjem. Zgodbe v

sebi nosijo raznolike moralne in vrednotne poudarke, obenem pa spodbujajo domišljijo, empatijo in ljubezen do jezika.

»Zgodba zate je naš odgovor na hiter tempo vsakdana. Z njo želimo povabiti k trenutku zbranosti in k poslušanju zgodbe, ki ne nagovarja le otrok, temveč celotno družino,« poudarjajo v Lavričevi knjižnici Ajdovščina. »Podkast razumemo kot naravno nadgradnjo knjižnične dejavnosti – knjiga ostaja v središču, le da jo tokrat ponujamo v zvočni obliki.«

Podkast je hkrati del širšega prizadevanja knjižnice za razvoj sodobnih, dostopnih kulturnih vsebin, ki presegajo fizični prostor knjižnice in segajo v vsakdan uporabnikov. Zvočni format omogoča, da zgodbe dosežejo tudi tiste, ki jim morda primanjkuje časa za branje, a si vseeno želijo kakovostne vsebine.

Podkast **Zgodba zate** je dostopen na spletnih in podkastnih platformah knjižnice. Vabljeni k poslušanju – zgodba vas že čaka.

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Na OŠ Draga Bajca Vipava smo v ponedeljek, 9. februarja, obeležili slovenski kulturni praznik s prireditvijo, posvečeno slovenski besedi in ustvarjalnosti. Osrednji del programa je bila dramatizacija dela Urška Andreja Rozmana – Roze, ki so jo učenci predstavili na izvirni, hudomušen in gledališko prepričljiv način.

Nastopajoči so z igro, govorom, petjem in gibom približali

besedilo tako najmlajšim kot tudi starejšim učencem ter dokazali, da je lahko sodobna dramatika zabavna in nas hkrati prisili k razmišljanju.

Prireditve so obogatile izvrstne glasbene točke šolskega benda, kitaristov, fantov četrtega razreda in Davida Preglja na klarinetu. Vsi so nas s svojo energijo in zavzetostjo navdušili.

Urška Kumar

Lavričeva knjižnica nadgrajuje svoje poslanstvo

V občinah raste mreža knjigobežnic

Lavričeva knjižnica Ajdovščina nadaljuje svoje poslanstvo spodbujanja branja in povezovanja skupnosti tudi onkraj knjižničnih sten. Na več lokacijah v občini smo postavili knjigobežnice – majhne hišice za izmenjavo knjig, ki bralcem omogočajo, da prosto vzamejo knjigo in vanjo položijo drugo po svoji izbiri.

Knjigobežnice so preproste, a izjemno močne zamisli: gre za majhne knjižne izmenjevalnice v lokalnem okolju, kjer lahko vsakdo vzame knjigo ali prinese svojo. Namen teh hišic je spodbujanje branja, dostopa do literature in medsebojnega deljenja knjig brez izkaznic, članarin ali rokov, pri čemer delujejo na sistemu zaupanja in prostovoljstva.

Ideja "vzemi knjigo, pusti knjigo" tako na preprost način odpira vrata svetovom zgodb in znanja, ki se selijo iz rok v roke in iz kraja v kraj. Takšni knjižni

kotički so po svetu znani tudi kot Little Free Libraries – prosto dostopne knjižne izmenjevalnice, ki temeljijo na vključevanju prebivalcev in spodbujanju druženja okoli skupne ljubezni do knjig.

Ključno pa je poudariti: knjigobežnic ne polnimo v knjižnici. Naša vloga je, da idejo podpremo, jo pomagamo umestiti v okolje in jo promoviramo. Knjige vanje prinašajo in izmenjujejo ljudje sami, kar še dodatno utrjuje

lokalno povezanost in občutek soustvarjanja bralne skupnosti.

Trenutno so knjigobežnice postavljene na več ključnih točkah:

- Za knjižnico ob Hublju
- na Colu,
- v Kavarni Ave,
- na Planini,
- v Vrtovinu in
- Vipavi.

V krajih prebivalcev in obiskovalcev pa že nestrpno pričakujemo še eno – v Vrhpolju, kjer se projekt razširja in odpira nove priložnosti za branje na prostem.

Knjigobežnice so tako več kot le zbirke knjig – so sredstva za povezovanje ljudi, izmenjavo idej in bogatenje kulturnega življenja povsod, kjer se zgodbe začnejo seliti iz rok ene generacije v roke naslednje.

Če želite sodelovati, je povabilo preprosto: vzemi knjigo, jo preberi in jo vrni ali prinesi svojo.

Vas Cesta ...

Kam čem dent? Kam čem dent?¹

V vasi Cesta, tam pri Jauhni, je bil en kmet, ki bi rad imel vso zemljo zase. Naskrivama je premikal mejne kamne. Sosedje so to zamerkali in so se z njim pravdali. Ma ta možak je imel sodnike podkupljene, ti so potegnili z njim in kmetje niso nič dosegli.

Ma tisti sleparski kmet je zbolel in umrl. Smrti ni mogel podkupit z denarjem ...

Po tistem, žetev je bila že mimo, se je en kmet kasno vračal iz malna, z žakljem moke na hrbtu. Nasproti mu je prišel en človek, tudi on je nosil nekaj težkega.

»Kam čem dent? Kam čem dent?« je stokal.

Kmet je prepoznal mrtvega sosedu, ustrašil se je, pustil moko kar tam in jo ucvrl proti domu.

Čez leto ali dve je ponoči šel tam mimo en mlad korajžen fant. Tudi on je zagledal moškega z bremenom na hrbtu.

»Kam čem dent? Kam čem dent?« je jamral ta.

»I, strejla, kjer si vzel!« je fantu prišlo kar samo iz ust.

Tisti moški je naenkrat izginil, fantu pa se je mudilo domov, kakor bi ga kdo žgečkal po podplatih.

Zjutraj so ljudje videli, da je mejnik spet na tistem mestu kakor pred leti.

Moža s kamnom na rami ni videl nobeden več ... (Cesta)

(Prirejeno po motivu, ki ga je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja zapisala Darja Kočvar, OŠ Dobravlje. Mentorica: Ksenija Trebovc. Povedal: Lovro Kočvar, r. 1912)²

Na Cejsti

»Kako se pišeš?« je Nekdo vprašal Nekoga.

»Štor ...,« je odgovoril ta.

»Kje si rojen?«

»V Kanalu ...«

»In kje živiš zdaj?«

»Na Cejsti ...,« je povedal vprašani³.

Cesta, Kanal, nekateri priimki – igriva besedna igra za ljudsko domiselnost. Seveda besede dobijo nov pomen, če jih zapišemo z malo, kot občna imena ...

Sicer pa je Cesta vas blizu Ajdovščine, sredi Vipavske doline. Navezuje se na Vipavski križ. V Križ Cestnarji hodijo tudi v cerkev, tam je pokopališče, v gradu je šola za nižje razrede in vrtec ...

Vas Cesta je prvič uradno omenjena v vojaškem zemljevidu (1763) – 'Naezesti'.

Deset strnjenih zaselkov razberemo v njej. Le v zaselku Petrgaluše je razvidna nekdanja pozidava, saj je vas zaradi požiga (glej nadaljevanje zapisa) med drugo vojsko izgubila prvotni

izgled.

Od kod ime – Cesta, naselje, ki je kar iz desetih zaselkov?

Cesta je pač vas ob cesti. Skoznjo že od nekdaj vodi prometnica, ki je danes še posebej prometna.

Cestnarji so živeli (in živijo) na prometnem prepihu. Že 1938 je vas dobila asfalt, ko se je tod peljal Mussolini. Še prej (1902) odprli še železnico. Artur Lipovž v knjigi Rudija Rustje o Vipavski železnici takole piše:

»... Imenovali so jo (vipavsko železnico, op.) tudi 'vipavski polž', / ... / saj je vlak včasih na kateri od postaj počakal, da so potniki popili pijačo⁴«.

A železniška postaja je imela tudi nakladalno rampo. Zaradi železnice pa so se razvili še obrt, trgovina in gostinstvo.

V knjigi Rudija Rustje lahko še preberemo avtorjeve besede: »Cesta je bila med prvo svetovno vojno zaledje Soške fronte; na Petrgalovšu so namestili vojaško bolnico, kjer je umrlo več sto avstrijskih vojakov – pokopani so na kriškem pokopališču. Vojna je zahtevala življenje enajst Cestnarjev, v vas so se zgrnili begunci. Za avstrijsko vojsko so prišli Italijani. Ti so poitalijančevali imena ter krajevna imena. Cesto so preimenovali v 'Strada'. Časi so se poslabšali, veliko Cestnarjev je odšlo za delom v tujino.«

2. junij 1944

Druga svetovna vojna ...

Na spomeniku so pod zvezdo vklesana imena: BAVČAR SLAVKO, FUČKA MIRKO, FIKFAK MIRO, BIZJAK PAVLA, BRATINA AVGUST, REBEK ANDREJ, REBEK MARJO, VELIKONJA Marija, ŽIBERNA ANTON, BEVK FRANC, BEVK PAVLA, BATIČ KARLO, BRENČIČ KARLO, BIZJAK MILKO, BIZJAK RIKO, MERMOLJA KRISTJAN, PAVLIČ LEOPOLD, ZGONIK ALFONZ, ŽIBERNA JOŽEF, ŠTOR AVGUST.

In spodaj je vklesano še: V SPOMIN BARBARSKEGA POŽIGA VASI CESTA, 2, 6. 1944.

Najbolj boleč je spomin na 2. junij 1944 ...

Ista imena so tudi na srednjem stebru spomenika⁵ ...

Spomin, ki je najbolj boleč ...

2. junij 1944 so Nemci (kot povračilo za partizanski napad na nemško kolono s tankom z italijansko posadko) požgali skoraj celo vas, zaplenili živino in premoženja.

Obkroženo s kamni, ki deloma tudi govorijo o dogajanju med drugo vojno, je tudi stebrasto znamenje, v katerega je vklesano:

**ŽIVELI ZA NAŠE STE LJUDI
VAŠ DUH NAJ V NAS
NAPREJ ŽIVI**

Če beremo še naprej, zvemo, da je znamenje postavljeno ANDREJU SIMČIČU, župniku, domoljubu in aktivistu osvobodilne fronte. Kamen pa so postavili krajski Ceste.

Na levi strani, na fotografiji, je kamen, na katerem je ime župnika Andreja Simčiča ... (Foto: F. Černigoj)

Po koncu vojne so krajski Ceste delali predvsem v ajdovski industriji.

Druga znamenja na Cesti

Kar nekaj znamenj je bilo postavljenih po osamosvojitveni vojni ali so bila v tem času obnovljena.

Ko sva spraševala po njih, sva z ženo šla tudi mimo Štorove gostilne, ki sicer zdaj to ni več, a je bila eno od središč dogajanja tu okrog. Naletela sva na Marjana Kravosa. Zelo je bil prijazen nama in je povedal tudi ...

V njej so trije reliefi ... (Foto: F. Černigoj)

Kapelica Pri Bonetu v Nemškarcu ... (Foto: Bogdan Bone)

Na sredi vasi je moderna betonska kapelica z velikim križem na hrbtni severni strani, obrnjenim proti cesti skozi vas. V njej so trije reliefi, na njih pa

Ob cesti proti Stomažu je kapelica iz prejšnjega časa ... (Foto: F. Černigoj)

motivi iz življenja svetih ljudi. Vsaj kolikor se lahko razbere skozi rešetkasta železna zaklenjena vrata.

Ob cesti proti Stomažu je kapelica iz prejšnjega časa, obnovljena pred nekaj leti. Tu lahko na okroglem ploščku preberemo 'skrivnostni' napis v nemščini – *Hier ruht in Frieden*⁶. Spodaj pa, pod zahajajočim (ali vzhajajočim?) soncem, ime: Anton Vidic, ki je 'ujeto' med dva datuma ... V kapelici je slika Matere Božje, pred njo pa je v kamnitem zidu nišasta kapelica s kipom, prav tako Matere Božje. Zakaj je v kapelici napis v nemščini? O tem sem spraševal tega in onega, verodostojnega odgovora nisem dobil. Kapelico pa je obnovil njen bližnji sosedi Ivan Košuta.

V zaselku Otkovše je križ z moderno oblikovanim Kristusom. Že iz napisa na križu zvemo, kdaj in čemu je bilo znamenje postavljeno: *S Kristusom v tretje tisočletje* ...

Ob stari cesti v Križ je kapelica

Sv. Ivana Nepomuka. Na Nemškarcu.

Na Nemškarcu (nekoč Nihezhoffen, poimenovanem po istoimenski rodbini), je bila tudi cerkva, ki je bila že davno opuščena. Pozneje so njene strešnike prepeljali v Ajdovščino, za prekritje Papirnice⁷.

Pri Bonetu v Nemškarcu pa je še ena kapelica, ki je postavljena v čast sveti Družini. Umeščena je v prostor kot del duhovne celote, saj je povezana z že omenjeno kapelico sv. Janeza Nepomuka in z Marijino kapelico na Mircah v Ajdovščini.

»Zamisel o njeni postavitvi je v naši skupnosti tlela že dolga leta. Posebej je to željo nosila v srcu pokojna mama Pavla. Končni odločitvi je botrovala preizkušnja hčerkinine bolezn.« (Iz nagovora Bogdana Boneta ob blagoslovu kapelice, 8. septembra 2025.)

In naj povem še ...

Z ženo greva večkrat po poti okoli Vipavskega Križa. Ustaviva se pri novem domu krajanov na Cesti in greva najprej pod avtocesto, nato po pešpoti okoli Vipavskega Križa. Zgodaj spomladi zavijeva tudi v gozd proti Dobravljam, v Mišje brdo, da se nagledava zvončkov.

Še večkrat pa jih greva gledat v Tokaj, proti Lokavcu, za vasjo Cesta.

In prav zdaj je še čas za te snežno bele kimavčke ...

Franc Černigoj

¹ Primerjaj pesem Antona Aškercu: Mejniki.

² Franc Černigoj: Javorov hudič. ČZP Kmečki glas, Ljubljana 1988.

³ Že ponarodela ljudska anekdota. Večkrat jo je povedal Cestnar Ivan Mermolja ...

⁴ Pred kratkim so po več letih železniško povezavo med Ajdovščino in Novo Gorico spet odprli. Tudi za potnike.

⁵ Avtor spomenika je kipar Marko Pogačnik.

⁶ Hier ruht in Frieden (nem.) – Tu počiva v miru ...

⁷ Rudi Rustja: Naselje Cesta; Cesta, 2003. Tudi večina drugih podatkov je iz te knjige.

Ali pa s panojev v krajevnem domu na Cesti. In iz nagovora B. Boneta ob blagoslovu kapelice Pri Bonetu.

Konec enega življenja - začetek drugega, večnega ...

- ob rob 8. februarju in drugim spominskim dnevom in letom naših velikih osebnosti

Večkrat sem že slišal pomisleke o praznovanju obletnic smrti velikih osebnosti našega naroda in domovine. Moram iskreno reči, da me vedno znova začudijo. Sem se že tudi oglasil, ne sicer javno, pač pa v dopisnem ali ustnem pojasnjevanju mojih stališč posameznikom, ki težko sprejemajo praznovanje obletnic smrti.

Sam v tem vidim nekaj povsem smiselne in logične. Srčno si želim in upam, da je moje mnenje utemeljeno.

Ko se človek rodi, je nepopisan list, t.i. 'tabula rasa'. Ne vemo, kaj bo iz njega. Ko pa zaključi svoje zemeljsko življenje ali kmalu nato, je praviloma že znano, kaj je bil, kaj je dosegel, kaj je ustvaril. Če se izkaže, da je bila neka oseba duhovna veličina iz različnih zornih kotov, postaja in ostaja del nas, na drugačen način prisoten v občestvu. Ravno zato, ker ga je neizprosno dejstvo telesne smrti iztrgalo iz občestva živih,

se njegovo življenje duhovno nadaljuje - začne se spomin nanj, nosimo ga s seboj in ga prenašamo na naslednje rodove, postane del zgodovinskega spomina neke ožje ali širše skupnosti, naroda, države.

Tak spomin se, predvidevam, naslanja tudi na krščanska izročila in prakso Cerkve. Treba se je ozreti v tradicijo koledarskih in liturgičnih spominov na svetniške osebnosti. Datum spomina nanje je vedno (z zelo redkimi izjemami) dan njihovega prehoda v večnost, se pravi sklep njihovega zemeljskega življenja. Na tak način že stoletja krščansko okolje obhaja svetniške godove, praznike in slovesne praznike, vsako leto znova, s spominom na njihove kreposti in zasluge.

Slovenski kulturni in državni praznik - Prešernov dan praznujemo na dan obletnice pesnikove smrti.

France Prešeren bi v vsakem primeru enkrat umrl. Dan

njegove smrti pa ne more biti dan žalovanja, sploh po 177 letih. Žalostno bi bilo, hudo žalostno, če bi ga prezrli, če bi utonil v pozabo in se ga ne bi spominjali kot enega največjih sinov našega naroda in domovine. 8. februar je vsepovsod, kjer živimo Slovenci, svečan dan, dan ponosa, dan za slovesnosti in občutena praznovanja. Zakoreninjen je v našo zavest kakor malokateri dan v letu. Poleg tega ima še to srečo, da ga (vsaj do zdaj) še niso 'vzeli v kremplje' vsiljivi trgovci in potrošniška navlaka. Ne znam si predstavljati, da 8. februarja ne bi bilo več - kot državnega praznika slovenske kulture. Še celo v koledarsko zaporedje praznikov (z dela prostimi dnevi) se lepo poda: v ravno pravem času je umeščen kot zlahtni biser, ki zasveti v sicer daljše obdobje med novim letom in velikonočnim praznovanjem. 8. februar je 'ikona' in je 'zakon' in prepričan sem, da bo tak tudi ostal. Kako je mogoče - in še enkrat - kako je mogoče, da se nekateri ob tem spotikajo samo zaradi tega, ker je ta dan France Prešeren odšel s tega sveta (verjamem, da ni pogubljen, če uporabim krščansko verovanje!)? Kaj roji po glavah nekaterih rojakov? Kakšno je stanje duha med posamezniki in združbami, ki osporavajo določitev in praznovanje 8. februarja za slovenski praznik kulture? Srčno upam, da so vendarle v manjšini.

Ne želim spodbujati razmišljanja 'poklicanih glav' in razpihovati isker 'prevratniških' misli, ki bi najraje ta dan izbrisale za namen, kateremu služi že dolga desetletja. Svoje mnenje pa bom zagovarjal z vsakim, s katerim imam priložnost - do zadnjega ...

Partizanski organi se proti koncu vojne leta 1945 niso pomišljali ta dan izbrati za kulturni praznik in zakonodajna oblast nove slovenske države je ravnala podobno, ko je novembra leta 1991 sprejemala zakon o

dnevu Franceta Prešerna, kot 'veselemu dnevu kulture' - naj ostane, tak kot je. Zaradi takega poimenovanja tega dne pa ni 8. februar prav nič 'žalosten dan' - če bi pač nekateri radi naredili dvojno razsežnost ali občutje obeh dni. Nasprotno, še bolj dostojanstven je, tako čutim!

Končno, kar redno potekajo spominske slovesnosti v čast našim pomembnim osebnostim ob obletnicah njihovega prehoda v večnost - širom po naši deželi in med rojaki v zamejstvu in po

državnih praznikov in dela prostih dnevih!

Naši predniki so dan spomina na velikana Prešerna postavili na dan njegovega odhoda s tega sveta. Spominjanja tega dne so, kolikor vem, potekala že dosti pred razglasitvijo praznika leta 1945.

Zakaj je nekaterim lahko to kamen spotike - ne vem, ne vem ...

Da ne bo pomote - nič nimam proti 3. decembru, rojstnemu

svetu. Tudi naše državne oblasti določajo kar cela leta spomina na posamezne velikane naroda - ob okroglih obletnicah smrti. Spomnimo se na Cankarjevo, Tavčarjevo, Maistrovo leto, pa še katero bolj oddaljeno. Prav letos tudi Kosovelovo leto.

Naj živi večno 8. februar, Prešernov dan, slovenski kulturni in državni praznik, naj bo vedno domoljubno in ponosno praznovan!

Jurij Rosa

Rubrika strokovne vodje za turizem Nova Gorica in Vipavska dolina

Naša dolina, naš turizem

Digitalna dostopnost – prvi korak k vključujočemu turizmu

Foto: Jan Čermelj

Javni zavod za turizem Nova Gorica in Vipavska dolina je partner čezmejnega projekta **DATIS – Digitalni pionirji vključujočega turizma**, ki ga sofinancira Evropska unija v okviru Programa Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021-2027. Projekt povezuje turistične organizacije, strokovnjake za

dostopnost in organizacije, ki zastopajo osebe z različnimi oviranostmi, z jasnim ciljem: izboljšati digitalno dostopnost turističnih vsebin in s tem omogočiti enakovreden dostop do informacij vsem.

Digitalni turizem je danes pogosto prvi stik obiskovalca z destinacijo. Če spletne strani,

rezervacijski sistemi ali digitalne vsebine niso dostopne, je uporabnik izključen, še preden sploh pride na destinacijo. Digitalna dostopnost zato ni nišna tema, temveč temelj kakovostne in sodobne turistične ponudbe.

V okviru projekta smo v letu 2025 brezplačno izvedli analizo digitalne dostopnosti za 50 turističnih ponudnikov iz Nove Gorice in Vipavske doline. Analize so pokazale, da večina ponudnikov uporabnikov ne izključuje namenoma, temveč predvsem zaradi nepoznavanja smernic in dobrih praks. Povprečna digitalna dostopnost analiziranih slovenskih turističnih spletnih strani znaša 37 %, kar pomeni, da več kot 60 % osnovnih elementov dostopnosti manjka ali ne deluje ustrezno.

Med najpogostejšimi težavami so manjkajoči opisi slik (ALT besedila), odsotnost podnapisov pri videih, neustrezen barvni

kontrast, otežena uporaba strani brez miške ter nepregledna navigacija. To neposredno vpliva na uporabniško izkušnjo, število povpraševanj in uspešnost rezervacij.

10. februarja 2026, smo v Zelenem vstopnem centru Lijak izvedli brezplačno delavnico o digitalni dostopnosti, kjer smo skupaj z vodilnim partnerjem Beletrina predstavili osnovne principe digitalne dostopnosti, pregledali rezultate analiz ter ponudnikom pokazali konkretne, cenovno dostopne rešitve za izboljšave. Poseben poudarek smo namenili tudi zakonodajnim obveznostim, saj Zakon o dostopnosti produktov in storitev za invalide od junija 2025 zavezuje tudi zasebni sektor.

Dobra novica je, da je številne izboljšave mogoče izvesti hitro in z minimalnimi stroški: dodati opise slik, zagotoviti ustrezen kontrast med besedilom in

ozadjem, omogočiti uporabo strani s tipkovnico, vključiti podnapise pri videih ter poskrbeti za jasno in pregledno strukturo vsebin. Kar je razumljivo, jasno in dostopno za najbolj ranljive skupine uporabnikov, je boljše za vse.

Digitalna dostopnost ni birokratska zahteva, temveč del digitalnega gostoljubja. Če uporabnik ne more dostopati do informacij, ne more postati vaš gost.

Za dodatne informacije o projektu DATIS in možnostih izboljšanja digitalne dostopnosti se lahko ponudniki obrnejo na Beletrino (dostopnost@beletrina.si) ali obiščejo spletno stran projekta: www.ita-slo.eu/datis.

Katja Kralj, strokovna vodja za turizem, Zavod za turizem Nova Gorica in Vipavska dolina

Partizanski preboj na Vojskem aprila 1945

Sekcija Kulturno zgodovinskega društva Franc Rozman Stane za Primorsko je konec novembra na Otlici izpeljala pogovorni večer o zadnji nemški ofenzivi na Trnovski planoti z naslovom Winter ende na pomlad 1945. Med vabljenimi govorniki je bil tudi Andrej Bolčina, po rodu z Otlice (Drežče Zahribarski), ki je kot petnajstletnik sovražno ofenzivo preživel in je z občinstvom delil svoje spomine. Zapisane spomine je poslal tudi na Latnik:

»Pišem, kar pomeni, da še živim. Pišem o spominih na dan pred več kot 80 leti, ko so mi vile rojenice podarile še eno življenje in sem v nekaj urah doživel preobrazbo iz otroka v odraslo osebo. To je bil najbolj 'zgoščen' dan v mojem življenju.

Bilo je 1. aprila 1945, zgodaj, ko je jutranja zarja preplavljala Trnovski gozd in vasi ter zaselke na severnem Primorskem. Krščanske duše teh krajev so pripravljale praznja oblačila za obisk bogoslužja, kajti bila je velikonočna nedelja in ta dan je podarjen življenju, je dan čudežnega vstajenja. Pa ni bilo tako. Mnogi so se prebudili v smrt. Čudežev pa ni bilo. Ustreljeni, zadeti od granat ali bomb so negibno obležali, razmetani po gmajnah in nihče se ni dvignil k novemu življenju. Le njih imena so kasneje zapisali na kamne skupnega pokopališča tam v tihoti Gačnika. Med njimi sta tudi dva narodna heroja: Anton Šibela - Stjenka in Mirko Perc - Maks, vodja obveščevalne službe (VOS) IX. korpusa NOB. Maks je s svojimi obveščevalci zaznal

nekatero šibke točke v obročih in zasedah sovražnika in prav tam so se naše enote prebile na svobodna ozemlja. Žal je za to daroval življenje. Karkoli si danes mislimo o VOS-u, dejstva govorijo sama zase. In moje pričevanje je eno izmed teh dejstev. Stojim za vsako besedo.

Zima 1944/45 je tudi pri nas pokazala razpoke v monolitnosti 'nepremagljive' nacistične falange. In tudi najbolj zagrizeni podporniki Hitlerjeve nove ere so spoznali, da se 'tretji rajh' sesuva v maloro. Zavezniki so napredovali proti Nemčiji z vseh strani. Pritisk umikajočih nemških enot na ozemlje Slovenije je bil čedalje večji. Zlasti je bilo treba zaščititi in 'očistiti' prometnice ob reki Soči in dalje proti Avstriji. Glavno

fašiste in bataljon slovenskih domobrancev, ki je prišel iz Ljubljane pod poveljstvom Rupnikovega sina.

Operacija 'Zima' je imela več faz, zadnja faza, v marcu in aprilu 1945, je bila posebej obsežna in s pomenljivim imenom 'Winter Ende' (konec zime). Iz obroča v obroč, iz zasede v zasedo, nenehna zasledovanja, hajke, pogoni, požigi hiš in celih vasi, pregoni civilistov, otrok in starčkov, streljanje talcev. Vse to je bilo na programu sovražnika, ki je v besnem krču poražene vojske še poslednji stresal sovraštvo na nedolžne prebivalce obubožane, razdejane in zatirane Primorske. Razmerje bojujočih se sil je bilo 1:10 v korist sovražnika.

Moja enota – Zaščitna četa PNOO za Trst in Slovensko primorje je konec marca 1945 taborila na Predmeji nad Ajdovščino. V varstvo nam je bilo zaupano vodstvo oblastno – političnih organov Severne Primorske s pisateljem – predsednikom Francetom Bevkom na čelu. Nemci so iz Gorice poskušali priti na Goro preko Čavna in z Lokvi po Trnovskem gozdu. Uspešno nas je branila XXX. divizija. S Cola so Goro obkoljevale druge SS enote, ki pa jih je na bojni črti Binčuša in Sinjega vrha zadrževal 'ruski bataljon' iz sestava enot IX. korpusa. Zaščitna četa z

oviro je predstavljal IX. Korpus. Tržačan Odilo Globočnik, imenovan tudi menedžer smrti (Rižarna!), je organiziral ostanke SS enot nemške vojske in bežeče kvizlinge tedanje Evrope: četnike, kozake, vlasovce, salojske

varovanimi osebami je večkrat poskušala prebiti blokado in se umakniti na varnejša območja. Tako smo zvečer odšli na pot, hodili po gozdu celo noč, zjutraj pa smo se vrnili na izhodišče – na Predmejo, ker je bil preboj preveč tvegan.

Na velikonočno soboto, 31. marca 1945, je padla odločitev. Vodstvo PNOO za Trst in Slovensko primorje je treba spraviti na varno za vsako ceno. Kratke priprave za pohod in vzela nas je noč. Le ožje vodstvo je vedelo, kam gremo. Stroga tišina, primerna razdalja med borci. Gozdne poti in tema so nam bile v oporo. Jaz sem se držal starejšega brata, že prekaljenega partizana, ki me je vzel v varstvo.

Korakal sem za njim in ga vsake toliko časa potipal za nahrbtnik in oba sva vedela, da sva še skupaj. Tema in grobna tišina. Le kakšen neroden udarec puškega kopita ob kamen, ko se je borec spotaknil na korenini. Ali pa je mula, obložena s kotlom na hrbtu, zadela ob deblo bukve ob poti. Noč je hitro minila. Hoja me ni utrujala, bil se utrjen, hoje navajen. Kondicijo sem dobil pri paši drobnice.

Jutro, 1. aprila, na veliko noč leta 1945, se je vojskarska planota odprla pred nami. Nekoliko odreeneli od neprespanske noči

so si borci brisali solzave oči, popravljali opremo na ramenih in iskali primerne prostore za počitek. Nenadoma pa, brez opozorila, strelski ogenj na nas iz vseh kotov in smeri. Sovražnik nas je zvalil na čistino, na gmajno brez kritja. Okrog nas je pokalo, ogenj s cevi orožja je pošastno bruhal smrt izza grmovja, skal in drugih zaklonišč. Mi pa smo ležali po tleh, se plazili, bežali od zaklona do zaklona. Reševal se je vsak sam, kajti vsak odpor bi bil brezupen.

Kaj se je v resnici dogajalo okrog nas, se takrat nisem zavedal. Nisem poznal kraja in nisem niti vedel, kje smo. V spominu mi je ostal dogodek, ki ga je sprožila četna mula. Žival je izgubila kotel, ki ga je vestno prenašala celo noč. Ogromna posoda se je kotalila v neko grapo in povzročala tak hrup, da so celo Nemci prekinili streljanje, ker niso vedeli, kaj je 'banditska zalega' sprožila nadnje. Tisti hrup in trenutno paniko bi lahko primerjali z zloglasnim in skrivnostnim 'zvočnim topom' na protestih v Beogradu!?

Uro ali dve, kdo bi vedel koliko časa, ker je čas takrat čisto drugače tekkel, sem se boril na dveh frontah. Ena je divjala v moji duši med brezupnim strahom pred smrtjo, ki je prežala name z vseh strani, in prirojenim nagonom za ohranitev življenja. Zahvaliti se moram slednjemu, ker sem se sredi dneva znašel v dolini na cesti nekje pod Vojskim. Bil sem še vedno v 'enem kosu', s puško v rokah in nahrbtnikom na ramenih. To dvoje v moji lasti je pomenilo, da sem si dobro

zapomnil lekcijo tovarišev v enoti, ki so mi govorili: »Če v hajki odvržeš puško in nahrbtnik, je isto, kakor bi odvrigel življenje.« Pa še to so mi dejali tovariši: »Časi so taki, da šteje vsaka puška, tudi če je bila zamenjana za pastirsko palico!« Vsi ti, takrat megleni prebliski, so me opogumili in samozavest se je vrnila. V mojih mislih se je otrok prelevil v odraslo osebo – v partizana, v bodočega vojaka slovenske vojske. Tako sem si takrat predstavljal moj prispevek k naši svobodi. Med potjo z Vojskega navzdol se mi je pridružil starejši soborec

in me vzel v varstvo. Bil je dober človek. Vzel je pest suhih krljev iz žepa in mi jih ponudil. Krlji so bili tako slastni in hranljivi, da se mi je vrnila tudi izgubljena moč. S tovarišem sva preživela noč v odtočnem jarku pod cesto, ker sva že proti večeru zaznala, da se z Banjške planote čez Kobiljo valijo sovražne nemške enote. Kolesje vozil in vojaški koraki so ropotali celo noč čez najini glavi. Zjutraj pa je bilo vsega konec. Nemška umikajoča vojska se je vkrcavala na vlake, ki so vozili proti Avstriji in v Nemčijo. V Dolenji Trebuši se nama je pridružilo še nekaj tovarišev – soborcev, ki so vedeli, da je zborna mesto na Šentviški planoti. Ob krljih iz tovariševga žepa sem čez nekaj dni prispel na Šentviško planoto, kjer sva se ponovno sešla z bratom. Oba srečna, da sva še živa.

Koliko dni smo se zadrževali na Šentviški planoti, ne vem. Vem le to, da smo bili lačni, ker hrane tudi po vaseh ni bilo. Potem pa je nekega dne padla komanda, da ob malo večji jasi postavimo kresove. Ko se je znočilo, smo kresove zakurili in priletela so zavezniška letala, ki so 'z neba' odvrгла živila, orožje in strelivo, oblačila in saniteto.

Spomnim se hlebčka kruha iz bele moke, ki sem ga dobil naslednje jutro. Nosil sem hlebček v rokah, da se je pohladi. Potem sem ga robkal, skorjo in grizljaj za grizljajem, počasi, da je prazen želodec sprejel obremenitev.

V Dolenji Trebuši so sledile priprave za odhod v Trst. Toda to je že druga zgodba.

Andrej Bolčina, Ljubljana

Veterinarska bolnica Vipava

IVAN PRINCES s.p.
Gradiška c. 10
5271 Vipava
SLOVENIJA

tel.: 05/36 44 390
fax: 05/36 44 393
veterina.vipava@siol.net

mag. Anton Lavrenčič dr. vet. med.

041 671 170

Matej Hosta dr. vet. med.

031 612 777

Veronika Budin dr. vet. med.

051 321 368

Larisa Bukovec dr. vet. med.

041 717 170

Naši zbori pojo 2026

Vokalna skupina Grlica Budanje

Na letošnjo revijo odraslih pevskih sestavov, v izvedbi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti območna izpostava Ajdovščina, se je prijavilo 17 (nastopilo 16, zaradi bolezni en zbor odpovedal nastop) pevskih sestavov Vipavske doline in skupaj čez 300 pevcev. Letos so se prvič na reviji predstavili pevci Slovenskega vokalnega kvarteta in dva dirigenta - Walter Lo Nigro in Marko Sancin, ponovno pa so se vrstile pevke Vokalne skupine Segno iz Vipave.

Na valentinovo in pustno soboto, 14. 2. 2026, so se v Kulturnem domu v Vipavi predstavili Lovski pevski zbor Zlatorog Vipava, Dramsko pevka skupina Zarja DU Ajdovščina, Vokalna skupina Grlica Budanje, Mešani mladinski pevski zbor Srečko Kosovel Ajdovščina, Mešani pevki zbor Primorje Ajdovščina, Moški pevski zbor Vinograd Vrtovin, Vokalna skupina Segno Vipava in Mešani pevski zbor Duri Col.

Naslednjega dne so se v Dvorani prve slovenske vlade v Ajdovščini zvrstili Ženski pevski zbor Večernica DU Ajdovščina, Moški pevski zbor Napev Batuje, Slovenski vokalni kvartet, Moški

pevki zbor Razpotje Col, Oktet Sotočje Črniče, Vokalna skupina Šumljak Budanje, Moški pevski zbor Srečko Kosovel Ajdovščina in Komorni zbor Ipavska Vipava.

Revijo je po strokovni plati spremljala Andreja Martinjak, ki je po zaključenih koncertih v pogovoru z dirigenti praktično svetovala glede nastopa in izvedbe programa. Njen prvi vtis po končanih koncertih pa je bil, da je na Vipavskem veliko dobrih pevskih sestavov, ki iz leta v leto kažejo vse boljše izvedbe, kljub temu, da so se nekateri sestavi v letošnji sezoni pomladili ali pa zamenjali zborovodje in umetniške vodje. Vsekakor pa pripomorejo k njihovi kakovostni rasti tudi intenzivne vaje z zborovsko strokovnjakinjo Jerico Bukovec, ki jih že drugo leto omogoča JSKD OI Ajdovščina.

Ob zaključku revije gre zahvala vsem poslušalcem, ki so napolnili obe dvorani in z gromkimi aplavzi nagradili vse nastopajoče. Hvala tudi vsem pevkam in pevcem ter dirigentom in umetniškim vodjem za trud in doprinos k ohranjanju zborovskega petja.

Katarina Volk,
foto Jasna Hlad

Vabilo lastnikom hrastovih dreves

V sklopu projekta ZAKRAS2 se znotraj območij Natura 2000 Dolina Branice (SI3000225) išče lastnike zemljišč, na katerih so stara hrastova drevesa, ki bi se jih puščalo naravnim procesom, saj so ugodni habitat strigoša/hrastovega kozlička (*Cerambyx cerdo*). Za vsako drevo bo z lastniki sklenjeno pogodbeno varstvo, v sklopu katerega bodo prejeli finančno nadomestilo.

V poštev pridejo stara osončena drevesa na gozdnem robu, debelinskega razreda B (premer debla 30-49 cm) ali C (premer debla 50 in več cm) znotraj meja območja Natura 2000 Dolina Branice – v občini Ajdovščina so to kmetijska zemljišča v KS Brje,

Šmarje, Gaberje in Planina, v občini Vipava pa KS Erzelj, Goče in Podraga.

Višina nadomestila je odvisna od ocenjene prostornine lesa, pri čemer bo upoštevana enotna vrednost 65 €/m³. Išče se 10-20 dreves.

Prijave za sodelovanje zbirajo do 28. februarja 2026 po e-pošti jana.preradovic@zrsvn.si. Po prijavah bodo sledili terenski sestanki in ogledi dreves.

Projekt ZAKRAS2 je sofinanciran s strani Evropske Unije (Evropski sklad za regionalni razvoj) ter Republike Slovenije (Ministrstvo za naravne vire in prostor).

Celestial 2026 – plesni dogodek ADC, ki postaja tradicija

Plesni center ADC je 10. januarja 2026 uspešno izvedel plesno predstavo Celestial 2026, ki vse bolj utrjuje svoj položaj kot prepoznaven in težko pričakovan plesni dogodek v lokalnem in širšem prostoru. Predstava je tudi letos združila vrhunsko plesno izvedbo, raznolike plesne sloge ter močno povezano plesno skupnost.

Celestial je potekal pod vodstvom in kreativnim vodenjem Leje Messec, ki s svojo vizijo in dolgoletnim umetniškim koreografiranjem dobro sodeluje z vodjo domačega plesnega centra ADC, Alice Stojko Salju.

Na odru so se večinoma predstavili plesalci domačega kluba ADC, pridružili pa so se jim tudi izbrani plesalci iz drugih plesnih šol, ki so skupaj

ustvarili dinamičen, energičen in vsebinsko bogat večer. Občinstvo je lahko spremljalo raznolike koreografije, ki so prepletale sodobni ples, urbane stile in izrazno gibanje.

Pod koreografije in izvedbo so se podpisali koreografi in plesalci Plesnega centra ADC: Leja Messec, Blaž Kolar Tratnik, Kiara Arandelović Brana, Taja Komac, Nara Arandelović Brana, Veronika Knafelc, Magdalena Babić, Nick Keber, Evelin Bajc, Karin Fikfak, Lovro Zajc, Matic Kolar Tratnik, Tine Oblak, Jon Ličen in Tim Vodopivec.

Posebno dodano vrednost so dogodku prinesli tudi gostujoči koreografi in plesne skupine, ki so s svojimi avtorskimi točkami obogatili program: Brin Jugović, Madafunkers in Tjaša Stojanoski.

Celestial 2026 je znova potrdil, da ne gre zgolj za plesno predstavo, temveč za celosten umetniški projekt, ki povezuje ljudi, spodbuja ustvarjalnost in krepi plesno kulturo v lokalnem okolju.

Izjemni dosežki VDC Ajdovščina – Vipava v teku na smučeh na Rogli

Športniki iz VDC Ajdovščina – Vipava so se 12. februarja udeležili turnirja v smučarskem teku, ki je potekal na Rogli v organizaciji Specialne olimpijade Slovenije. Domov so se vrnili z izjemnim uspehom – osvojili so eno zlato in dve srebrni medalji.

Tekmovanje je potekalo v športnem in spodbudnem vzdušju ter je bilo del rednega programa Specialne olimpijade, ki omogoča športno udejstvovanje oseb z motnjo v duševnem razvoju. Namen tovrstnih dogodkov ni le tekmovalstvo, temveč predvsem vključevanje, krepitev samozavesti, razvijanje vztrajnosti ter doživljanje občutka pripadnosti in uspeha.

Posebnost tekmovalcev Specialne olimpijade je sistem izenačevanja tekmovalcev glede na starost in sposobnosti, kar zagotavlja pravične pogoje za vse udeležence. Tako lahko vsak posameznik pokaže svoje znanje in napredek v spodbudnem ter varnem okolju.

Športniki iz VDC Ajdovščina – Vipava so na Rogli dosegli

odlične rezultate. Zlato medaljo je osvojil Uroš, srebrni medalji pa sta si priborila Matej in Janez. Njihovi uspehi so rezultat vztrajnih treningov, močne volje in predanosti.

V VDC Ajdovščina – Vipava so na svoje športnike izjemno ponosni. Takšni

dosežki dokazujejo, da je šport pomembna priložnost za osebno rast, sklepanje prijateljstev ter preseganje lastnih meja. Hkrati pa pomembno prispevajo k večji prepoznavnosti vključevanja in enakih možnosti v lokalnem okolju.

Foto: VDC Ajdovščina - Vipava

Vipavke ostajajo neporažene v ligi LWB!

Mlade košarkarice Vipave so se s turnirja lige LWB U15 (League Without Borders) 31. januarja na Hrvaškem vrnile neporažene. V Čakovcu so prikazale zrelo in pogumno igro ter z dvema zmagama naredile velik korak proti zaključnemu turnirju najboljše četverice in borbi za medalje. Ekipa tako ostaja neporažena in dokazuje, da sodi med najmočnejše ekipe tekmovanja. KK Vipava je trenutno na lestvici prva s šestimi zmagami.

Na prvi tekmi so Vipavke že od prve minute prevzele pobudo. Z agresivno obrambo in hitrimi protinapadi so hitro povedle, prednost pa iz četrtine v četrtino le še povečevale. Fizično močnejše

in višje Zagrebčanke niso našle odgovora na ekipno igro Vipave, v kateri so priložnost dobile prav vse igralk, ki so ohranjale visok tempo igre do konca srečanja.

Rezultat: ŽKK Orka Zagreb 26:64 Vipava (četrtine: 6:18, 8:17, 5:15, 7:14)

Drugo srečanje je prineslo povsem drugačno zgodbo. Vipava je hitro povedla in v drugi četrtini vodila že za 15 točk, nato pa je sledil padec zbranosti. Borbene domačinke so se vrnile v igro in celo prešle v vodstvo. V napeti končnici se je bil boj za vsako žogo. Kljub temu, da žoga nikakor ni hotela skozi obroč, so Vipavke ohranile mirno kri in ob bučni podpori s klopi in tribune z odločilnimi koši v zadnjih sekundah prišle do zaslužene zmage.

Rezultat: Vipava 43:38 ŽKK Radost Čakovec (četrtine: 14:7, 12:8, 8:13, 9:10)

Izjava trenerke, Kaja Kopačin: »Na prvi tekmi smo že v uvodnih minutah pokazali močno in agresivno igro, ki smo jo ohranjali skozi celotno srečanje. Vsaka igralka je nadaljevala v enakem ritmu, kar nam je omogočilo nadzor nad igro.

V drugo tekmo smo vstopili preveč zaspano, zato smo iz vodstva padli v izenačenje. V

ključnih minutah so se punce zbrale, pokazale pravo energijo in naredile razliko za zmago.«

Za Vipavo so nastopile: Žana Jež, Erin Kompara, Tinkara Klančnik, Meta Rener, Lana Volk, Živa Mohorčič, Zoja Prah Peljhan, Lana Ristovska, Lara Pušnar in Tina Purkart.

Zadnji turnir lige LWB U15 bo 14. marca v Vipavi, kjer se bodo pomerile tri še neporažene ekipe. Vipava bo gostila Felix Zasavje in ekipo KK Rovinj. Ta turnir bo odločil vrstni red na vrhu lestvice ter prinesel vstopnice za zaključni turnir in boj za medalje.

Prva tekma, zlate stopničke

VDC Ajdovščina – Vipava zmagovalec Balinarske lige prijateljstva

Balinarska dvorana v Sežani je bila 23. januarja 2026 prizorišče slavnostnega zaključka Balinarske lige prijateljstva 2025, v kateri so tekmovali VDC-ji primorsko-notranjske regije. VDC Ajdovščina – Vipava je sezono sklenil na samem vrhu lestvice in osvojil skupno prvo mesto.

Zmagovalci: Andrejka, Miloš, Uroš, Matej in Tomaž. Foto: VDC Ajdovščina - Vipava

V ligi je v letu 2025 sodelovalo 10 ekip iz Slovenije in Italije, med njimi tudi dve zamejski ekipi ter ekipa iz Trsta. Tekmovanje je potekalo skozi vse leto na različnih prizoriščih – v balinarskih dvoranah in na zunanjih baliniščih – ter združevalo šport, sodelovanje in prijateljstvo med sorodnimi ustanovami.

Zaključni dogodek v Sežani se je začel s kulturnim programom, ki so ga pripravili pevci zbora Doma na Krasu, sledila pa je slovesna podelitev medalj. Odličja je tekmovalcem podelila vrhunska slovenska balinarka Jacqueline Košir, ki je z udeleženci delila tudi nekaj spodbudnih besed.

Ekipa VDC Ajdovščina – Vipava je skozi celotno sezono

nizala odlične nastope in z zanesljivo igro ter borbenostjo – in tudi kančkom športne sreče – presenetila celo samo sebe. Andrejka, Miloš, Uroš, Matej in Tomaž so z velikim ponosom v roke sprejeli zmagovalni pokal, ob tem pa še posebno nagrado – nov komplet balinarskih krogel, ki bo poskrbel za dodatno motivacijo pri prihodnjih treningih in tekmovanjih.

Zaključek dogodka je potekal v izjemno sproščenem in veselem vzdušju. Za glasbeni del je poskrbel Jože Potrebueš, ki je z energičnimi, ponarodelimi uspešnicami skupine Čuki razveselil vse prisotne. Dvorana je zadonela v petju, plesu in smehu, praznovanje pa se je zaključilo še s torto, okrašeno v balinarskem slogu – s štirimi čokoladnimi krogli.

Balinarska liga prijateljstva ni le športno tekmovanje, temveč predvsem priložnost za druženje, povezovanje in izmenjavo dobrih praks med VDC-ji. Šport udeležencem prinaša veselje, samozavest in nove izzive.

V soboto, 7. 2. 2026, se je na svojo prvo tekmo odpravila mala pionirska skupina Plesnega kluba El1 z imenom Hyprs. Udeležila se je master dance festivala - Lukec open. Vdušje je bilo izjemno, pričakovanja niso bila velika, saj smo na tekmo šli z novo skupino po nove izkušnje. Malo nervoze in že so bila na vrsti dekleta. Energija je bila odlična in punce so zares odtrgale na plesišču. V mali skupini plešejo Anika Bratina, Izabela Kavčič, Ivana Jež, Žaklina Knežević, Radmila

Hristova, Manca Volk in Brina Koren. V konkurenci sedmih malih skupin so osvojile najvišje, 1. mesto in dan zaključile z zlato uvrstitvijo.

Čestitke dekletom in seveda tudi trenerki Taji Mramor, ki je skupino pripravila na prvo tekmo. V tej sezoni jih čaka še kar nekaj nastopov, tako da držimo pesti še naprej!

Hvala tudi vsem staršem za zaupanje in vsem zunanjim, ki nas podpirate! Vaše pohvale, vzpodbude zares veliko pomenijo.

Marec – med koreninami ter obrazi sedanosti in prihodnosti

Marec v Lavričevi knjižnici znova odpira prostor za zgodbe, ki rastejo iz domačega okolja, a segajo daleč prek njegovih meja. V ospredje postavljamo domoznanske teme in oblike, ki zaznamujejo ali so zaznamovali našo skupnost – ter besedo kot temelj spomina, identitete in prihodnosti.

Začenjamo s predstavitvijo knjige o Juriju Gustinčiču – velikem slovenskem novinarju. Njegova mati Anica Lokar je bila sestra Danila Lokarja, uglednega ajdovskega zdravnika in pisatelja, zato se v tej zgodbi velika svetovna prizorišča nežno in pomenljivo vračajo k našim koreninam. Knjiga *Zadnja leta Jurija Gustinčiča*, ki jo je napisala pravica Martina Golob, prinaša osebno, toplo pričevanje o zadnjih desetletjih njegovega življenja – o človeku, ki je ostal radoveden, živahen, kritičen in vedoželjen, ter o vezéh, zaradi katerih se je v Ajdovščino vračal kot domov.

Domoznansko nit nadaljujemo s projektom *Obrazi slovenskih pokrajin*, ki je za slovenski prostor neprecenljiv: kot živ biografski zemljevid posameznikov, ki s svojim delom soustvarjajo našo skupnost in državo. Tokrat bomo gostili Leona Marca, aktivnega diplomata in publicista z bogatimi izkušnjami mednarodnega delovanja – pogovor pa bo priložnost, da v ospredje stopi človek: njegova pot, razmisleki o svetu in tisto, kar se v življenju ne da zapisati zgolj v nazivih.

Kot knjižnica se marca odzivamo tudi na aktualnost in stopamo onkraj svojih sten – bližje ljudem, bližje mladim. Zato bomo gostovali na Škofijski gimnaziji ter na Srednji šoli Veno Pilon in povabili avtorico letošnjega maturitetnega branja: Tino Vrščaj, ki bo dijakom predstavila svoje delo *Na klancu*. Verjamemo, da književnost živi najmočnejše tam, kjer se bere in izgovarja v dialogu – tudi v šolskih klopih.

Posebno mesto v marčevskem programu namenjamo slovenskemu jeziku – njegovi ranljivosti, vztrajnosti in moči. Na večeru beneške poezije in okrogli mizi o položaju slovenskega jezika v zamejstvu bomo prisluhnili glasovom, ki jezik ohranjajo tam, kjer ni samoumeven. Gostili bomo pesnice iz Benečije. »Smo pesnice iz Nediških dolin an lepuo vemo, ki pomeni izik ... Pisanje je an način obdaržat, kar se počaso zgubja,« pove Marina Cernetig. Njihova poezija je doprinos, ki presega umetniško: je boj za jezik, za narečja, za običaje, za "drobne" besede, ki držijo pokonci kulturo. *Kar slovienski izik nie sam u knjižah — je na ustah, u srcu, u pismi*. In prav zato je ta večer poklon tudi vnemi, ki jo nosijo v sebi – ter korajža mlajšim generacijam, da se je vredno truditi – da slovenska beseda živi onkraj vseh meja.

Vabljeni!

NAPOVEDUJEMO

Predstavitve knjige *Zadnja leta Jurija Gustinčiča*
Knjižnica v Ajdovščini
Ponedeljek, 3. marec 2026, ob 18.30
Avtorica: Martina Golob

Pogovorni večer v okviru portala *Obrazi slovenskih pokrajin*
Knjižnica v Ajdovščini
Torek, 17. marec 2026, ob 18.30
Gost: Leon Marc, diplomat in publicist
Pogovor moderira: Franka Koren

Predstavitve romana *Na klancu*
Škofijska gimnazija in Srednja šola Veno Pilon
Gostovanje – četrtek, 19. marec 2026
Avtorica: Tina Vrščaj

Večer beneške poezije in okrogla miza o položaju slovenskega jezika v zamejstvu s kolektivom Piuramaura, ki z umetniško močjo in dvojezičnostjo ohranja slovenska narečja in kulturo v Benečiji.
Knjižnica v Ajdovščini
Torek, 31. marec 2026, ob 18.30

DRSALIŠČE TIHA DOLINA obratuje PREDMEJA

Med počitnicami
13. 2. – 22. 2. 2026
vsak dan
12.00 – 20.00

Do konca marca, vsak vikend
petek: 14.00 – 24.00
sobota, nedelja: 12.00 – 20.00

SPREMLJEVALNI PROGRAM
20.00 – 24.00

Petek, 6. 3. DJ LOVRO
Petek, 13. 3. DJ SAMO
Petek, 20. 3. DJ SAMO
Petek, 27. 3. DJ LOVRO

ŠOLA DRSANJA

Vsako soboto v marcu
10.00 – 12.00

TRENING CURLINGA

Vsako nedeljo v marcu
10.00 – 12.00

TURNIR DVOJIC ZA PRŠUT v curlingu

Sobota 28. 3. 2026

Informacije o curlingu in šoli drsanja: Milko **040 295 054**

Ko drsališče obratuje nudi **izposajo drsalk in tople napitke**: čaj, vroča čokolada, kuhano vino.
Bližnja restavracija Tiha dolina obratuje ves čas ko obratuje drsališče.

Vabljeni!

PREVERITE SLUH in POSKRIBITE ZANJ

ŠEMPETER
Trg Ivana Roba 6
Neposredna bližina
cerkve in hotela Lipa.

Boris Kopitar bo rad
z vami delil svojo
osebno izkušnjo.
Pokličite!
041 640 280

VEČ INFORMACIJ

AUDIOBM.SI

7x
reddot award

POKLIČITE 059 044 977
Brezplačna meritev sluha
REZERVACIJA TERMINA

AAA
Boniteta odličnosti
AUDIO BM d.o.o.

ZA SLUŠNE APARATE SPREJEMAMO NAROČILNICE IZ VSEH ORL

AUDIOBM
SLUŠNI APARATI • SVETOVANJE
ZAŠČITA SLUHA • BATERIJE

SLUŠNI APARATI BREZ BATERIJ
PREIZKUSITE BREZPLAČNO